

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง
ชื่อและนามสกุลผู้วิจัย	นางสาววันเพ็ญ เนียมสุข
แขนงวิชา	หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์
คณะอาจารย์ที่ปรึกษา	๑. รองศาสตราจารย์ ผุสดี ฤทธิอินทร์ ๒. รองศาสตราจารย์ จันตรี คุปตะวาทีน ๓. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญศรี พรหมมาพันธุ์
ปีการศึกษา	๒๕๓๘

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนและเจตคติต่อการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องและเพื่อเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนและเจตคติต่อการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียน

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แผนการสอน พร้อมทั้งสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนและแบบวัดเจตคติต่อการเขียน โดยใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดศีลขันธาราม อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ปีการศึกษา 2538 จำนวน 60 คน แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 30 คนโดยวิธีจับฉลาก ให้กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการฝึกการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการฝึกการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน และแบบวัดเจตคติต่อการเขียน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ t-test

ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนและมีเจตคติต่อการเขียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนและเจตคติต่อการเขียนสูงขึ้นเมื่อได้เรียนโดยใช้แบบฝึกทั้งสองแบบแล้ว

คำสำคัญ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

Title : A Study of Achievement and Attitudes toward Writing of Students
in Prathomsuksa 4 by Using Creative Writing Exercises and Teacher-
prescribed Writing Exercises

By : Wanphen Niamsuk

Degree : Master of Education

Major Field : Curriculum and Instruction

School Of : Educational Studies

Thesis Advisors: 1. Associate Professor Pusadee Kutintara
2. Associate Professor Chantri Kuptavatin
3. Associate Professor Dr.Boonsri Prommapun

Academic Year : 1995

ABSTRACT

The purpose of this study was to compare the writing achievement and attitudes toward writing of two groups of Prathomsuksa 4 students. One group studied creative writing exercises and the other studied teacher-prescribed writing exercises. The pretest scores of writing achievement and attitudes were compared with corresponding posttest scores.

The researcher constructed creative writing exercises and teacher-prescribed writing exercises, teaching plans, writing achievement tests and rating scales. The sample consisted of 60 students in Prathomsuksa 4 of Wat Srilakhantharam School, Amphoe Phothong, Changwat Angthong who were studying in the academic year 1995. The sample was divided into 2 groups by using random sampling technique. The first group was taught by using creative writing exercises, and the second group was taught by using teacher-prescribed writing exercises. Data were collected by using attitude rating scales and achievement tests in writing. The scores of achievement pretests and posttests were analyzed by using t-test.

Findings showed that the students taught by using creative writing exercises got significantly higher scores in the writing achievement test and attitude measurement in writing than those taught by teacher-prescribed writing exercises at .01 level. It was also found that the students in both groups got significantly higher scores after they used those exercises.

Key Words : Creative writing / Creative writing exercises / Teacher-prescribed writing exercises

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือและความกรุณาของบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะบุคคลต่างๆ ดังนี้ รองศาสตราจารย์มุสดี กุฎอินทร์ รองศาสตราจารย์ จันตรี คุปตะวาทีน และรองศาสตราจารย์ดร.บุญศรี พรหมมาพันธุ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมใจ บุญอุรพีภิญโญ รองศาสตราจารย์ธีรยุทธ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา และ อาจารย์ ดร.วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์ ที่ได้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือเป็นอย่างดี ตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประเทือง คล้ายสุบรรณ อาจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ อาจารย์ สมมาตร จัยทอง อาจารย์ธวัช แก้วอนันต์ และอาจารย์เสกสรรค์ อรรถยานันทน์ที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจสอบและให้คำวิจารณ์เกี่ยวกับเครื่องมือในการวิจัย อาจารย์อุทัยวรรณ เงินทิพย์ และอาจารย์อุดมรัตน์ เหมทานนท์ ที่ได้ให้ความร่วมมือตรวจแบบทดสอบเรียงความ อาจารย์ประณีต มีเสมอ อาจารย์สมใจ การุณวงศ์ และคณะครูโรงเรียนวัดศีลขันธาราม รวมทั้งผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนองค์กรทั้ง 7 ท่านที่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบหาประสิทธิภาพเครื่องมือในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณ อาจารย์ดร. คำณ ล้อมในเมือง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อมรา กล้าเจริญ อาจารย์สุวพัทตร์ ปัทมะทิน อาจารย์อรรถพล เรืองบุรพ อาจารย์สุวิวัฒนา ทัดเทียม อาจารย์สมพร ทับสิน ที่ได้ให้คำแนะนำและให้การช่วยเหลือในการทำงานวิจัย และผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์ฉลอง จันทรทอง นางสาวนฤมล เนียมสุข ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ให้กำลังใจ ตลอดจนจัดพิมพ์และพิมพ์รูปเล่มวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ประโยชน์ที่พึงได้จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้คุณพ่อ คุณแม่ และทุกท่านที่มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของการวิจัยครั้งนี้

วันเพ็ญ เนียมสุข

ธันวาคม 2538

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
นิยามศัพท์	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
ความคิดสร้างสรรค์	9
การเขียนเชิงสร้างสรรค์	16
แบบฝึกทางภาษา	30
เจตคติ	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
วิธีดำเนินการทดลอง	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	52

สารบัญ (ต่อ)

การวิเคราะห์ข้อมูล	53
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	55
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
สรุปการวิจัย	61
อภิปรายผล	62
ข้อเสนอแนะ	66
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	76
ภาคผนวก ก แผนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์และแผนการสอนเขียน ที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง	77
ภาคผนวก ข คู่มือการใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง	108
แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์	112
ภาคผนวก ค แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง	158
ภาคผนวก ง คู่มือการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน	212
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน	217
ภาคผนวก จ คู่มือการใช้แบบวัดเจตคติต่อการเขียน แบบวัดเจตคติต่อการเขียน	240
แบบวัดเจตคติต่อการเขียน	242
ภาคผนวก ฉ การวิเคราะห์ข้อมูลและตารางแสดงผลการวิเคราะห์ ข้อมูล	246
ภาคผนวก ช รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	276

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของ กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์	56
4.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของ กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง	56
4.3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียนของกลุ่มทดลอง ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับกลุ่มทดลองที่เรียนโดย ใช้แบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง	57
4.4 การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของ กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์	57
4.5 การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของ กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง	58
4.6 การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนหลังเรียนของกลุ่มทดลอง ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และกลุ่มทดลอง ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง	58
ตารางผนวกที่	
1. การหาประสิทธิภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนฉบับที่ 1	248
2. การหาประสิทธิภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนฉบับที่ 2	249
3. การหาประสิทธิภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนฉบับที่ 3	250
4. การหาประสิทธิภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนฉบับที่ 4	251
5. การหาประสิทธิภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนฉบับที่ 5	252
6. การหาประสิทธิภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนฉบับที่ 6	253
7. ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา	254
8. แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบเรียงความ	255
9. แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดเจตคติต่อการเขียน	258
10. แสดงค่าความเที่ยงของแบบวัดเจตคติ	259

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่	หน้า
11. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์	261
12. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง	262
13. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์	263
14. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง	265
15. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์	267
16. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง	268
17. การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์	270
18. การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง	272
19. คะแนนแบบวัดเจตคติหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง	274

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 โครงสร้างทางสมองของกิลฟอร์ด	12
3.1 แผนภูมิแสดงลำดับขั้นการสร้างแบบฝึก	47

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษา เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นเครื่องมือสื่อสารที่มนุษย์ใช้ทำความเข้าใจกันระหว่างคนในสังคม เพื่อจะได้มีความเข้าใจตรงกัน สื่อความรู้ความคิดกันได้ ในการสื่อสารกันนั้น จำเป็นที่จะต้องใช้สัญลักษณ์ที่ใช้ในการสื่อความคิดให้ตรงกันทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร จึงจะเกิดประโยชน์ตามความหมายของสารอย่างแท้จริง ในการจัดการเรียนการสอน จำเป็นต้องอาศัยทักษะทางภาษาไทยเป็นพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ในทุกสาขาวิชา เด็กจะต้องใช้ภาษาไทยเป็นสื่อในการสร้างความเข้าใจ การเรียนการสอนภาษาไทยจึงมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา เด็กควรได้รับการฝึกทักษะทางด้านภาษาให้ชำนาญ จนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ หรือเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในอนาคต

ทักษะภาษาไทยทั้ง 4 ด้านคือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน เป็นทักษะสำคัญทุกทักษะ ทักษะการพูดและการเขียน เป็นทักษะที่ใช้ในการส่งสาร ส่วนทักษะการฟังและการอ่านเป็นทักษะที่ใช้ในการรับสาร ดังนั้นในการใช้ทักษะทางภาษา จึงจำเป็นต้องมีความสามารถทั้ง 4 ทักษะหรือใช้ทักษะทางภาษาให้สัมพันธ์กัน โดยเฉพาะทักษะการเขียนซึ่งเป็นทักษะที่มีการสื่อความหมายเป็นลายลักษณ์อักษร ดังคำกล่าวของจิมล์ม โกวิทางกูร (2530: 1) ที่ว่า มนุษย์สมัยก่อนใช้เสียงแสดงความคิดของตนออกมาเป็นคำพูด ต่อมาจึงมีการใช้รูปภาพและเครื่องหมายเป็นสัญลักษณ์ในการแสดงความคิด หลังจากนั้นการเขียนจึงเกิดขึ้น การเขียนมีความสัมพันธ์กับการฟัง การอ่าน การพูด การสังเกตวัสดุสิ่งของอื่นๆ ก่อน แล้วจึงสามารถนำมาเขียน ถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ คนที่ฟังมาก อ่านมาก สังเกตมาก รู้มาก เห็นมาก จะช่วยให้การพูดและการเขียนพัฒนาขึ้นด้วย ดังนั้นทักษะการเขียนจึงเป็นทักษะที่รวมทักษะการฟัง การพูด และการอ่านไว้ด้วย

บุษกร แซ่มักดี (2531: 2) กล่าวไว้ว่า ในการสอนภาษาไทย การเน้นทักษะทั้ง 4 ด้านคือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียนเป็นสิ่งสำคัญมากโดยเฉพาะทักษะการเขียนซึ่งเป็นทักษะที่มีการสื่อความหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งต่างกับในสมัยโบราณที่มนุษย์สื่อความหมายกันด้วยภาษาพูด ไม่ได้บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร จึงทำให้วรรณกรรมต่างๆที่เล่าต่อๆ กันมามีเค้าเรื่องแตกต่างไปจากเรื่องเดิม บางเรื่องก็สูญหายไป ต่อเมื่อ

โลกเจริญขึ้นจึงเกิดมีภาษาเขียน ช่วยให้มนุษย์สามารถบันทึกเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ไว้ให้คนรุ่นหลังได้ทราบ การทำความเข้าใจกันด้วยภาษานั้นก็มีกฎเกณฑ์มากและยังต้องเขียนภาษาให้ถูกต้องเพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจข้อความที่เขียนได้ตรงกับที่ผู้เขียนต้องการ ดังนั้นการสอนภาษาไทยจึงประสบปัญหาในการสอนเขียนมากมายทั้งกับตัวผู้เรียนและตัวผู้สอนเอง ทั้งนี้เพราะการเขียนเป็นทักษะที่ซับซ้อนมาก ผู้ใช้ภาษาเขียนต้องมีความสามารถใช้ภาษาให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน สามารถใช้ถ้อยคำสำนวนให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างเด่นชัดและพยายามจัดข้อบกพร่องต่างๆ ในการใช้ภาษาอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการสอนเขียนในโรงเรียนประถมศึกษา กล่าวคือ จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏว่าสมรรถภาพในด้านการเขียนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ มีนักเรียนจำนวนมากที่เขียนเชิงสร้างสรรค์ไม่ได้ ซึ่งจากการสอบถามครูผู้สอนและนักเรียน ทำให้ทราบว่า “เด็กขาดความรู้ความคิดที่จะเขียนและไม่ได้รับการส่งเสริมให้เขียนอย่างอิสระเสรี”

ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่มีความสำคัญมากทั้งในด้านการศึกษาเล่าเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ ทักษะการเขียน เป็นระบบการสื่อสารและบันทึกการถ่ายทอดภาษา เพื่อแสดงความรู้ ความคิดโดยใช้ตัวหนังสือและเครื่องหมายต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์ ประสิทธิภาพของการเขียนจึงอยู่ที่ความสามารถทางความคิดและการใช้ภาษาของผู้เขียนเอง การที่ผู้เขียนจะสามารถใช้ภาษาสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยประการหนึ่งคือ ผู้เขียนได้ฝึกฝนการเขียนมากน้อยเพียงใด ทักษะการเขียนนั้น นอกจากจะต้องอาศัยการฝึกฝนแล้ว ยังเป็นทักษะที่ต้องอาศัยทักษะการฟัง การพูดและการอ่านอีกด้วย ดังที่ ดวงใจ ไทยอุบุญ และ แอนน์ รัตนกร (2523: 74) กล่าวไว้ว่าผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงผู้อ่านให้สามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนเขียนขึ้นได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากและต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การเขียนเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เป็นศาสตร์หมายความว่า เป็นความรู้ที่สามารถฝึกฝนได้ และเป็นศิลป์หมายความว่า เป็นเทคนิควิธีการของผู้เขียนแต่ละคน ที่จะทำให้อ่านอ่านแล้วประทับใจงานเขียนนั้น

การฝึกทักษะการเขียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งแต่การฝึกทักษะการเขียนในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยนั้นยังประสบปัญหาอยู่เสมอ นักเรียนไม่รู้ว่าการเขียนจะเป็นประโยชน์ต่อตัวเองอย่างไร ขาดเนื้อเรื่องที่สนใจในการเขียน และการฝึกหัดเขียนมีน้อยเกินไป การเขียนเป็นทักษะที่ยากและสลับซับซ้อนที่สุดในบรรดาทักษะทั้ง 4 ของการเรียนการสอนภาษาไทย ดังความเห็นของ แลปปี้และฟลัด (Lapp and Flood 1978 อ้างถึงใน ผลทาน ศรีณรงค์ 2528: 1) ที่ว่าการเขียนเป็นทักษะที่ยากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับ การฟัง การพูดและการอ่านเพราะการเขียนเป็นศิลปะ ใช้ภาษาเป็นสื่อในการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการ

ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้อ่านเข้าใจโดยอาศัยประสบการณ์และทักษะต่างๆที่เล่าเรียนมา ดังที่ สนิท ตั้งทวี (2531: 37) ได้กล่าวถึงทักษะการเขียนไว้ว่า ทักษะการเขียน เป็นทักษะที่ค่อนข้างยากที่สุดเพราะการเขียนเป็นการสื่อสารที่มีขั้นตอนหลายอย่าง เช่น ผู้เขียนจะต้องนึกคิดเสียก่อนที่จะเขียน ควรจะเขียนอย่างไรจึงจะตีความตรงกับความคิด ผู้อ่านที่จะอยู่ในฐานะรับความรู้และความนึกคิดของผู้เขียน ต้องอาศัยสารหรือตัวอักษรที่ผู้เขียนส่งมา ถ้าผู้อ่านไม่สามารถสื่อความหมายจากตัวอักษรได้ตรงกับความต้องการของผู้เขียน ก็แสดงว่าได้เกิดปัญหาในการสื่อสารขึ้นแล้ว ความคิดดังกล่าวสอดคล้องกับความคิดเห็นของจันทร์ศรี นิตยฤกษ์ (2525: 1) ที่กล่าวไว้ว่า การเขียนเป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่เห็นว่ายาก เป็นงานหนัก เพราะว่าการเขียนนั้นนอกจากจะต้องเรียบเรียงข้อความให้ลุล่วงสวย เหมาะสม ได้ใจความตามที่ผู้เขียนต้องการสื่อความแล้ว ข้อเขียนนั้นๆ ยังเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นแนวคิด ความรู้ ภูมิปัญญา และประสบการณ์ของผู้เขียนอีกด้วย คนส่วนใหญ่จึงไม่ชอบการเขียน เพราะไม่มั่นใจในสิ่งที่ตนเขียนไปว่าจะถูกหรือไม่ ตรงกับความคิดเห็นของผู้อื่นหรือไม่ และข้อเขียนของตนจะน่าอ่านหรือไม่เพียงใด นอกจากนี้ จัมลิ้ม โกวิทางกูร (2530: 2) กล่าวถึงการสอนเขียนว่า ในการสอนเขียนครูมักจะเน้นการเขียนที่ใช้ความจำ การเขียนตามแบบมีกฎเกณฑ์และยึดหลักภาษาเป็นส่วนใหญ่ กฎเกณฑ์ต่างๆ ทำให้เด็กรู้สึกเป็นเรื่องยากที่จะเขียน หรือหมดกำลังใจในการเขียน จึงเขียนออกมาได้น้อย

จะเห็นได้ว่าการสอนทักษะการเขียนเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ทักษะนี้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีปัญหาสำคัญอยู่ที่การขาดทักษะการคิด เพราะในการเขียนนั้นก่อนที่ผู้เขียนจะเขียนออกมาได้อย่างเป็นเรื่องเป็นราวจะต้องผ่านขั้นตอนการคิดเสียก่อน

ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองที่คิดในลักษณะของอเนกนัย (divergent thinking) คือ ความคิดหลายทิศทาง หลายแง่หลายมุม คิดได้กว้างไกล อันนำไปสู่การคิดค้นพบสิ่งแปลกใหม่ด้วยการดัดแปลง ปรับแต่งจากความคิดเดิม ผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ตลอดจนวิธีการคิดค้นทฤษฎี หลักการได้สำเร็จ ความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นนั้น มิใช่คิดแต่สิ่งที่เป็นไปได้หรือสิ่งที่เป็นเหตุเป็นผลเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ความคิดจินตนาการก็เป็นสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดความแปลกใหม่ แต่ต้องควบคู่ไปกับความพยายามที่จะสร้างความฝันหรือจินตนาการประยุกต์ จึงทำให้เกิดผลงานจากความคิดสร้างสรรค์ขึ้น (อารี รังสินันท์ 2536: 6)

ความคิดสร้างสรรค์ เป็นสมรรถภาพทางสมองที่ส่งเสริมให้พัฒนาขึ้นได้ถ้าได้รับการเอาใจใส่แต่เยาว์วัย แต่ถ้าไม่ได้รับการส่งเสริมอาจจะหยุดชะงักได้ การเรียนการสอนประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่บ้านและที่โรงเรียน เป็นผลโดยตรงต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ครูและผู้ปกครองจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้แก่เด็ก ให้เด็กได้คิดแก้ปัญหาและสร้างผลผลิตใหม่ๆ ตามกำลังความสามารถของเขา โดยมีผู้ใหญ่สนับสนุนแนะนำ

คอยให้กำลังใจ (Gale 1960: 430)

วิชาภาษาไทย เป็นวิชาหนึ่งที่สามารถส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้นได้ ครูภาษาไทยจึงควรมหาทางส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสคิดสร้างสรรค์ได้ตามควรแก่วัยและศักยภาพ โดยการให้เด็กได้เขียนเชิงสร้างสรรค์ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือการเขียนที่ผู้เขียนใช้จินตนาการหรือความคิดคำนึงของตนเขียนออกมาด้วยถ้อยคำสละสลวย ประทับใจผู้อ่าน ผู้ฟังเกิดความรู้สึกเพลิดเพลินและประดับสติปัญญาไปด้วยในตัว การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีคุณลักษณะ 3 ประการ คือ มีจินตนาการ สำนวนภาษาดี มีคุณค่าทางด้านจิตใจ (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ 2519: 2)

จากแนวคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์แก่นักเรียนนั้น เป็นการฝึกทักษะการเขียน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการเขียนของนักเรียนให้ดีขึ้นในอันที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการถ่ายทอดความคิดและสื่อความหมายให้เกิดประโยชน์ที่ต้องการอย่างสูงสุด นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกทักษะการคิด เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อเนื่องไปถึงการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรบุคคลอีกทางหนึ่งด้วย จึงนับได้ว่าการฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรปลูกฝังและพัฒนาให้แก่เด็กเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ที่ได้กำหนดจุดหมายเกี่ยวกับการเขียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ไว้ว่า “นักเรียนสามารถลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน เขียนแสดงความนึกคิดอย่างเสรี และเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ มีนิสัยที่ดีในการเขียน รักการเขียน และนำการเขียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้” โดยระบุหลักการไว้ว่า “ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์เป็นผลเนื่องมาจากการได้มีโอกาสคิดอย่างเสรี ได้แสดงออกและได้รับการยอมรับจากผู้อื่น” (กระทรวงศึกษาธิการ 2532: 13) และจากแนวความคิดที่ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มียู่แล้วในทุกคนและสามารถพัฒนาขึ้นโดยให้เด็กนักเรียนได้ใช้ความคิดจินตนาการด้านภาษา ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาด้านการเขียนโดยสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ขึ้น ซึ่งเป็นแบบฝึกที่เน้นความคิดอเนกนัยเพื่อใช้ทดลองสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อมุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

4. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนวัดศีลขันธ์าราม อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

2. ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่วิธีเขียนซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

2.1.1 วิธีเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

2.1.2 วิธีเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ในการเขียน

2.2.2 เจตคติต่อการเขียน

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องสูงกว่าก่อนเรียน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

3. เจตคติต่อการเขียนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง สูงกว่าก่อนเรียน

4. เจตคติต่อการเขียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าเจตคติต่อการเขียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

นิยามศัพท์

แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึงแบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ เป็นแบบฝึกที่นักเรียนแต่ละคนเป็นผู้กำหนดคำ วลี ประโยค ข้อความ เรื่องราว ด้วยตนเอง ครูเพียงแต่ยกตัวอย่างให้เท่านั้น

การเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึงการจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสอนการเขียน โดยให้นักเรียนเล่นเกม แล้วสรุปความคิดรวบยอด และให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแบบฝึกที่มีคำตอบหลายทิศทาง เน้นความคล่องในการคิด ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ

แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง หมายถึงแบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนดคำ วลี ประโยค ข้อความ เรื่องราว และแนวทางการตอบให้นักเรียน

การเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง หมายถึงการจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสอนการเขียนโดยให้นักเรียนเล่นเกมแล้วสรุปความคิดรวบยอด และให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องซึ่งเป็นแบบฝึกโดยครูแนะแนวทางการตอบให้

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน หมายถึงผลการเขียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 2 กลุ่ม หลังจากสิ้นสุดการเรียนรู้แล้ว ซึ่งวัดได้ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและหาคุณภาพแล้ว

เจตคติต่อการเขียน หมายถึงท่าที ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเขียน เกี่ยวกับคุณประโยชน์และความสำคัญของเนื้อหาและกิจกรรม ซึ่งวัดได้จากการให้นักเรียนตอบแบบวัดเจตคติต่อการเขียนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

กลุ่มทดลองที่ 1 หมายถึงนักเรียนที่เรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

กลุ่มทดลองที่ 2 หมายถึงนักเรียนที่เรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา
2. เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ครูภาษาไทยแสวงหาวิธีการสอนและผลิตเครื่องมือเพื่อสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต่อไป

3. เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางการเขียนสร้างสรรค์อย่างเหมาะสม รู้จักคิดอย่างสร้างสรรค์ และพัฒนาทักษะการเขียนของตนเอง

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีงานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ แบ่งเป็นประเภทดังนี้

ความคิดสร้างสรรค์

- 1.1 ความสำคัญ ของความคิดสร้างสรรค์
- 1.2 ความหมายของ ความคิดสร้างสรรค์
- 1.3 แนวคิด ทฤษฎี ความคิดสร้างสรรค์ ศึกษาตามโครงสร้างทางปัญญาของกิลฟอร์ด (Guilford)
- 1.4 กระบวนการทางความคิดสร้างสรรค์

2. การเขียนเชิงสร้างสรรค์

- 2.1 ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- 2.2 ประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- 2.3 หลักการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์
- 2.4 การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์

3. แบบฝึกทางภาษา

- 3.1 ประโยชน์ของแบบฝึกทางภาษา
- 3.2 ลักษณะของแบบฝึกทางภาษา

4. เจตคติ

- 4.1 ความหมาย ลักษณะ และองค์ประกอบของเจตคติ
- 4.2 เครื่องมือวัดเจตคติ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- 5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทางภาษา
- 5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

1. ความคิดสร้างสรรค์

1.1 ความสำคัญ ของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์มีความสำคัญและมีคุณค่าต่อสังคม ช่วยให้บุคคลสามารถกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อสร้างสังคมและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในอดีตบุคคลจำนวนมากได้สร้างสรรค์สิ่งที่มีคุณค่าเป็นมรดกสืบทอดมา เพื่อให้คนในยุคปัจจุบันดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสงบสุข ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์จึงมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่โลกกำลังประสบอยู่และสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าในสาขาต่างๆ เช่น การแพทย์ การคมนาคม การเกษตร การสหภาพแรงงานทดแทน การแก้ปัญหาสภาพแวดล้อมและอื่นๆ ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะพยายามคิดค้นหาวิธีแก้ไขสิ่งที่เป็นปัญหาจนกระทั่งสำเร็จ มีผลงานใหม่ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสังคม (มุสตีญูอินทร์ 2525: 73)

เพ็ญ เสียงจันทร์ (2521: 1-3) และ วรณา เครือเนียม (2531: 23) กล่าวถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์สอดคล้องกันว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งจำเป็นต่อสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลง เพราะผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ จะสามารถกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้ประสบความสำเร็จ รู้จักวิธีแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้อย่างเหมาะสม หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2523: 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม เป็นประโยชน์ต่อสังคมและยังช่วยสร้างสังคมอีกด้วย นอกจากนี้ดำรงศักดิ์ หมั่นจักร (2524: 12) ยังกล่าวถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณสมบัติที่พึงปรารถนาในทุกหน่วยงานและทุกสังคม เพราะผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะพยายามหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากกว่ามาประยุกต์ใช้ในการทำงาน

สำหรับความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนนั้น สุจิต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์มพรรย์ (2525: 134) ได้กล่าวไว้ว่า

การปลูกฝังความคิดสร้างสรรค์ให้แก่นักเรียนเป็นสิ่งทำได้ค่อนข้างยาก ยิ่งทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยแล้วยังมีความซับซ้อนเป็นอันมาก แต่ก็เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องปลูกฝังทักษะด้านนี้เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศเป็นส่วนรวม

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญและมีคุณค่าต่อสังคมปัจจุบัน เป็นกระบวนการที่มีความจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์อย่างยิ่ง เพราะช่วยให้บุคคลรู้จักวิธีแก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ แก่สังคม นับเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและการพัฒนาประเทศ ดังนั้น ความคิดสร้างสรรค์ จึงควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาขึ้น เพื่อให้มีทักษะพื้นฐานในการ

ทำงานทั้งส่วนรวมและสังคมต่อไป

1.2 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ เป็นสิ่งที่มีอยู่แล้วในตัวบุคคล เป็นความคิดจินตนาการที่สามารถนำไปสู่ข้อค้นพบใหม่ทางเทคโนโลยี ทั้งยังเป็นพฤติกรรมที่เป็นกระบวนการและผลผลิตซึ่งสามารถคิดได้อย่างซับซ้อน ในลักษณะที่ผู้อื่นคาดไม่ถึง มีความคิดหลากหลาย กว้างไกล ทั้งปริมาณและคุณภาพ มีความคล่องในการเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และสร้างเป็นความคิดใหม่หรือผลผลิตใหม่ในรูปแบบและวิธีการที่มีความหมาย ได้มีผู้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้หลายทัศนะ เช่น

กิลฟอร์ด (Guilford 1968: 100) ได้กล่าวถึงความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทั่วไปที่ทุกคนมี ไม่จำเป็นจะต้องเป็นบุคคลในอาชีพใดเฉพาะ ลักษณะเด่นของความคิดสร้างสรรค์ คือการคิดแบบอนอกนัย คือมีความคิดที่คล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และมีความคล่องแคล่วในการคิด

เจอร์ซิลด์ (Jersild 1968: 500) มีความเห็นว่า ลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ คือคนที่คิดหลายๆ แห่ง หลายๆ มุม ซึ่งไม่ดำเนินไปตามลำดับขั้นจากข้อยุติไปสู่บทสรุป แต่สร้างความคิดหลายๆ แนวทางจากประสบการณ์เก่าและประสบการณ์ใหม่ ไม่ยึดถือว่ามีคำตอบเดียวเท่านั้น เป็นคำตอบที่ถูก แต่จะพิจารณาหลายๆ คำตอบที่อาจเป็นไปได้

ทอแรนซ์ (Torrance 1972: 90) อธิบายว่า ความคิดสร้างสรรค์นั้นเป็นการรวบรวมประสบการณ์ทั้งหมดที่ผ่านมา เพื่อสร้างรูปแบบใหม่ๆ ความคิดใหม่ๆ หรือผลิตผลใหม่ๆ

แอนเดอร์สัน (Anderson 1970: 47) ให้ความหมายความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า หมายถึงความสามารถของบุคคลในการคิดแก้ปัญหาด้วยการคิดอย่างลึกซึ้งซึ่งที่นอกเหนือไปจากการคิดอย่างปกติธรรมดา เป็นลักษณะภายในตัวบุคคลที่สามารถจะคิดได้หลายแง่หลายมุม ผสมผสานจนได้ผลิตผลใหม่ที่ถูกต้องสมบูรณ์กว่า

วูล์ฟอว์ค และ นิโคลิค (Woolfork and Nicolich 1980: 26) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ไม่ใช่การเลียนแบบ แต่เป็นการผลิตสิ่งใหม่ ๆ อย่างมีอิสระต่อความคิดของตนเองเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

จากทัศนะของนักการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น ได้แสดงความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้สอดคล้องกันว่า ความคิดสร้างสรรค์ คือการคิดแบบอนอกนัย เป็นการคิดได้หลายแง่หลายมุม ไม่ยึดถือคำตอบเดียว แต่จะสร้างความคิดจากประสบการณ์ที่ผ่านมา นำมารวบรวม ผสมผสานจนได้ผลิตผลใหม่ที่ถูกต้องและสมบูรณ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช สำนักบรรณสารสนเทศ

ส่วน วอลลาซ และโคแกน (Wallach and Kogan 1965: 13-20) ได้กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์หมายถึงความคิดโยงสัมพันธ์ได้ คนที่มีความคิดสร้างสรรค์ คือคนที่สามารถคิดอะไรได้อย่างสัมพันธ์เป็นลูกโซ่ เช่น เมื่อเห็นคำว่าปากกาก็นึกถึง กระดาษ ดินสอ ขวดหมึก โต๊ะ เก้าอี้ สมุดบันทึก และอื่นๆ ยิ่งคิดได้มากเท่าไรยิ่งแสดงถึงศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์มากเท่านั้น ความหมายดังกล่าวสอดคล้องกับ ผู้สติ ภูอินทร์ (2525: 68) ซึ่งกล่าวไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถในการคิดสิ่งที่แปลกใหม่ เป็นความสามารถที่จะเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของ ความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในแง่มุมใหม่ และเป็นกระบวนการใช้ความคิดหลายทิศทางซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จในการคิดแก้ปัญหา

นอกจากนี้ยูพา วีระไวทยะ (2525: 69) กล่าวถึงความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ สอดคล้องกับนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้นว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นศักยภาพทางความคิดของ มนุษย์ ซึ่งเป็นกระบวนการที่อาจก่อให้เกิดการปรับ เปลี่ยนแปลง แสดงออกมาเป็นการกระทำได้ โดยนำความคิดหลายๆ ประการเข้ามาเกี่ยวพันผสมผสานเป็นแนวความคิดใหม่ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหรือเป็นความคิดใหม่ที่ไม่เคยมีใครคิดหรือแสดงออกมาก่อนเลยก็ได้

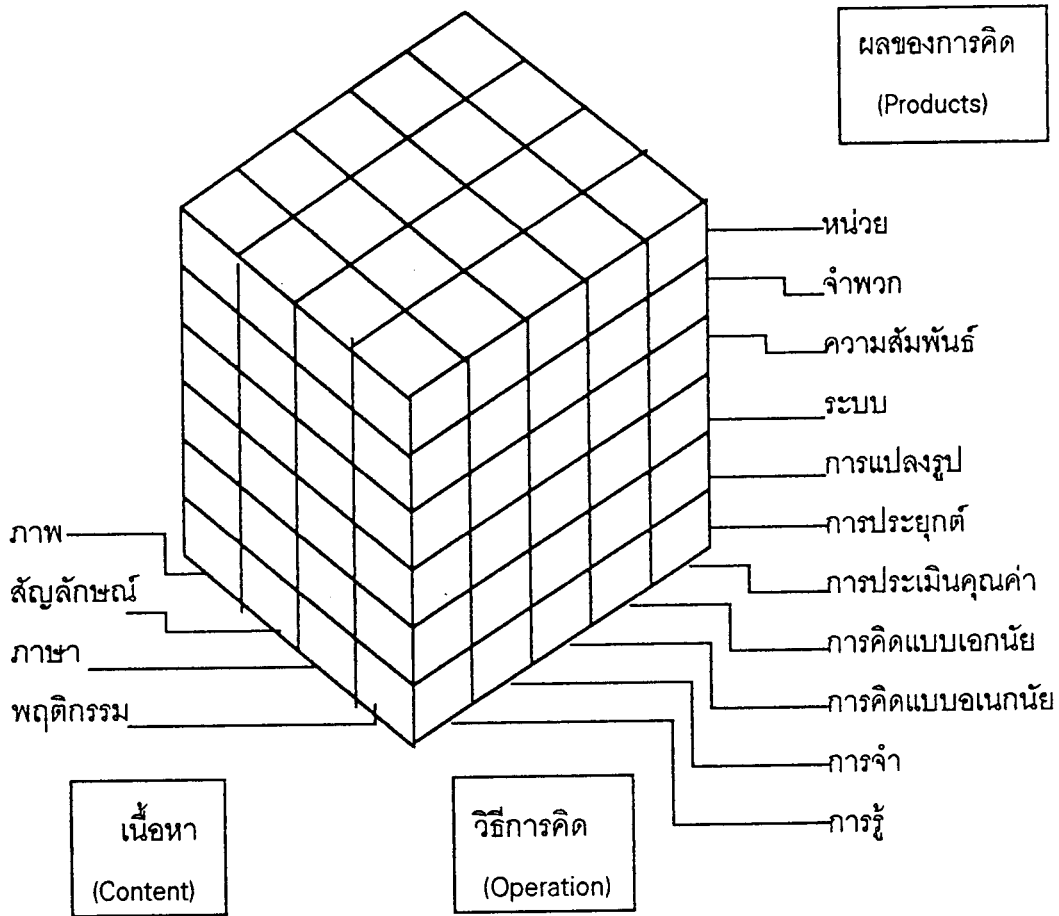
ดรณี สาริการิน (2535: 11) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของ แต่ละบุคคลในการคิดค้นสิ่งต่าง ๆ ที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำแบบใคร โดยใช้ประสบการณ์เดิมหลอมรวม กันเข้ากับประสบการณ์ใหม่ที่เชื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม และดวงเดือน วงสินธุ์ (2531: 1) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์หมายถึงความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดความคิดใหม่ต่อเนื่องกัน

จากแนวความคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการคิดค้น สิ่งที่แปลกใหม่อย่างมีอิสระ ด้วยการคิดหลายแนวทาง โดยใช้ประสบการณ์เดิมมาผสมผสานกับ ประสบการณ์ใหม่ จนได้รูปแบบใหม่และผลิตผลใหม่ที่สมบูรณ์

1.3 แนวคิด ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์

ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์นั้น ได้มีผู้ให้ทัศนะไว้หลายแบบ ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะ ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด (Guilford) เนื่องจากการสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ตามโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด

กิลฟอร์ด (Guilford 1973: 63) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้เสนอโครงสร้างทางสมอง ของมนุษย์ ว่า ประกอบด้วย 3 มิติ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา (content) วิธีการคิด (operation) และผลการคิด (products) ดังภาพ

ภาพที่ 1 โครงสร้างทางสมองของกิลฟอร์ด

ที่มา : พยอม วงศ์สารศรี จิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สารประเสริฐ
2526 หน้า 152

จากภาพ พยอม วงศ์สารศรี (2526: 152) ได้อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดไว้ ดังนี้

มิติแรก

เนื้อหา (content) หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความคิดหรือความรู้สึก อาจจะเป็นสิ่งของ เรื่องราว สัญลักษณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ มิติเนื้อหาแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ภาพ (figural) หมายถึงสิ่งที่เป็นรูปธรรมต่าง ๆ มีโครงสร้างที่สามารถมองเห็น หรือให้ความรู้สึกได้ เช่น บ้าน รถ นก ภาพ แสง เสียง ความร้อน เป็นต้น
2. สัญลักษณ์ (symbolic) หมายถึง เครื่องหมายหรือสัญญาณต่าง ๆ เช่น ตัวเลข ตัวอักษร สัญลักษณ์ ธาตุ ไนโตรเจนตรี สัญลักษณ์จรรยาบรรณ เป็นต้น
3. ภาษา (verbal) หมายถึงถ้อยคำต่าง ๆ
4. พฤติกรรม (behavior) หมายถึงการกระทำหรือการแสดงออกต่าง ๆ ของบุคคล เช่น ความต้องการ เจตคติ อารมณ์ เป็นต้น

มิตินี้ 2

วิธีการคิด (operation) หมายถึง กระบวนการคิด ซึ่งประกอบด้วย 5 ลักษณะ คือ

1. การรับรู้ (cognition) หมายถึงความสามารถทางสมองของบุคคลที่จะรู้จัก หรือค้นพบ และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ
2. การจำ (memory) หมายถึงความสามารถของบุคคลที่จะจำสิ่งต่าง ๆ ได้
3. การคิดแบบอนอกนัย (divergent thinking) หมายถึง ความสามารถที่จะคิดหรือกระทำต่อสิ่งต่าง ๆ ได้หลายทาง เช่น ให้ออกคำที่ขึ้นต้นด้วย “ก” และลงท้ายด้วย “ง” มาให้มากที่สุด ก็สามารถบอกได้ว่า คือ กง กาง กรุง ฯลฯ
4. การคิดแบบเอกนัย (convergent thinking) หมายถึงความสามารถของมนุษย์ที่คิดกระทำต่อสิ่งต่างๆ ในทางที่ดีที่สุด เช่น มีโจทย์ว่า ในเลขชุด 2 4 6 8 เลขตัวที่ถัดจาก 8 คืออะไร ครั้งแรกมนุษย์ก็คิดพิจารณาหลายทาง เช่น คำตอบอาจเป็น 9 หรือ 10 ก็ได้ พิจารณาลงละเอียดทุกๆ ทางแล้ว ก็จะพบว่าเลขชุดนี้เพิ่มขึ้นทีละ 2 เสมอ ฉะนั้นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดก็คือ 10 นั่นเอง
5. การประเมินค่า (evaluation) หมายถึงความสามารถของมนุษย์ในการพิจารณาตัดสินหรือประเมินคุณค่าสิ่งต่างๆ ได้ถูกต้องดี สมเหตุสมผลและเป็นไปตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ

มิตินี้ 3

ผลของการคิด (product) หมายถึงผลที่เกิดจากการที่มนุษย์คิดในสิ่งต่างๆ แล้วสามารถจัดเป็นระบบ เป็นเหล่า เป็นพวก หรือสามารถดัดแปลง ปรับปรุง นำไปใช้หรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ออกมาใช้ได้ มิตินี้แบ่งออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. หน่วย (unit) หมายถึง สิ่งย่อยที่สุดของสิ่งต่างๆ ที่มีคุณสมบัติเฉพาะตัว ไม่เหมือนกับสิ่งอื่น ๆ เช่น นกฮูก นกเอี้ยง นกพิราบ เป็นต้น
2. จำพวก (class) หมายถึงกลุ่มต่างๆ ที่มีคุณสมบัติร่วมกันเช่น นกฮูก นกเอี้ยง นกพิราบ ต่างก็จัดเป็นจำพวกนก
3. ความสัมพันธ์ (relation) หมายถึง ความเชื่อมโยงของสิ่งต่าง ๆ เช่น พ่อคู่กับแม่ ชายคู่กับหญิง
4. ระบบ (system) หมายถึง กลุ่มของสิ่งต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกัน โดยมีหลักเกณฑ์รวมกันอยู่อย่างหนึ่ง เช่น เลขชุด 1 3 5 7 9 จัดเป็นระบบเลขคี่ 2 4 6 8 10 จัดเป็นระบบเลขคู่
5. การแปลงรูป (transformation) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงแก้ไข ปรับปรุง ดัดแปลงสิ่งต่าง ๆ ออกมาในรูปแบบใหม่ เช่น การแปลความหมาย ย่อความ เป็นต้น

6. การประยุกต์ (implication) หมายถึงการคาดคะเน การคาดหวัง การทำนายจากสิ่ง หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ว่าจะมีสิ่งใดเกิดขึ้นมา

แบบจำลองแสดงโครงสร้างทางสมองตามทฤษฎีของกิลฟอร์ด ประกอบด้วยแบบจำลอง จุลภาค (micro-model) 120 แบบ แบบจำลองจุลภาคแต่ละแบบเป็นแบบจำลอง 3 มิติ ประกอบด้วย วิธีคิด เนื้อหา และ ผลของการคิด (cooperation-content-product) ต่างกันโดยใช้สื่อเป็นอักษร ย่อ 3 ตัว เรียงตามลำดับ เช่น

C S U หมายถึงแบบจำลองจุลภาคที่บอกถึงความสามารถด้านการรับรู้และเข้าใจทาง สัญลักษณ์ในรูปหน่วย ซึ่งย่อมาจาก Cognition-Symbolic-Unit

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้แบบจำลองจุลภาค ซึ่งวิธีคิดเป็นแบบอนเคนัย และสร้างแบบ ทดสอบดังต่อไปนี้

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบการคิดแบบอนเคนัยทางภาษาในรูปหน่วย (Divergent
Semantic Unit : D M U)

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบการคิดแบบอนเคนัยทางภาษาในรูปความสัมพันธ์ (Divergent
Semantic Relation : D M R)

ฉบับที่ 3 แบบทดสอบการคิดแบบอนเคนัยทางภาษาในรูประบบ (Divergent
Semantic System : D M S)

ฉบับที่ 4 แบบทดสอบการคิดแบบอนเคนัยทางภาษาในรูปจำพวก (Divergent
Semantic Class : D M C)

ฉบับที่ 5 แบบทดสอบการคิดแบบอนเคนัยทางภาษาในรูปการแปลงรูป (Divergent
Semantic Transformation : D M T)

ฉบับที่ 6 แบบทดสอบการคิดแบบอนเคนัยทางภาษาในรูปการประยุกต์ (Divergent
Semantic Implication : D M I)

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางทฤษฎีของกิลฟอร์ด

อนาสตาซี (Anastasi 1968: 375-376) ได้กล่าวถึงแบบทดสอบของกิลฟอร์ดที่ใช้วัด ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาไว้ ดังนี้

1. ผลการคิดแบบอนเคนัยทางภาษาในรูปของหน่วย (D M U) ให้เขียนสิ่งของที่อยู่ใน พวกเดียวกัน เช่น ของเหลวที่เป็นเชื้อเพลิง ได้แก่ น้ำมันก๊าด แกสโซลีน แอลกอฮอล์

2. ผลการคิดแบบอนเคนัยทางภาษาในรูปของกลุ่ม (D M C) บอกประโยชน์ของสิ่งของที่ กำหนดให้ เช่น ให้ออกประโยชน์ของหนังสือพิมพ์ ประโยชน์ที่นอกเหนือจากการอ่าน เช่น ใช้

ทำเชื้อเพลิง ใช้กันของแตก

3. ผลการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปของความสัมพันธ์ (D M R) ให้เขียนคำต่าง ๆ ที่มีความหมายคล้ายคลึงกันหรือตรงกันข้ามกับคำที่กำหนดให้

4. ผลการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูประบบ (D M S) คำนี้ถึงความคล่องในการแสดงความคิดออกมาเป็นถ้อยคำ หรือการจัดระเบียบของตัวอักษรให้สื่อความหมาย ส่วนมากจัดโดยให้สร้างประโยคจากตัวอักษร เช่น พยัญชนะที่กำหนดให้

น ห ก

น ก ห า กิ น

ห นู เห็น แก้ว

5. ผลการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปการแปลงรูป(D M T) บอกเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอันเป็นผลเนื่องมาจากเหตุการณ์ที่กำหนดให้ ตัวอย่างเช่น ถ้าคนไม่จำเป็นต้องนอนพักผ่อน จะเกิดผลอะไรบ้าง คนทำงานได้มากขึ้นไม่จำเป็นต้องใช้นาฬิกาปลุกและอื่น ๆ

6. ผลการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปการประยุกต์ (D M I) ให้ออกรายชื่อของงานอาชีพต่างๆที่เกี่ยวข้องสัญลักษณ์ที่กำหนดให้ เช่น ได้ ๖ แก้ววิศวกรไฟฟ้า เจ้าของโรงงานทำหลอดไฟฟ้า และอื่น ๆ

1.4 กระบวนการทางความคิดสร้างสรรค์

กระบวนการและรูปแบบของความคิดสร้างสรรค์ คือการสังเคราะห์ของเครื่องมือต่างๆ เช่น การระดมสมองและการอุปมาอุปมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความคิดสร้างสรรค์ทางธรรมชาติ ให้เพิ่มทวียิ่งขึ้น หรือเป็นการกระตุ้น ส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ที่มีอยู่แล้วในตัวบุคคล ให้สามารถนำไปใช้ได้ ทั้งรายบุคคลและกลุ่มได้อย่างเหมาะสม ได้มีผู้เสนอแนะการจัดกระบวนการทางความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดประโยชน์ไว้ดังนี้

แอนเดอร์สัน (Anderson 1970 อ้างถึงใน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง และอุทัยธานี 2535: 11-12) ได้จัดกระบวนการทางความคิดสร้างสรรค์ไว้ 6 ขั้นตอน คือ

1. ความสนใจและรู้ถึงความต้องการของจิตใจและสมอง
2. สามารถรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์และสิ่งที่สนใจ
3. ไตร่ตรองถึงการวางแผนงาน โครงร่าง และรูปแบบของงาน
4. จากผลของ 3 ข้อข้างต้น ก่อให้เกิดจินตนาการ
5. สร้างจินตนาการออกมาให้เป็นความจริง และแสดงผลออกมาให้เห็นได้ชัดเจน
6. รวบรวมความคิด แสดงออกมาในรูปของผลงาน

ทอแรนซ์ (Torrance 1964: 5) รวบรวมความเห็นของเทเลอร์ที่แสดงทัศนะเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์อย่างสอดคล้องกันว่า ผลอันเนื่องมาจากความคิดสร้างสรรค์นั้นไม่จำเป็นที่จะต้องถึงขั้นสูงสุดเสมอไป การสร้างทฤษฎีหรือการประดิษฐ์คิดค้นต่าง ๆ นั้นอาจอยู่ในขั้นใดขั้นหนึ่งเพียงขั้นเดียวจากขั้นทั้ง 5 ก็ได้ ซึ่งทั้ง 5 ขั้นดังกล่าวได้แก่

1. ขั้นแสดงความคิดริเริ่มออกมาอย่างอิสระโดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของงานที่จะได้รับ
2. ขั้นอาศัยทักษะบางอย่างในการผลิตงาน
3. ขั้นการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ๆ ที่ไม่ซ้ำแบบใคร
4. ขั้นปรับปรุงงานจากขั้นที่ 3 ให้ดีขึ้น
5. ขั้นความสามารถในการคิดสิ่งที่เป็นนามธรรม ค้นพบทฤษฎีหรือหลักการใหม่ๆ

จากข้อความดังกล่าวสรุปได้ว่า การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์จะเริ่มที่ความสนใจของบุคคล นำมาสัมพันธ์กับประสบการณ์ เพื่อแสดงความคิดและสร้างผลงานอย่างอิสระเสรีตามจินตนาการของตนเอง

2. การเขียนเชิงสร้างสรรค์

2.1 ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นทักษะที่ผู้เขียนจะต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนเพื่อแสดงความคิด ความรู้สึก และความรู้ ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความคิดของผู้เขียน เมื่อผู้เขียนสามารถเรียบเรียงความรู้ความคิดของตนเองออกมาเป็นภาษาเขียนได้แล้ว ก็จะต้องเขียนเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้ และสามารถใช้ภาษาเขียนได้อย่างถูกต้องอีกด้วย ดังที่โรเบิร์ต ลาโด (Robert Lado 1977: 143 อ้างถึงใน บุษกร แซ่มักดี 2531: 10) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนไว้ว่า

การเขียนคือการสื่อความหมายด้วยตัวอักษรของภาษาซึ่งเป็นที่เข้าใจกันระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน การเขียนเป็นรูปแบบหนึ่งของการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย การเขียนโดยไม่ทราบความหมายไม่นับว่าเป็นการเขียน ถือเป็นเพียงการจารึกตัวอักษรลงบนสิ่งใดสิ่งหนึ่งเท่านั้น การเขียนจะต้องเป็นการใช้ตัวอักษรอย่างมีความหมาย ใช้วิธีเรียบเรียงใจความตามลักษณะโครงสร้างของภาษา ใช้แบบของการเขียนให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเขียนนั้นๆ ตลอดจนการใช้ถ้อยคำสำนวนโวหารได้อย่างถูกต้อง

เมอร์เรย์ (Murray 1973: 524) กล่าวว่า การเขียนสร้างสรรค์เป็นกระบวนการซึ่งเกี่ยวข้องกับการที่ผู้เขียนพยายามที่จะใช้การรับรู้ด้านต่างๆ ของตน มาเรียบเรียงเป็นถ้อยคำที่จะสื่อ-

ความหมายให้ผู้อ่านได้เข้าใจทั้งด้านความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้เขียน รวมถึงความเข้าใจในสาระต่างๆ ตรงตามที่ผู้เขียนต้องการ

เพตตี และ เจนเสน (Petty and Jensen 1980 อ้างถึงใน ผลทาน ศรีณรงค์ 2528: 19) ได้กล่าวถึงการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า คืองานเขียนทุกอย่างที่แสดงให้เห็นถึงจินตนาการและความเป็นตัวของตัวเองของผู้เขียน จากแนวความคิดดังกล่าวสอดคล้องกับประภาศรี สีหอำไพ (2523: 1) อัจฉรา ชิวพันธ์ (2533: 2) กาญจนา นาคสกุลและคณะ (2524 อ้างถึงใน ผลทาน ศรีณรงค์ 2528: 19) ที่กล่าวถึงความหมายของการเขียนแบบสร้างสรรค์ว่า เป็นงานเขียนที่ไม่เน้นด้านรูปแบบการเขียนแต่เน้นกระบวนการใช้จินตนาการของตนเองมาเชื่อมโยงความคิดในการเขียนโดยไม่อยู่ในกรอบของลักษณะคำประพันธ์นัก เน้นความคิดความสามารถในรูปแบบอิสระตามความพอใจ ความคิดนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ จันทรศรี นิตยฤกษ์ (2515: 1) ที่กล่าวว่า ขอบข่ายของเรื่องการเขียนอย่างสร้างสรรค์นั้นต่างจากการเขียนเชิงวิชาการ ที่เห็นเด่นชัดก็คืองานเขียนเชิงสร้างสรรค์จะไม่มีกฎเกณฑ์ที่ต้องคำนึงถึงมากนัก แต่ก็มีใช้ไม่มีเกณฑ์เฉพาะตัวของผู้เขียน สิ่งที่เน้นมากในการเขียนเชิงสร้างสรรค์คือความคิดของผู้เขียนที่มุ่งสื่อไปยังผู้อ่าน อย่างไรก็ตามผู้ที่สร้างงานเขียนสร้างสรรค์ได้ดีก็จะต้องมีพื้นฐานการใช้ภาษาที่ดีด้วยแน่นอน

สุจิต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรหม (2523: 134) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนไว้ว่า การเขียนคือการเรียบเรียงความรู้ ความคิด ประสบการณ์ต่างๆ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร จะเป็นข้อความสั้นๆ ทำนอง คำขวัญ ร้อยแก้วสั้นๆ หรือบทกวีนิพนธ์ก็ได้ ข้อเขียนต่างๆ เหล่านี้จะมีเอกภาพ มีความเป็นตัวของตัวเองทั้งในด้านความคิดและการใช้ภาษาเรียบเรียง เป็นการใช้ความสามารถในการเขียนแสดงความคิดที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวข้องกับบุคลิกลักษณะของคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อมที่ผิดแผกแตกต่างไปจากธรรมชาติได้ (Torrance 1972 citing Boyd 1970: 244) แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับความคิดของ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2526 อ้างถึงใน ดรุณี สาริการิน 2535: 17) ที่กล่าวถึงความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ไว้ว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการแสดงออกซึ่งความคิดสร้างสรรค์ด้วยภาษาที่ชัดเจนอย่างเหมาะสมถูกต้องตามประเภทของเนื้อหาที่แสดงออกนั้น

สำหรับ เฟอร์เนอร์ (Furner 1979 citing Dieterich 1973: 544) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนอย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนไว้ว่า การเขียนอย่างสร้างสรรค์ เป็นวิธีหนึ่งที่ให้นักเรียนได้แสดงความรู้สึกนึกคิดเพราะการได้แสดงออกเช่นนี้เป็นความคิดริเริ่มตามธรรมชาติ ประสบการณ์ของนักเรียนจะมีความหมายมากขึ้นเมื่อนักเรียนได้มีโอกาสเขียนออกมา ดังนั้นจึงควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เขียนอย่างสร้างสรรค์ และในการสอนเพื่อพัฒนาการเขียนอย่างสร้างสรรค์นั้นครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีบุคลิกลักษณะในการสร้างสรรค์เสียก่อนเพื่อให้สามารถ

ชี้แนะ ถ่ายทอด และกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ได้

จากความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พอสรุปได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือ การสื่อความหมายโดยการเรียบเรียงความรู้ ความคิดและความรู้สึก ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้เขียนออกมาอย่างอิสระ อาจเป็นเรื่องธรรมดาของคน สัตว์ สิ่งแวดล้อม หรือเรื่องราวที่ผิดแผกแปลกไปจากธรรมชาติ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน

2.2 ประโยชน์ของการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประโยชน์หลายประการทั้งต่อผู้สอนและผู้เรียน ดังแนวความคิดและคำกล่าวของนักการศึกษา ดังนี้

เบิร์น และคณะ (Burn et al, 1971 อ้างถึงใน ผลทาน ศรีณรงค์ 2528: 27) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประโยชน์ทั้งต่อตัวครูและตัวนักเรียน ประโยชน์ที่มีต่อนักเรียน คือ กล้าคิด คิดอย่างรวดเร็วสามารถแสดงความคิด ความเข้าใจ แสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งที่พบเห็น รู้จักแสดงความรู้สึกสะท้อนอารมณ์และมีสุนทรีย์ภาพ นอกจากนั้นยังมีโอกาสได้ทดลองความสามารถในการเขียน ส่วนประโยชน์ที่มีต่อตัวครูคือทำให้ทราบความคิด ประสบการณ์ของเด็ก และเข้าใจความแตกต่างของเด็กแต่ละคน

ในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น ผู้สอนจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อสามารถสอนให้นักเรียนนำทักษะไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ทักษะการเขียนมีประโยชน์ถ้าผู้เขียนรู้จักนำไปใช้ ไม่เพียงแต่นักเรียนเท่านั้นครูผู้สอนก็จะได้รับประโยชน์ต่อการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์เช่นกัน ดังคำกล่าวของประชุมพร สุวรรณตรา (2523 อ้างถึงใน ดรณี สาริการิน 2535: 20) ซึ่งกล่าวถึงประโยชน์ของการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ สรุปได้ดังนี้

1. ฝึกทักษะและพัฒนาการใช้ภาษาในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนั้น ยังฝึกการสังเกตธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม อารมณ์ และความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญญาความรู้สึกอันดีงาม ความเห็นอกเห็นใจ และความรักเพื่อนมนุษย์ สัตว์ และธรรมชาติ
2. ช่วยให้รู้จักวงศัพท์มากขึ้นสามารถเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน วลี ที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน มีชีวิตชีวาแก่ผู้อ่านและก่อให้เกิดความสุขความเพลิดเพลินในการเขียน ทำให้เด็กรักการเขียน
3. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และยังเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เขียนให้ยอมรับและนับถือตนเอง ภูมิใจในตนเองและรู้จักยอมรับผู้อื่น
4. ช่วยให้มีความรู้ ความซาบซึ้งในวรรณคดีที่มีคุณค่าต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประสบการณ์

สะสมที่นำไปใช้ในโอกาสต่อไป

5. เป็นงานที่สร้างความสุขสนุกสนาน ทำทนายสำหรับครูเพราะมีการวางแผนหากลวิธีในการสอน ซึ่งเป็นการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้สอน ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในการสอน สร้างความเชื่อมั่นและคุณค่าให้กับผู้สอน เช่นเดียวกับผู้เรียน และยังทำให้ครูรู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนมากขึ้น

ดังนั้น จะเห็นว่าการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประโยชน์ทั้งตัวผู้เรียนและผู้สอนเป็นอย่างยิ่ง จึงควรได้รับการส่งเสริมและคิดค้นวิธีการสอนที่แปลกใหม่น่าสนใจมากระตุ้นให้นักเรียนสามารถเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

2.3 หลักเกณฑ์การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

หลักเกณฑ์ในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีความสำคัญยิ่งต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทักษะการเขียน ให้มีประสิทธิภาพ นักการศึกษาหลายคน ให้ความสำคัญต่อกิจกรรมการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ และได้เสนอแนะหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้

สมิธ (Smith 1973: 9) ได้เสนอหลักเกณฑ์ในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้ คือ

1. ผลงานที่ถือว่า เกิดจากการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น สิ่งแรกที่จะต้องคำนึงถึงคือ จะต้องเป็นสิ่งใหม่ที่แตกต่างออกไปจากเดิม หรือมีลักษณะเฉพาะตัว เช่นเด็กอาจคิดรูปแบบของโคลงกลอนชิ้นใหม่

2. จะต้องเน้นความคิดแบบอนกนัย (divergent thinking) คือรวมความรู้ ความคิด ความจริง ความเข้าใจและทักษะต่างๆที่เรียนรู้มาสร้างสิ่งใหม่คิดคำตอบใหม่ หลายๆ คำตอบมิใช่เพียงคำตอบเดียว

3. ผู้สอนจะต้องใช้กลวิธีที่จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิด พัฒนาความคิดของตนเอง และมีอิสระที่จะแสดงความคิดของตนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งครูอาจจะใช้วิธีตั้งคำถาม หรือ สร้างสถานการณ์ขึ้น แต่ในขณะเดียวกันควรจะมีช่วงเวลาให้เด็กได้ผ่อนคลายความตึงเครียดบ้าง

4. ก่อนที่จะลงมือเขียนแต่ละครั้ง ครูควรจะให้เด็กได้ตั้งจุดมุ่งหมายและสำรวจความคิดของตนเองเสียก่อน และครูควรจะมีบทบาทเพียงเพื่อช่วยเหลือ ชี้แนะให้นักเรียนเกิดแนวความคิดเท่านั้น

5. ควรจะกระตุ้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมให้สัมพันธ์กับความคิดใหม่และจะต้องสนับสนุนส่งเสริมให้นำความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่เล่าเรียนมา มาใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน

6. ในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น กระบวนการในการทำงานสำคัญเท่ากับผลงาน

กระบวนการนี้เริ่มตั้งแต่ช่วงเวลาเตรียมตัวเมื่อผู้เขียนได้รับปัญหา ช่วงเวลาที่ผู้เขียนขบคิดปัญหา ช่วงเวลาที่มองเห็นปัญหากระจ่างชัด ช่วงเวลาที่เกิดแนวความคิด และช่วงเวลาที่ผลงานสำเร็จ และประเมินผล

7. จะต้องจัดสถานการณ์เพื่อกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทั้งสถานการณ์ทางกาย เช่น ห้องเรียนสะดวกสบาย ที่นั่งเหมาะสม อุปกรณ์ครบครัน และ จัดสถานการณ์ทางจิตใจ คือ การสร้างบรรยากาศให้เกิดความเชื่อมั่น และมีความอิสระในการคิดหรือเขียน

8. การสอนแบบสร้างสรรค์จะประสบผลสำเร็จมากกว่าล้มเหลว ถึงแม้เด็กบางคนจะทำได้ แต่นั่นเป็นประสบการณ์หนึ่งของเขา ซึ่งจะช่วยให้เขาเข้าใจชีวิตและนำไปปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเอง อย่างไรก็ตาม ครูจะต้องพยายามไม่ให้เกิดความล้มเหลวบ่อย เพราะจะทำให้หมดกำลังใจ

9. ในการพิจารณาผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์ ครูจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรเน้นและชมเชยในเรื่องของความแปลกใหม่ ลักษณะเฉพาะตัว ความคิดริเริ่ม และความเป็นตัวของตัวเองในแต่ละคน ในขณะที่เดียวกันควรจะให้เด็กได้เสนอผลงานเพื่อให้เพื่อน ๆ ได้ช่วยกันวิพากษ์วิจารณ์ จะเป็นการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้ดีขึ้น

10. จะต้องอาศัยกระบวนการแบบประชาธิปไตย เช่น การเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียน และการจัดห้องเรียนโดยยึดหลักประชาธิปไตย

นอกจากนี้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น ผู้เขียนต้องคำนึงถึงผู้อ่านด้วยว่า เป็นใคร อยู่ในระดับใด อุปนิสัยอย่างไร เพื่อจะได้ใช้ภาษาและกลวิธีการเขียนได้ถูกต้อง เหมาะสม ควรเริ่มต้นและจบอย่างประทับใจ ใช้ภาษาสละสลวย อ่านง่าย ไม่สับสน ดำเนินเรื่องให้สนุก แต่ควรระวังการใช้ภาษาเขียนและภาษาพูด ให้ถูกกาลเทศะ เขียนเรื่องให้ตรงจุด ทิ้งท้ายคม และเขียนอย่างมีชีวิตจิตใจ ส่วนการตั้งชื่อเรื่อง ควรครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด อาจจะใช้การเล่นคำ สำนวน ให้น่าสนใจ ใช้คำที่มีความขัดแย้ง ขวนให้ฉงน และอาจตั้งเป็นคำถามหรืออาจจะใช้ความเปรียบก็ได้ (กาญจนา นาคสกุลและคณะ 2524 อ้างถึงใน ผลทาน ศรีณรงค์ 2528 : 23-24)

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่แตกต่างจากการเขียนโดยทั่วไป ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนควรจะได้อธิบายให้เด็กได้ทราบถึงหลักเกณฑ์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อน เพื่อเด็กจะได้เข้าใจเห็นความแตกต่างจากการเขียนทั่วไป และสามารถเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ด้วยตนเอง

ลำดับขั้นในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

นอกจากหลักเกณฑ์ในการสอนแล้ว การจัดลำดับขั้นในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

ก็นับเป็นความสำคัญที่ครูผู้สอนควรนำมาพิจารณาก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเขียน ดังแนวคิดของนักการศึกษา เช่น

เฟอร์เนอร์ (Furner 1979: 406) ได้เสนอลำดับขั้นในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. ขั้นสนใจ เป็นขั้นให้ความรู้ในเรื่องที่นักเรียนสนใจ ขั้นนี้ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดแนวคิดเพิ่มขึ้น
2. ขั้นแลกเปลี่ยนความคิดในเรื่องที่สนใจ ขั้นนี้ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดแนวคิดเพิ่มขึ้น
3. ขั้นเขียน ขั้นนี้นักเรียนเขียนเรื่องที่ตนเองสนใจอย่างอิสระ
4. ขั้นแลกเปลี่ยนความคิดจากเรื่องที่เขียน หลังจากเขียนเรื่องเสร็จแล้วให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรื่องกันอ่าน เพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดเพิ่มขึ้น
5. ขั้นติดตามผลกิจกรรมบางอย่างที่เหมาะสม เช่น เขียนเรื่องที่ต่อเนื่องกัน หรือ ต้องแก้ไขข้อบกพร่องบางอย่าง

เจือ สตะเจทิน (2514 อ้างถึงในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง และอุทัยธานี 2535: 13) กล่าวว่าวิธีสอนการเขียนเรียงความแบบสร้างสรรค์ควรสอนให้เด็กรู้จักแสดงความคิดสร้างสรรค์ออกมาตามลำดับ ดังนี้

1. วิธีการสอนให้แสดงความคิดเป็นวลี ให้อุปมาอุปไมย แล้วให้นักเรียนเขียนคำได้ภาพให้ บอกว่าภาพนั้นคืออะไร
2. วิธีสอนให้แสดงความคิดเห็นเป็นประโยค วิธีนี้คือหาภาพที่แสดงกิริยาอาการเห็นได้ หรือสังเกตได้ ใครทำอะไร ทำกับใคร
3. วิธีสอนให้เด็กแสดงความคิดเห็นเป็นย่อหน้า วิธีนี้ก็คือขยายสมรรถภาพในการเขียนให้กว้างออกไป โดยส่งเสริมให้เขียนหลายๆ ประโยคต่อเนื่องกันไป วิธีนี้จะต้องตั้งคำถามเป็นข้อๆ แล้วให้ตอบคำถามนั้นเรียงไปในย่อหน้าเดียวกัน
4. วิธีสอนให้แสดงความคิดเห็นเป็นเรื่อง วิธีนี้นับว่าเด็กใช้ความคิดมากที่สุด การเขียนโดยใช้ภาพการ์ตูนเป็นอุปกรณ์การสอนที่ดีที่สุด เพราะส่งเสริมให้เด็กคิดดีที่สุดใน

สิ่งเร้าหรือสิ่งที่ช่วยในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

สิ่งเร้า คือสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการกระทำที่ตอบสนองในสิ่งที่ปรารถนา ดังนั้นในการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ครูควรใช้วิธีการสอนที่ถูกต้อง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน และตั้งใจเรียน ดังคำกล่าวของนักการศึกษา ดังนี้

สเตาแดชเคอร์ (Staudacher 1968 อ้างถึงใน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง และ อุทัยธานี 2535: 13-14) ได้กล่าวถึงสิ่งเร้าที่ช่วยในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. ภาพที่ใช้ไม่ควรบอกเรื่องราวทุกอย่าง ควรเป็นภาพที่ไม่จบในตัวเพื่อให้นักเรียนฝึกจินตนาการ
2. การตั้งชื่อเรื่องให้ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักเรียนที่คิดไม่ออกว่าจะเริ่มต้นอย่างไร เรื่องที่ตั้งให้ไม่ควรจบในตัวเอง แต่ควรให้นักเรียนได้ฝึกจินตนาการเช่น ถ้าพระอาทิตย์ไม่ส่องแสง
3. เรื่องที่ยังไม่จบ ครูอาจใช้วิธีเล่าหรือเขียนเรื่องค้างไว้ให้นักเรียนเล่าหรือเขียนให้จบ
4. นิทานพื้นเมือง ครูอาจนำนิทานพื้นเมืองมาเล่าให้นักเรียนฟัง เพื่อเร้าความสนใจให้นักเรียนอยากเขียน เช่นเรื่อง "ทำไมยี่ราฟจึงมีคอยาว"
5. ใช้กิจกรรมในวิชาอื่นมาส่งเสริมการเขียน เป็นวิชาสังคม วิทยาศาสตร์ ครูอาจใช้กิจกรรมในวิชาเหล่านั้นมาให้นักเรียนเขียนโฆษณา เรียงความหรือบันทึก
6. ใช้ลักษณะตัวละคร ให้นักเรียนบรรยายลักษณะตัวละครที่นักเรียนชอบ
7. การเล่าเรื่องให้เขียน สำหรับเด็กเริ่มเรียน ให้เด็กเล่าให้ครูเขียน
8. ของจริง อาจจะเป็น พืช สัตว์ คน สิ่งของที่เป็นรูปธรรมทั้งหลายมาเป็นสื่อให้เด็กเขียน เช่น กุหลาบ พ่อ ควายของฉัน เชือก
9. ของจำลอง ที่เป็นรูปธรรมเป็นสิ่งเร้าให้เด็กอยากเขียน บรรยายถึงสิ่งเหล่านั้น
10. สัญลักษณ์ ได้แก่เครื่องหมายต่างๆ เช่นเครื่องหมายจรวด ครูอาจใช้เป็นสิ่งเร้าให้เด็กเขียนบรรยาย เล่าเรื่องประวัติความเป็นมา ความคิดเห็น คุณโทษ ประโยชน์ของสิ่งต่างๆ
11. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ครูอาจให้นักเรียนเขียนข่าวในโรงเรียนข่าวในหมู่บ้าน ฯลฯ
12. หนังสือประเภทต่างๆ
13. เศษวัสดุที่ไม่ใช่ เช่น ปฏิทิน เศษผ้า เศษหิน เปลือกหอย เปลือกไข่ เกล็ดปลา กระจกกระดาศ ฯลฯ

การสร้างบรรยากาศในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

การสร้างบรรยากาศในการเขียน มีความสำคัญอย่างยิ่ง นักการศึกษาหลายคนได้เขียนเกี่ยวกับหลักการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ ซึ่งมักครอบคลุมบรรยากาศในการสอนเขียนไว้ด้วย ดังตัวอย่างเช่น

ประเทิน มหาจันทร์ (2519: 163) ได้กล่าวถึงหลักการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

1.บรรยากาศและสภาพการณ์ ครูผู้สอนจะต้องสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมกับการที่นักเรียนจะแสดงออก กล่าวคือ นักเรียนต้องรู้สึกสบายใจ อบอุ่นใจเป็นตัวของตัวเอง สิ่งแวดล้อมในการแสดงออกไม่ควรจำกัดตายตัว เช่นเรื่อง เวลาอุปกรณ์ กิจกรรม ฯลฯ เพราะสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดที่อิสระได้

2.ประสบการณ์เด็กจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจจากประสบการณ์โดยตรงที่ตนได้รับ เช่น จากการเดินทาง การทดลอง ฯลฯ นักเรียนต้องการประสบการณ์ที่แท้จริงและสม่ำเสมอ ฉะนั้นในการเรียนการสอนควรสร้างความสนใจให้กับนักเรียน และจัดหาอุปกรณ์ช่วยอย่างพร้อมเพรียง เมื่อนักเรียนมีประสบการณ์มากขึ้นก็จะนึกอยากเขียนเรื่องต่างๆ ที่ได้ยินได้ฟังมา

3. ครูผู้สอน ความสนใจและความเอาใจใส่ของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนการสอนอย่างสร้างสรรค์ ครูควรปลูกฝังความเป็นคนช่างสังเกต สิ่งแปลกๆ และเหตุการณ์ที่น่าสนใจในชีวิตประจำวันไว้ในตัวเองให้มากที่สุด จะได้เป็นผู้ที่มองเห็นอะไรได้แจ่มแจ้ง มีชีวิตจิตใจ ควรปลูกฝังความกระตือรือร้น ความเพลิดเพลินในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ แปลกๆ ให้กับนักเรียน

สมบัติ มหารศ (2519: 398-399) ก็ได้กล่าวถึงหลักการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. การให้นักเรียนได้แสดงแนวความคิดใหม่ๆ และมีความหมายถือเป็นการกระทำที่สร้างสรรค์

2. การเขียนสร้างสรรค์ควรมีหลายแบบ ตามความต้องการของนักเรียน ครูควรยอมรับการเขียนในระยะแรกๆ แม้จะเป็นการเขียนเพียงประโยคเดียวหรือความคิดเดียวก็ตาม

3. สร้างบรรยากาศให้อบอุ่น สนับสนุนให้นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ การเขียนตามที่นักเรียนสนใจย่อมถือเป็นเรื่องสำคัญ

4. กระตุ้นให้นักเรียนนำประสบการณ์เดิมมาเขียน

สุจริต เพียรชอบและสายใจ อินทร์พรรย์ (2523: 117-119) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสอนทักษะการเขียนไว้ดังนี้

1. ก่อนที่จะลงมือสอน ครูควรทดสอบความพร้อมในการเขียนของนักเรียน เพื่อวัดความสามารถในการสะกดคำ ความสามารถในการใช้คำ การผูกประโยคและการเรียบเรียงข้อความเข้าด้วยกัน

2. ปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเขียน

3. ในการสอนเขียนแต่ละครั้ง ครูควรให้นักเรียนได้ทราบวัตถุประสงค์ในการเขียนอย่างชัดเจน พร้อมทั้งทราบประโยชน์ของการฝึกทักษะนั้นๆ ด้วย และถ้าเป็นไปได้ครูควรให้

นักเรียนร่วมตั้งวัตถุประสงค์ในการเรียนด้วย

4. ในการสอนทักษะการเขียน ไม่ควรกำหนดหัวข้อเรื่องให้ตายตัว และควรให้นักเรียนได้มีโอกาสเสนอหัวข้อเรื่อง หรือเลือกเรื่องที่จะเขียนพอสมควร
 5. การสอนทักษะการเขียนไม่ควรจะแยกออกมาจากทักษะอื่น ๆ แต่ควรสอนทักษะการเขียนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น
 6. ครูควรพยายามใช้กลวิธีการจูงใจ และการเสริมกำลังใจหลายรูปแบบ และทำเป็นระยะๆ ตลอดเวลาที่ทำการสอน เพราะทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ซับซ้อน
 7. ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการจัดกิจกรรม และการมอบหมายงาน
 8. ในการสอนทักษะการเขียน ครูควรพลิกแพลงวิธีสอนหลาย ๆ รูปแบบเพื่อให้บรรยากาศในการเรียนการสอนน่าสนใจ
 9. ครูควรจัดกิจกรรมการสอนหลายๆประเภท และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมนั้นๆ และกิจกรรมนั้นควรเป็นกิจกรรมที่ให้ประสบการณ์ตรงในการฝึก
 10. ในการสอนทักษะการเขียนให้ได้ผลดี ครูควรใช้สื่อประกอบการสอนเพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน
 11. ในการสอนทักษะการเขียนครูควรวางแผนการสอนแต่ละครั้งอย่างละเอียด
 12. ควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนหลักเกณฑ์การเขียนประเภทต่างๆ ด้วย เพื่อฝึกให้นักเรียนเขียนโดยมีหลักเกณฑ์
 13. เมื่อนักเรียนประสบปัญหาในการเขียน เช่น ไม่สามารถถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นภาษาเขียนได้ ครูควรช่วยสร้างสถานการณ์และจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเขียน
 14. เมื่อนักเรียนเขียนตามที่ครูมอบหมายแล้ว ครูควรรีบตรวจให้เสร็จแล้วคืนให้นักเรียน และเขียนคำติชมให้ชัดเจน
 15. ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลและสร้างเกณฑ์ประเมินผลการเขียนด้วย
- นิตยา ฤทธิโยธี (2518: 60) ได้กล่าวถึงบรรยากาศ ที่จะส่งเสริมให้เด็กอยากเขียนว่า เด็กอยากเขียนเรื่องเมื่อมีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมชวนให้เขียน การเขียนจะต้องอยู่ในขอบข่ายประสบการณ์ของเด็ก ครูอาจไม่รู้ว่่าสิ่งใดมีความหมายต่อเด็กหรือไม่ เด็กเองก็ไม่สามารถบอกได้ว่าเมื่อไรจะเขียนได้ แต่มีสิ่งหนึ่งจะช่วยในเรื่องนี้ได้ คือ เมื่อไรที่เด็กมีความประทับใจอย่างลึกซึ้งในประสบการณ์ หรือความคิดเห็นอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อนั้นเด็กก็พร้อมที่จะถ่ายทอดความคิดให้เป็นคำพูดได้
- ข้อสำคัญที่ผู้อ่านควรช่วยให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์อีกประการหนึ่งคือ เด็กต้องการ

เวลาสำหรับสร้าง คิด ทดลอง และเขียน นั่นคือ เด็กต้องการเวลาสำหรับสร้างสรรค์ ถ้าหากตารางสอนจัดไว้ตายตัวว่าเด็กจะต้องทำอะไรบ้าง และงานที่เด็กต้องทำนั้นมีมากกว่าเวลาที่กำหนดไว้ เด็กอาจจะไม่มีโอกาสพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เลยก็ได้ เด็กทุกคนทำงานและเรียนได้เร็วช้าต่างกัน เด็กทุกคนจะไม่สามารถตอบคำถามได้เร็วตามที่ครูคิดไว้ แต่ทั้งนี้เด็กอาจจะตอบได้ดี ถ้าครูให้เวลาคิดเพียงพอ ไม่เฉพาะเด็กเท่านั้นที่ต้องการเวลา ครูก็ต้องการเวลาด้วยแต่ครูมักไม่มีเวลา ดังนั้นครูจึงไม่มีเวลาเตรียมการสอน และจัดหาอุปกรณ์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ครูจึงสอนตามตำราที่มีอยู่ และทำอย่างนี้ตลอดไป เด็กจึงไม่มีโอกาสพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

นอกจากนี้ วรรณิ โสมประยูร (2521 อ้างถึงในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง และ อุทัยธานี 2535: 15) ได้กล่าวถึง การสร้างบรรยากาศในการเขียนสร้างสรรค์ว่า "ครูต้องสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เด็กมีความมั่นใจที่จะเขียน ครูต้องชมเชยเด็ก หลีกเลียงการวิพากษ์วิจารณ์เชิงทำลาย เด็กต้องมีอิสระในการเขียนอย่างเสรี และครูต้องสนใจงานเขียนของเด็กอย่างจริงจัง เพราะเด็กไม่กล้าแสดงความรู้สึกหรือความคิดภายในให้ผู้ไม่สนใจฟัง และครูต้องระลึกไว้เสมอว่า การให้เด็กพอใจ มีความเชื่อมั่นในตนเองนั้นจะทำให้เกิดความสำเร็จทางการเขียนอย่างสร้างสรรค์แก่เด็กในอนาคต ส่วนการแก้ไขการสะกดคำและแบบฟอร์มการเขียนนั้นยังมีเวลาพอที่จะแก้ไขให้ถูกต้องได้ในภายหลัง ในเบื้องต้น เจตคติและความปรารถนาในการเขียนอย่างสร้างสรรค์มีความสำคัญเหนือกว่า"

จากที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่าหลายท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าบรรยากาศเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เกิดผลงานเขียนอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งอาจสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. เวลา เด็กต้องการเวลาสำหรับคิดและเขียนอย่างสร้างสรรค์
2. สถานที่ต้องเย็นสบาย
3. บรรยากาศก่อให้เกิดความรู้สึกสบายใจ อบอุ่น มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนและครู
4. มีสถานการณ์ที่ประทับใจอย่างลึกซึ้ง
5. เด็กมีอิสระในการแสดงออก
6. ครูต้องแสดงความเข้าใจ เห็นใจ ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ สนใจผลงานของเด็กทุกคน และกระตุ้นหรือวันที่จะสอน

ครูผู้สอน

ครูผู้สอนที่ทำการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ประสบผลสำเร็จหรือไม่ เพราะครูเป็นผู้สร้างสรรค์ สร้างสถานการณ์ สร้างสิ่งเร้า และจัดลำดับชั้นการสอน ถ้าครูไม่เข้าใจวิธีการ ไม่เข้าใจกระบวนการ และมีเจตคติที่ไม่ดีต่อ

การสอน การสอนเขียนแบบสร้างสรรค์ก็ล้มเหลว ดังที่แอนเดอร์สัน (Anderson 1970: 321) กล่าวว่า การเขียนแบบสร้างสรรค์จะสำเร็จผลได้ก็ต่อเมื่อครูผู้สอนมีทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการและผลผลิตของการเขียนแบบนี้ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของนิคยา ฤทธิโยธี (2518: 62) ที่ว่าเจตคติที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแบบสร้างสรรค์ของครูเองเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ถ้าครูไม่มีความเห็นอกเห็นใจ ไม่มีความเข้าใจ และไม่ส่งเสริมหรือช่วยเหลือเด็กแล้ว จะมีเด็กน้อยคนนักที่จะเขียนแสดงความคิดอย่างสร้างสรรค์ได้ ดังนั้นครูจะต้องเข้าใจเด็กคอยสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กแสดงออก และครูจะต้องแสดงความสนใจการกระตือรือร้นที่จะปูพื้นฐานการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ให้แก่เด็กด้วย

นอกจากนี้ วรรณิ โสมประยูร (2521 อ้างถึงในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง และ อุทัยธานี 2535: 16) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า ครูต้องรู้จักวิทยาและพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างดีเพื่อจะได้จัดกิจกรรมการเขียนได้เหมาะสมกับความสนใจและความสามารถของเด็ก เด็กจึงจะเขียนอย่างสร้างสรรค์ได้ดี ซึ่งความสนใจของเด็กในวัยต่างๆ สรุปได้ ดังนี้

ระดับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 เด็กยึดตัวเอง ต้องเป็นเรื่องเกี่ยวกับตัวเด็กและเป็นเรื่องสมมติ เช่น บ้านของฉัน หมาของฉัน นางฟ้าของฉัน

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 เด็กชอบสัตว์ ชอบคนอื่นมากขึ้นจึงควรให้เขียนเรื่องสัตว์และเพื่อน เช่น เพื่อนที่ฉันชอบ สัตว์เลี้ยงของฉัน

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นไป เด็กเริ่มสนใจการผจญภัย ความจริง ความกล้าหาญ วีรบุรุษที่สำคัญ การค้นพบ ฯลฯ

การจัดสถานการณ์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ในการสอนทักษะการเขียนนั้น วิธีสอนมีความสำคัญอย่างมากสำหรับครูผู้สอน ครูควรพยายามใช้กลวิธีการจูงใจด้วยการสร้างสถานการณ์เพื่อสร้างความสนใจให้ผู้เรียนเกิดแนวคิดและทักษะพื้นฐานในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังคำกล่าวของนักการศึกษา เช่น

สมิธ (Smith 1973: 160) ได้เสนอแนะการจัดสถานการณ์เพื่อเป็นพื้นฐานในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

1. ครูควรจัดประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการดมกลิ่น การสัมผัส การเห็น การได้ยินให้แก่เด็กทุกคนในห้องเรียน เพื่อเป็นประสบการณ์ในด้านการฝึกประสาทสัมผัส เพื่อเป็นพื้นฐานในการเขียนคำ ประโยค และเรื่อง

2. ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กพูดเกี่ยวกับประสบการณ์ด้วยคำพูดที่ไพเราะ

3. ฝึกให้เด็กพูดจากจินตนาการโดยใช้ภาพเป็นสื่อ

4. ช่วยเหลือเด็กให้สามารถถ่ายทอดคำพูด เป็นภาษาเขียนได้
5. ให้เด็กเขียนอย่างเสรี
6. รวบรวมผลงานของเด็กพิมพ์เป็นเล่ม

สมิท (Smith 1973: 161) ได้เสนอแนะกิจกรรมที่ใช้ในการเขียนดังนี้

1. เขียนบันทึกประจำวัน
2. เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตตนเอง
3. เขียนจดหมายถึงเพื่อน
4. เขียนเรื่องประเภทข่าวขัน
5. เขียนประกาศต่างๆ
6. แต่งกลอนวันเกิด หรือวันสำคัญ

7. แต่งโคลงกลอน หรือเรื่องราวจากประสบการณ์และเขียนเรื่องยาว

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2533: 6) ได้เสนอหลักการจัดกิจกรรมในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้

ดังนี้

1. กำหนดกิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ให้มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน โดยจะต้องคำนึงถึงหลักสูตรในระดับชั้นต่างๆ ว่ามีจุดมุ่งหมายทำอะไร กิจกรรมต่างๆ นั้นสนองวัตถุประสงค์ใด ในหลักสูตร

2. การจัดกิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ การได้มีการสัมพันธ์กับกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ

ด้วย

3. จัดลำดับความยากง่ายของกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน
4. ให้สื่อที่จูงใจเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานใหม่และรักในการเขียน
5. ให้ผู้เขียนสามารถใช้จินตนาการในการแสดงความรู้สึกนึกคิดอย่างอิสระ

นอกจากหลักการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่กล่าวมาแล้ว กรรณิการ์ พวงเกษม (2523) อ้างถึงในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง และอุทัยธานี 2535: 18) ยังให้ข้อเสนอแนะในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ 9 ประการ คือ

1. ต้องเร้าให้นักเรียนเกิดความต้องการที่จะเขียนการเร้านั้นอาจใช้อุปกรณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ

2. ให้ร่างอย่างหยาบๆ ให้เสร็จครั้งหนึ่งในชั้นเรียน
3. ให้นักเรียนแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วเขียนเพิ่มเติมใหม่ซึ่งเป็นการวัดผลด้วยตนเอง
4. ให้นักเรียนทั้งชั้นช่วยกันประเมินผลการเรียนนั้น

5. ครูเป็นผู้ประเมินผลเอง และให้นักเรียนแก้ไขเสียใหม่
 6. อ่านนิทาน โคลง ให้เด็กฟังมากๆ เพื่อความสนุกสนานหากเด็กได้มีส่วนร่วมบ้างเช่น ช่วยกันตอบปัญหา ช่วยกันตั้งชื่อเรื่อง ช่วยกันเล่าบ้าง จะทำให้สนุกสนานยิ่งขึ้น
 7. ส่งเสริมให้เด็กเขียนมากๆ ให้ลองเขียนสิ่งแปลกๆใหม่ๆอยู่เสมอ
 8. ช่วยเหลือกำลังใจโดยยกย่องชมเชยผลงานเมื่อเห็นสมควร แต่ไม่แสดงให้เห็นมากเกินไป
 9. ไม่บังคับให้เด็กเขียนถ้าหากไม่นึกอยากเขียน เพียงแต่ให้เล่าเรื่องประกอบภาพได้
- สรุปได้ว่า การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์จะประสบความสำเร็จได้ ต้องสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นในตัวเด็กๆ โดยการจัดกิจกรรมตามลำดับความยากง่ายให้สร้างความสนใจของเด็กด้วยการสร้างบรรยากาศให้เด็กเกิดความอบอุ่นใจ มีอิสระในการแสดงออก ซึ่งครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้กับเด็ก

2.4 การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์เฉพาะบุคคลเป็นการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการที่แปลกใหม่ของแต่ละคน ซึ่งจะมีแนวความคิด ความรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน จึงทำให้งานเขียนเชิงสร้างสรรค์แต่ละชิ้น มีคุณค่าแตกต่างกันออกไป ดังนั้นการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงควรมีหลักเกณฑ์แน่นอน เที่ยงตรง และครอบคลุมไปทุกๆ ด้าน

ประสิทธิ์ กาศย์กลอน (2518: 9-12) ได้เสนอแนะวิธีประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า ข้อที่ควรพิจารณาในการตรวจแก้งานเขียนและหลักการให้คะแนนนั้น จะต้องพิจารณา ดูทุกแง่ทุกมุมเท่าที่จะทำได้ อย่าเจาะจงพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว และควรพิจารณาในข้อต่อไปนี้

1. เนื้อเรื่องควรพิจารณาแนวคิดหรือแนวเรื่องการจัดระเบียบความคิด การอ้างเหตุผล การขยายความและความแจ่มแจ้ง ชัดเจน
2. การใช้ภาษาควรพิจารณาระดับของภาษาที่ใช้ว่าถูกต้องตามกาลเทศะและลักษณะของเรื่อง พิจารณาการใช้คำ ประโยค การเขียนย่อหน้า การเว้นวรรคตอนการใช้สำนวนโวหาร คำพังเพยและสุภาษิตต่างๆ
3. รูปแบบควรพิจารณาเฉพาะการเขียนที่มีแผนแน่นอนว่า ทำได้ถูกทุกรูปแบบการเขียนชนิดนั้น ๆ หรือไม่ เช่น เรียงความ บทความ
4. กลไกประกอบการเขียนอื่นๆ ได้แก่ สะกด การันต์ ลายมือ ความสะอาด และความเรียบร้อย

พิสมัย สิงห์แก้ว (2520: 37) กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการพิจารณางานเขียนไว้ว่า สิ่งสำคัญในการพิจารณางานเขียน คือ ความคิดสร้างสรรค์ ความสมเหตุสมผลของเนื้อหา ความสามารถในการใช้ถ้อยคำ ลีลาการเขียนและกลไกในการเขียน

โอแฮร์ (O'Hare 1973: 50) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า เกณฑ์ในการพิจารณางานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ควรจะพิจารณาในด้านความคิด จินตนาการ ความสามารถในการเรียบเรียงเรื่อง และลีลาในการเขียน นอกจากนี้ควรพิจารณาด้านกลไกในการเขียนอีกด้วย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2526: 87) ได้เสนอการแบ่งคะแนนการเขียนที่มีแบบแผนหรือรูปแบบซึ่งได้แก่การเขียนเรียงความ บทความ จดหมาย ย่อความ สุนทรพจน์ ฯลฯ ไว้ดังนี้

เนื้อเรื่อง	25%
การใช้ภาษา	25%
แนวความคิด	30%
รูปแบบ	10%
ลายมือ สะกด การันต์ การเว้นวรรคตอนและย่อหน้า ความสะอาด	10%

จากแนวทางคิดดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีหลักเกณฑ์ที่ยุติธรรม ครอบคลุมถึงความสามารถในทุกๆ ด้านของนักเรียน งานเขียนทุกชนิดที่แสดงถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จึงเป็นงานเขียนที่มีคุณค่าควรแก่การยอมรับ ครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนและจัดโอกาสให้นักเรียนถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร ครูจะต้องใช้สิ่งเร้าต่างๆ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความรู้สึกนึกคิด เกิดจินตนาการ แล้วเรียบเรียงออกมาเป็นภาษาที่สละสลวย ด้วยรูปแบบการเขียนตามความถนัดของแต่ละบุคคล นอกจากนั้นในการประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ครูควรพิจารณาดูความสามารถและพัฒนาการเฉพาะตัวของเด็ก ไม่ควรนำผลงานของเด็กมาเปรียบเทียบกัน และที่สำคัญที่สุด ครูจะต้องมีหลักเกณฑ์ในการประเมินผล ไม่ตัดสินใจไปตามความรู้สึกหรือความคิดของครูเอง

3. แบบฝึกทางภาษา

3.1 ประโยชน์ของแบบฝึกทางภาษา

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากวิธีสอนที่ดีแล้วสื่อการเรียนการสอนก็นับเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น แบบฝึกทักษะทาง

ภาษา ก็นับเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ตรงตามความต้องการ

เพ็ตตี (Petty 1963: 469-472) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกหัดไว้ดังนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียน เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระครูได้มาก เพราะแบบฝึกหัดเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบและมีระเบียบ
2. ช่วยเสริมทักษะทางการใช้ภาษา แบบฝึกหัดเป็นเครื่องมือที่ช่วยเด็กในการฝึกฝนทักษะทางการใช้ภาษาให้ดีขึ้น
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จมากขึ้น
4. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน
5. แบบฝึกหัดที่ใช้จะเป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง
6. แบบฝึกหัดที่จัดทำเป็นรูปเล่ม เด็กสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเองได้ต่อไป
7. แบบฝึกช่วยทำให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่างๆ ของเด็กได้ชัดเจน
8. แบบฝึกหัดที่จัดขึ้นนอกเหนือจากบทเรียนจะช่วยให้เด็กฝึกฝนอย่างเต็มที่
9. ช่วยประหยัดแรงงานและเวลาของครู และของนักเรียนด้วย นักเรียนไม่ต้องเสียเวลาลอกแบบฝึกหัดจากตำรา และครูก็ไม่ต้องเตรียมสร้างแบบฝึกหัด
10. แบบฝึกหัดช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย และนักเรียนสามารถมองเห็นความก้าวหน้าของตนเอง

จากแนวคิดดังกล่าว แสดงว่า เมื่อใช้แบบฝึกทางภาษาประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยแล้ว จะทำให้นักเรียนมีทักษะตามจุดมุ่งหมายของแต่ละแบบฝึกนั้นสูงขึ้นและคงทน ทั้งยังทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงขึ้นอีกด้วย ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรใช้แบบฝึกทางภาษาประกอบการสอนวิชาภาษาไทยในทักษะอื่น ๆ ด้วย

3.2 ลักษณะของแบบฝึก

ริเวอร์ (Rivers 1968: 97 - 105) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. ต้องมีการฝึกนักเรียนมากพอสมควรในเรื่องหนึ่งๆ ก่อนที่จะมีการฝึกเรื่องอื่นๆ ต่อไป ทั้งนี้ การทำแบบฝึกนั้นทำขึ้นเพื่อการสอนมิใช่ทำขึ้นเพื่อการทดสอบ
2. แต่ละบทควรฝึกโดยใช้รูปประโยคเพียงหนึ่งแบบเท่านั้น
3. ฝึกโครงสร้างใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้แล้ว

4. ประโยคที่ฝึกควรเป็นประโยคสั้น ๆ
5. ประโยคและคำศัพท์ควรเป็นคำที่ใช้พูดกันในชีวิตประจำวันของนักเรียน
6. เป็นแบบฝึกที่ให้นักเรียนใช้ความคิดด้วย
7. แบบฝึกควรมีหลาย ๆ แบบ เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย
8. ควรฝึกให้นักเรียนสามารถใช้สิ่งที่เรียนมาแล้วไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ในการจัดทำแบบฝึก ควรคำนึงถึงความแตกต่างและความสามารถของเด็กในแต่ละวัย เพื่อให้เด็กเกิดพัฒนาการที่ถูกต้องและรู้สึกสนุกกับการทำแบบฝึกเพื่อเสริมทักษะนั้นๆ ดังคำกล่าวของนักการศึกษา ดังนี้

โรเซ็นบาว์ม (Rosenbaum 1969: 112-115 อ้างถึงในจิมลิม โกวิทางกูร 2530: 31) กล่าวว่าในการจัดทำแบบฝึกนั้น ครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กส่วนใหญ่แล้วจัดทำแบบฝึกหัดไว้ให้มากพอที่เด็กทั้งเก่งและอ่อนจะเลือกทำได้ตามความสามารถ และแบบฝึกหัดนั้นควรจะชัดเจนและมีความหมายต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

รูประนีญ์ นาครทรรพ (2515: 10) กล่าวว่าการสอนภาษาไทยให้สนุกต้องให้นักเรียนได้พยายามทำแบบฝึกหัดให้มากที่สุด ในแบบฝึกหัดจะมีข้อผิดพลาด เมื่อครูชี้แจงให้ทราบว่าตรงนั้นตรงนี้ผิดพลาดจะทำให้รู้สึกสนุกขึ้น แต่ต้องไม่ให้เป็นภาระงานนักเรียน และอย่าปล่อยให้ข้อผิดพลาดผ่านไปโดยไม่ได้แก้ไขเป็นอันขาด

กมล ดิฐกมล (อ้างถึงใน จิมลิม โกวิทางกูร 2530: 29) กล่าวว่าสิ่งที่จะช่วยให้พัฒนาการทางภาษาดีขึ้นนั้น คือการนำเอาความรู้ที่ได้เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางมากขึ้น โดยอาศัยแบบฝึกทักษะโดยตรง การฝึกอย่างถูกวิธีจะทำให้เกิดความชำนาญคล่องแคล่ว ว่องไว

ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

การสร้างแบบฝึกสำหรับเด็กมีองค์ประกอบหลายประการดังที่ ศศิธร สุทธิแพทย์ (2517: 72) ได้ศึกษาพบว่า

1. ใช้หลักจิตวิทยา
2. สำนวนภาษาง่าย
3. ให้ความหมายต่อชีวิต
4. คิดได้เร็วและสนุก
5. ปลุกความสนใจ
6. เหมาะกับวัยและความสามารถ

7. อาจศึกษาได้ด้วยตนเอง

นิตยา ฤทธิ์โยธี (2520: 1) กล่าวถึง ลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

1. เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัยหรือความสามารถของเด็ก
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ทำให้เด็กเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาเหมาะสมไม่นานเกินไปหรือเร็วเกินไป
5. เป็นเรื่องที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนการสอนที่จะช่วยเสริมทักษะของนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จมากขึ้น ดังนั้นการสร้างแบบฝึกจึงควรสร้างอย่างถูกวิธี จัดทำอย่างเป็นระบบ เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน เป็นเรื่องที่น่าสนใจและท้าทาย

4. เจตคติ

4.1 ความหมาย ลักษณะ และองค์ประกอบของเจตคติ

ความหมายของ เจตคติ คำว่า เจตคติ (Attitude) มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน บางครั้งก็เรียกว่า ทศนคติ ในงานวิจัยนี้ ถือว่าเป็นเรื่องเดียวกันและใช้คำว่า เจตคติ แทนทั้งหมด นักการศึกษาได้ให้ความหมายของเจตคติสอดคล้องกัน ดังนี้

บราวน์ (Brown 1967: 420) ได้กล่าวว่า เจตคติเป็นความเชื่อ ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่างๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานการณ์ และอื่น ๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกที่บ่งถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

นันทนल्ली (Nunnally 1959: 300) ได้ให้ความหมายเจตคติว่าหมายถึงท่าทีหรือปฏิกิริยาที่มีต่อวัตถุ สถาบัน บุคคลในระดับต่างๆ กันในทางบวก (positive) หรือในทางลบ (negative)

นิวคอมบ์ (Newcomb 1954: 128 อ้างถึงใน มยุรี เควาะหิติ 2535: 67) กล่าวว่า เจตคติเป็นความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่คนเราได้รับ อาจจะมีมากหรือน้อยก็ได้ โดยแสดงออกทางพฤติกรรมใน 3 ลักษณะคือ การแสดงออกในลักษณะพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบ อยากรู้อยากปฏิบัติ เรียกพฤติกรรมเช่นนี้ว่าเจตคติเชิงนิมิต (positive attitude) อีกลักษณะหนึ่งเป็นการแสดงออกในลักษณะตรงข้าม คือ ไม่พึงพอใจ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย เบื่อหน่าย ชิงชัง เรียกพฤติกรรมเช่นนี้ว่า เจตคติเชิงนิเสธ (negative attitude) ส่วนเจตคติอีกลักษณะหนึ่งได้แก่ การรู้สึกเฉยๆ ไม่เกลียดหรือชอบ

แลมเบอริท (Lambert 1964: 50) ให้ความหมายว่า เจตคติ หมายถึงลักษณะที่คงที่ของความ คิดความรู้สึกและแนวโน้มที่จะแสดงออกต่อบุคคล กลุ่มสังคม และเหตุการณ์ต่างๆ

ฮิลการ์ด (Hilgard 1967: 214) ให้ความหมายว่า เจตคติ หมายถึงพฤติกรรมหรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นครั้งแรกที่มีต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิดหรือสถานการณ์ใดๆ ในทางเข้าหา หรือออกห่างและเป็นความพร้อมที่จะตอบสนองในครั้งต่อไป ในแนวโน้มเอียงไปในลักษณะเดิมเมื่อพบสิ่งนั้นอีก

อนาสตาซี (Anastasi 1968: 541) ให้ความหมายว่า เจตคติ หมายถึง ความโน้มเอียงที่จะแสดงว่าชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้นๆ เช่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี เชื้อชาติและสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น

กู๊ด (Good 1973: 48) ได้ให้ความหมายว่า เจตคติ หมายถึงความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นการแสดงออกในทางสนับสนุนหรือคัดค้านต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคล หรือสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น รักเกลียดกลัว ไม่พอใจมากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น ๆ

เคนเดอร์ (Kendler 1974: 572) ให้ความหมายเจตคติว่า หมายถึงความพร้อมของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสังคมแวดล้อมหรือเป็นความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรมที่สนับสนุนหรือคัดค้านประสบการณ์บางอย่าง บุคคล สถาบัน ตลอดจนแนวความคิดบางอย่าง การแสดงออกของเจตคติโดยอาศัยพฤติกรรมแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ แสดงออกในลักษณะที่เห็นด้วย พึงพอใจ หรือชอบ เรียกว่าเจตคติเชิงนิมาน (positive attitude) ถ้าแสดงออกในลักษณะที่ไม่เห็นด้วย ไม่พึงพอใจ ไม่ชอบ เบื่อหน่าย ซิงซังไม่ยอมเข้าใกล้ ลักษณะเช่นนี้เรียกว่าเจตคติเชิงนิเสธ (negative attitude) และเจตคติเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะแสดงออกในทางพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคล

นอกจากนี้นักการศึกษาไทยได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ ดังนี้

ส วาสนา ประवालพุกษ์ (2524: 1) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึงความพร้อม หรือแนวโน้มเอียง ที่บุคคลจะแสดงปฏิกิริยาออกมาต่อสิ่งเร้าหนึ่ง ๆ อย่างค่อนข้างจะคงที่ เจตคติมักจะถูกกระตุ้นด้วยความเชื่อ หรืออารมณ์ที่อาจจะไม่มีเหตุผลเลยก็ได้

เชิดศักดิ์ โฆวาลินธุ์ (2527: 66) ได้กล่าวว่า เจตคติ หมายถึงความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้น ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ (2524: 77) กล่าวว่า เจตคติเป็นกิริยาท่าทีที่แสดงออกของคนเราที่มีต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ เช่น วัตถุ เหตุการณ์ หรือบุคคล การวัดเจตคติจะต้องพิจารณากิริยาท่าที หรือการตอบสนองหลายด้านหลายประการรวมกันเป็นส่วนรวม

จากแนวคิดของนักการศึกษาที่กล่าวมา พอสรุปความหมายได้ว่า เจตคติ เป็นความรู้สึก ความคิดและความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และอารมณ์ ซึ่งบุคคลนั้นแสดงออกเพื่อตอบสนองของสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

ลักษณะและองค์ประกอบของเจตคติ

นักการศึกษาได้กล่าวถึงลักษณะและองค์ประกอบของเจตคติไว้ ดังนี้

ลักษณะทั่วไปของเจตคติ (สุรางค์ จันทรธม 2514: 20 - 21)

1. เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือเกิดจากประสบการณ์ของบุคคลไม่ใช่เป็นสิ่งติดตัวมาแต่กำเนิด
2. เจตคติเป็นเครื่องกำหนดขอบเขต และวิธีการที่เด็กจะใช้ในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ
3. เจตคติอาจจะเป็นสิ่งถาวรซึ่งติดตัวเด็กอยู่ตลอดชีวิตก็ได้ เพราะเจตคติทำให้คนมั่นใจในการปฏิบัติตามเจตคติในตอนต้นมากขึ้น ดังนั้นเจตคติจึงมีลักษณะเป็นสิ่งถาวร
4. เจตคติมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็ก ถ้าเด็กมีเจตคติที่ดีต่องานในชั้น และต่อครู เด็กย่อมได้รับความพอใจและความสำเร็จจากการเรียนนั้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าเด็กมีเจตคติไม่ดีต่องานในชั้น และต่อครูแล้ว เด็กมักประสบแต่ความล้มเหลว

ลักษณะของเจตติดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของไพบูลย์ อินทวิชา (2517 : 17)

ซึ่งสรุปลักษณะสำคัญของเจตคติไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. เจตคติ เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด บุคคลจะมีเจตคติต่อเรื่องเดียวกันที่แตกต่างกันได้ ด้วยสาเหตุหลายประการ คือ สภาพสิ่งแวดล้อมทางสังคม และเศรษฐกิจ ระดับอายุ เซวานบัญญัติ ระดับการศึกษา ฯลฯ
2. เจตคติ เป็นสภาพทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำของบุคคล เพราะเป็นส่วนประกอบที่กำหนดแนวทางให้ทราบล่วงหน้าว่า ถ้าบุคคลประสงค์สิ่งใดแล้ว บุคคลนั้นจะมีท่าทีต่อสิ่งนั้น
3. แม้ว่าเจตคติ เป็นสภาวะทางจิตใจที่มีความมั่นคงพอสมควร แต่เจตคติก็น่าจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ อันเนื่องจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ และการเรียนรู้

นอกจากนี้ ชอว์ และไรท์ (Shaw and Wright 1967: 13-14) ได้อธิบายถึงเจตคติไว้ดังนี้

1. เจตคติ เป็นผลจากการที่บุคคลประเมินผลจากสิ่งเร้าแล้วแปรเปลี่ยนมาเป็นความรู้สึกภายใน ที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจ ในการที่จะแสดงพฤติกรรม
2. เจตคติของบุคคลจะแปรค่าได้ ทั้งในด้านคุณภาพและความเข้ม โดยจะครอบคลุม

ช่วงของเจตคตินั้น ซึ่งจะแปรค่าได้ ทั้งมาก ปานกลาง และน้อย นั่นคือ เจตคติจะมีค่าทั้งในทางบวกและในทางลบ

3. เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ มากกว่าที่จะมีมาแต่กำเนิด หรือเป็นผลมาจากโครงสร้างภายในตัวบุคคล หรือวุฒิภาวะ

4. เจตคติขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าเฉพาะอย่างทางสังคม

5. เจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้าที่เป็นกลุ่มเดียวกัน อาจมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

6. เจตคติเมื่อเกิดขึ้นแล้ว มีลักษณะที่คงที่และเปลี่ยนแปลงได้ยาก

สำหรับองค์ประกอบของเจตคตินั้น นักการศึกษากล่าวไว้ดังนี้

แมคไกวร์ (McQuire 1969: 155-156) กล่าวว่าเจตคติมีองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ส่วนคือ

1. ความรู้ความเข้าใจ (cognitive) มีขอบเขตครอบคลุมถึงความคิดความเชื่อที่มีต่อสิ่งของหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ

2. ความรู้สึก (affective) เช่น ความรัก ความโกรธ ความชอบ หรือ ความเกลียดชังต่อวัตถุ

3. พฤติกรรม (action) เป็นการประพฤติปฏิบัติ การกระทำ เป็นการแสดงออกที่สามารถสังเกตได้

ไตรแอนดิส (Triandis 1971: 3) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญ มี 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา (cognitive component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้หรือความเข้าใจของบุคคล ที่มีต่อสิ่งเร้านั้น ๆ เพื่อเป็นเหตุผลในการที่จะสรุปรวมเป็นความเชื่อ หรือประเมินผลสิ่งเร้านั้น ๆ

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (affective component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้สึก หรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้าต่าง ๆ เป็นผลต่อเนื่องมาจากการที่บุคคลประเมินสิ่งเร้านั้นแล้ว พอใจหรือไม่พอใจ ชอบหรือไม่ชอบ ดีหรือเลวอย่างไร

3. องค์ประกอบทางด้านการปฏิบัติ (behavioral component) คือความพร้อม หรือความโน้มเอียงที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติ หรือตอบสนองต่อสิ่งเร้า ในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อ หรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการประเมินผล

การเกิดเจตคติ

เจตคติ เป็นตัวแปรทางจิตวิทยาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ และสามารถสรุปแนวคิดทฤษฎีการเกิดเจตคติของ ฟรีดแมน (Freedman 1981: 356 - 363) ได้ 3 แนวคิด ดังนี้

1. เจตคติเกิดจากการถูกวางเงื่อนไขและการเสริมแรง (conditioning and reinforcement)

กระบวนการสร้างเจตคติ เกิดจากการที่บุคคลได้รับข่าวสารและสร้างความรู้สึกร่วม โดยการโยงความสัมพันธ์การเสริมแรงหรือการเลียนแบบ การโยงความสัมพันธ์จะเกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งเร้าปรากฏในช่วงเวลาและสถานที่เดียวกัน และการเรียนรู้ถึงคุณลักษณะของสิ่งของ บุคคล หรือแนวความคิดต่างๆ เป็นการสร้างเจตคติต่อสิ่งนั้นไปด้วย การเสริมแรงและการเลียนแบบทำให้เกิดการเรียนรู้และสร้างเจตคติได้ โดยจะสร้างเจตคติต่อบุคคลนั้นและอาจรับถ่ายเจตคติของบุคคลนั้นไปด้วย

2. เจตคติเกิดจากสิ่งล่อใจและความขัดแย้ง (incentives and conflicts) ตามทฤษฎีสิ่งล่อใจ เน้นว่า ความสำคัญของสิ่งล่อใจจะเป็นตัวกำหนดเจตคติ ถ้าบุคคลมีเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นลบ บุคคลจะเปลี่ยนเจตคติต่อสิ่งนั้นเป็นบวกต่อเมื่อสิ่งล่อใจหรือผลตอบแทนในการเปลี่ยนนั้นดีกว่า สูงกว่าที่จะคงเจตคติเดิมไว้ ทฤษฎีนี้จะเป็นความสำคัญของการที่บุคคลจะได้รับหรือเสียไป เมื่อรับเจตคตินั้นไว้ และเมื่อบุคคลเกิดความขัดแย้งในใจ บุคคลนั้นจะยอมรับในสิ่งที่ทำให้เขาได้รับผลประโยชน์สูงสุด

3. เจตคติเกิดจากความสอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจ (cognitive consistency) การที่บุคคลแสวงหาความสอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจ บุคคลใดก็ตาม ถ้ามีความเชื่อหรือค่านิยมใดไม่สอดคล้องกับคนอื่น ๆ แล้ว บุคคลนั้นจะพยายามแสวงหาวิธีการทำให้ค่านิยมนั้นสอดคล้องมากขึ้น และถ้าความรู้ความเข้าใจของเขา มีความสอดคล้องกันอยู่แล้ว แต่ต้องเผชิญกับสิ่งใหม่ที่อาจทำให้เกิดความไม่สอดคล้อง ก็จะพยายามทำให้เกิดความไม่สอดคล้องน้อยที่สุด

การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

สุรางค์ จันทร์โฮม (2514: 23 - 24) ได้กล่าวว่าครูอาจเปลี่ยนแปลงเจตคติของเด็กให้ไปในทางที่พึงประสงค์ได้ดังนี้

1. ชี้แจงอธิบาย เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างแจ่มแจ้ง ถ้าเด็กได้ทราบข้อเท็จจริงทั้งหมด เด็กอาจเปลี่ยนแปลงเจตคติได้

2. ให้เด็กได้ดูภาพยนตร์ หรือฟังเรื่องราวที่ยั่วยุอารมณ์ให้ชอบสิ่งที่เด็กไม่ชอบมาก่อน ก็อาจช่วยให้เด็กเปลี่ยนเจตคติได้มากเหมือนกัน

3. จัดให้เด็กได้คบหาสมาคมกับเพื่อนที่มีเจตคติที่ดีอาจจะช่วยได้โดยอาศัยการเอาอย่างจากเพื่อน

4. การอ่านหนังสือที่ดีอาจช่วยให้เด็กเปลี่ยนเจตคติได้ จึงควรชี้ช่องให้เด็กมองเห็นจุดสำคัญ หลังจากที่ได้อ่านหนังสือแล้ว

5. การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนโดยการกระทำ อาจจะช่วยแก้ไขเจตคติของเด็กได้มาก ในขณะที่เด็กได้รับประสบการณ์นั้น ๆ ครูต้องคอยดูแลและให้ความช่วยเหลืออยู่ด้วย เพื่อให้

เด็กได้เข้าใจเรื่องนั้นอย่างแจ่มแจ้ง

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ได้กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า เจตคติหมายถึงความรู้สึก ความคิด แนวทางในการปฏิบัติหรือแสดงออกต่อสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ เจตคติมีองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และพฤติกรรมของบุคคลต่อสิ่งนั้น ๆ เจตคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถอ้างอิงได้จากพฤติกรรม หรือการตอบสนองของบุคคลนั้น ๆ ทศนคติเป็นสิ่งที่ได้รับการปลูกฝัง มิได้มีติดตัวมาแต่กำเนิด บางอย่างอาจจะค่อนข้างถาวรเปลี่ยนแปลงได้ยาก แต่ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้

4.2 เครื่องมือวัดเจตคติ

การสร้างเครื่องมือวัดเจตคติ ต้องสร้างให้วัดทิศทางเจตคติของบุคคลได้ว่า มีเจตคติในทางบวกหรือลบ จากการแสดงพฤติกรรมของบุคคลในรูปชอบ ไม่ชอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และจำเป็นต้องศึกษาลักษณะของเจตคติ ดังนี้

สก็อต (Scott 1960: 206-210) กล่าวว่า การศึกษาเพื่อสร้างเครื่องมือวัดเจตคติ จำเป็นต้องศึกษาถึงลักษณะของเจตคติดังนี้ คือ

1. ทิศทางของเจตคติ (Direction) เจตคติแสดงออกได้ 2 ทิศทางคือ

1.1 เจตคติเชิงนิมาน หรือ เจตคติทางบวก (Positive) เป็นความโน้มเอียงของอารมณ์ในทางชอบ ฟังพอใจ คล้อยตามหรือเห็นด้วย ทำให้บุคคลอยากแสดงออก หรือปฏิบัติหน้าที่ในทางที่ดีต่อสิ่งนั้น ๆ

1.2 เจตคติเชิงนิเสธ หรือเจตคติทางลบ (Negative) เป็นความโน้มเอียงทางอารมณ์ในลักษณะไม่ฟังพอใจ เกลียดหรือต่อต้าน ไม่เห็นด้วย ทำให้บุคคลเกิดความเบื่อหน่าย หนีให้ห่างจากวัตถุนั้นหรือสภาพนั้น ๆ

2. ระดับของเจตคติ (Magnitude) หมายถึงการที่บุคคลแสดงความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น อาจมีความรู้สึกเพียงผิวเผิน เล็กน้อย หรือลุ่มลึก เจตคติดระดับผิวเผิน จะไม่มีความคงที่เปลี่ยนแปลงง่าย ส่วนเจตคติดระดับลุ่มลึกจะคงทนถาวรและเปลี่ยนแปลงยาก

3. ความเข้มของเจตคติ (intensity) หมายถึงปริมาณของความรู้สึก หรือความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งจะปรากฏในรูปของความรู้สึกต่อสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด

เครื่องมือวัดเจตคตินี้ ได้มีนักวิจัยและนักจิตวิทยาพยายามสร้างขึ้นไว้หลายวิธี

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2524: 178 - 185) ได้กล่าวว่า มาตราวัดเจตคติที่นิยมและรู้จักกันแพร่หลายนั้น มี 3 วิธี

1. เครื่องมือวัดเจตคติตามแบบของเทอร์สโตน (Thurstone's type Scales) การสร้าง

จะกระทำโดยการเริ่มสร้างข้อความวัดเจตคติต่อสิ่งที่ต้องการจะศึกษาขึ้นมาจำนวนหนึ่ง ประมาณ 50 ข้อความหรือมากกว่า แต่ละข้อความกำหนดให้มี 11 คำตอบ เริ่มจาก A ถึง K หรือจาก 1 ถึง 11 เรียงตามลำดับจาก เห็นด้วยอย่างยิ่ง A หรือ 1 ไปจนถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง K หรือ 11 หรืออาจจะใช้จากชอบมากที่สุด ไปจนถึง ไม่ชอบมากที่สุด

2. เครื่องมือวัดเจตคติตามแบบของลิเกิร์ต (Likert's type Scales) มาตรฐานวัดเจตคตินี้ มีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น Sigma Scale, Method of Summated Rating Likert's scaling เป็นต้น วิธีการเริ่มต้นสร้างข้อความที่แสดงเจตคติต่อสิ่งที่ต้องการจะศึกษามาจำนวนหนึ่ง และกำหนดให้แต่ละข้อความมี 5 คำตอบ อยากรเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. เครื่องมือวัดเจตคติของกัทท์แมน (Guttman's Technique) เป็นวิธีการที่อธิบายถึงกระบวนการในการประเมินผลกลุ่มของข้อความกลุ่มหนึ่ง ๆ ว่าเป็นไปตามข้อจำกัดหรือครบถ้วนตามลักษณะที่ถูกต้องในการสร้างสเกลโดยวิธีของกัทท์แมน หรือไม่เท่ากัน ซึ่งสเกลนั้น เป็นที่ทราบในนามของคำว่า มาตรฐานกัทท์แมน

สำหรับเครื่องมือวัดเจตคติอีกแบบหนึ่งก็เป็นที่ยอมรับใช้กันแพร่หลาย คือมาตรฐานของ ออสกู๊ด (Osgood) มีชื่อเรียกว่า Semantic Differential Scale เครื่องมือวัดนี้เป็นภาษาไทยว่า เครื่องมือวัดความนัยจำแนก

เครื่องมือวัดความนัยจำแนก เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดรวบยอดของสิ่งต่าง ๆ ผู้ที่คิดการวัดเจตคติแบบนี้ก็คือ Osgood และผู้ร่วมงานซึ่งมีการศึกษาถึงความหมายของสิ่งต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของกลุ่มที่ต้องการศึกษาโดยทั่วไป สเกลแบบนี้จะประกอบด้วยข้อให้เลือก 7 ข้อ หรือระดับความมากน้อย จากด้านหนึ่งไปสู่อีกด้านหนึ่ง รวมทั้งหมด 7 ลำดับ มาตรฐานความหมายแต่ละข้อ มาตรฐานจะใช้คำคู่ที่เป็นคำหรือวลีที่มีความหมายตรงข้ามกัน บางครั้งจึงเรียกกันว่า มาตรฐานขั้วคู่ (Bipolar Scale) และมีผู้นำเครื่องมือวัดนี้ไปดัดแปลงใช้ในลักษณะต่าง ๆ มากมาย

ในการศึกษาคำนี้ใช้วิธีการสร้างเครื่องมือวัดเจตคติตามวิธีของลิเกิร์ตโดยสร้างข้อความที่แสดงเจตคติต่อการเขียน ทั้งข้อความที่เป็นเชิงนิมิตและเชิงนิเสธละกัน จำนวน 30 ข้อ และกำหนดให้แต่ละข้อมี 3 คำตอบ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

มีผู้วิจัยเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

งานวิจัยในต่างประเทศ

เบิร์นส์ (Burns 1971 อ้างถึงใน ดรุณี สาริการิน 2535: 29) ได้สรุปผลการวิจัยเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า ครูสามารถเข้าใจให้นักเรียนเขียนอย่างสร้างสรรค์ได้ สิ่งเร้านั้นก็ไดมาจากประสบการณ์ของนักเรียน นอกจากนี้ การเตรียมการอย่างดีเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กนักเรียนทุกระดับ สำหรับเด็กในระดับประถมศึกษาถ้าจัดเวลาให้เหมาะสม จะทำให้นักเรียนทำงานอย่างอิสระได้เป็นจำนวนมาก เพราะนักเรียนส่วนใหญ่จะเขียนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของตนได้ดี และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงถ้าเป็นงานเขียนที่ตนถนัด

จ็อบ (Jobe 1975: 7527-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรื่องของนักเรียนในการเขียนอย่างสร้างสรรค์ โดยกระทำกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 4 และ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษาในแคนาดา จำนวน 90 คนพบว่า

1. เมื่อให้อิสระในการเลือกเรื่อง นักเรียนจะเลือกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเพ้อฝัน (fantasy) สัตว์ และเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะ

2. อิทธิพลที่ทำให้นักเรียนเลือกเรื่องจะมาจากความรู้สึกภายในตัวของ นักเรียน

3. นักเรียนที่มีโอกาสเลือกเรื่องด้วยตัวเองจะมีการพัฒนาการเขียนอย่างสร้างสรรค์

โทเรียน (Torian 1977: 7593-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาและการวัดผลกระบวนการสอนซึ่งประกอบด้วยแผนการสอนวิธีการสอนและเทคนิคการสอนเพื่อพัฒนาความคิดด้านจินตนาการด้วยตัวเองโดยใช้โปรแกรมการเขียนอย่างสร้างสรรค์ C.W.P.(Creative Writing Program) ของนักเรียนระดับกลางในโรงเรียนประถมแห่งหนึ่งใช้เวลาในการทดลอง 45 วัน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 3 ชนิดคือแบบทดสอบการสังเกต และการวิเคราะห์งานเขียนของนักเรียน สรุปผลการศึกษาได้ว่า

1. โปรแกรมการเขียนอย่างสร้างสรรค์ (C.W.P.) สามารถพัฒนาความคิดด้านจินตนาการของนักเรียนกลุ่มทดลองได้

2. นักเรียนกลุ่มทดลองพอใจในการแต่งบทร้อยกรอง ในโปรแกรมการเขียนอย่างสร้างสรรค์ (C.W.P.) เป็นอย่างมาก เพราะทำให้นักเรียนมีอิสระในการแสดงออกด้านจินตนาการของแต่ละบุคคล เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก แบบการเขียนตลอดจนการเลือกคำในการเขียน

3. บรรยากาศในการเขียน มีความจำเป็นมากสำหรับการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์

4. ภาษาจะเป็นสื่อช่วยในการถ่ายทอดความคิดด้านจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนแต่ละบุคคล

คีนเนย์ (Keeney 1976: 5802- A) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่งจำนวน 276 คน เกี่ยวกับการเขียนอย่างสร้างสรรค์ในหัวข้อต่อไปนี้คือ การเลือกเรื่อง เวลาสำหรับเขียน และความยากในการเขียน ผลของการทดลองพบว่านักเรียนทั้ง 2 ระดับ ตอบคำถามเกี่ยวกับการเลือกเรื่องดังนี้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชอบเลือกเรื่องด้วยตนเอง 67.4 % นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชอบเลือกเรื่องด้วยตนเอง 80.4 % นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 ใช้เวลาในการเขียนเรื่องต่อเนื่องกันคิดเป็นร้อยละ 57.2 กับ 43.4 ตามลำดับ ความยากในการเขียนเรื่องสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่การรวบรวมความคิด เวลาค้นหาเครื่องมือที่จะช่วยการเขียน คำศัพท์ และไม่มีสมาธิเนื่องจากเสียงรบกวน สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีหัวข้อเช่นเดียวกับสิ่งที่เพิ่มขึ้นมาคือการกำหนดเหตุการณ์และอุปนิสัยของตัวละคร

เซนต์ โรมาน (St.Romain 1975 อ้างถึงใน ดร.ณิ สารีการิน 2535: 29) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความแตกต่างในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้สิ่งเร้าที่แตกต่างกัน สิ่งเร้าที่ใช้ได้แก่การอภิปราย และใช้ฟิล์มและภาพทำการทดลองกับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยกลุ่มทดลองเลือกเรื่องเอง กำหนดเรื่องให้อภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียน ใช้รูปภาพ มีการอภิปรายและดูภาพสัมพันธ์กับเรื่อง ส่วนกลุ่มควบคุมจัดกระทำโดยให้เลือกเรื่องเอง กำหนดเรื่องให้และกำหนดเรื่องให้เขียนต่อไปเรื่อยๆ ผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างกันทั้งสองกลุ่ม แต่วิธีอภิปรายในกลุ่มทดลองจะทำให้เด็กเกิดความคิดริเริ่ม

งานวิจัยในประเทศ

ในช่วงก่อนพ.ศ.2525 มีผู้วิจัยเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษาไว้หลายเรื่อง เช่น ประชุมพร สุกรเจริญ ศึกษาประสิทธิภาพการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ยุพา ขนอนคราม ศึกษาเรื่องการสร้างแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์ด้านร้อยกรอง เพ็ญ เสียงจันทร์ ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความ และ พเยาว์ ทักษิณ ศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์กับแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์

ตั้งแต่พ.ศ.2525 เป็นต้นมา ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

วิไล ชินวงศ์ (2526: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามัคคีรถไฟ จังหวัดนครราชสีมา ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกและไม่ใช้แบบฝึก ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้แบบฝึก

ประชุมพร ธนุทอง (2527: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้การดูสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพนัสศึกษาลัย อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 50 คน ผลการวิจัยสรุปว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้การดูเป็นสื่อในการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้การดูเป็นสื่อการสอน และการดูมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการในด้านการเขียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

จิมล์ม โกวิทาทูร (2530: 76-77) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ เจตคติ และพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนอย่างเอกนัยโดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 ของโรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละ 30 คน พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างเอกนัย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ แต่จากการเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนก่อน-หลังการสอนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ มีเจตคติต่อการเขียนหลังสอนดีกว่าก่อนสอน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และนักเรียนที่เรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาและความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพสูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ และการฝึกคิดอย่างเอกนัย สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้สูงขึ้นได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวอลลาซ และไฮแกน (อ้างถึงใน อารี รังสินันท์ 2526: 38) พบว่า เด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงอาจเป็นเด็กที่มีเชาวน์ปัญญาสูงหรือต่ำก็ได้ หรือเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ อาจมีเชาวน์ปัญญาสูงหรือต่ำก็ได้

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการเขียนพอสรูปได้ว่า รูปแบบวิธีสอน และ เครื่องมือจะมีผลต่อการพัฒนาเจตคติของนักเรียน และเจตคดียังมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกด้วย ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรวางแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เพื่อให้ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการทดลอง
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนวัด-ศีลขันธาราม อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 110 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนวัดศีลขันธาราม จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากจากนักเรียน 3 ห้องเรียน ซึ่งแต่ละห้องเรียนจัดนักเรียนคละความสามารถกัน ได้กลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียนมีนักเรียนห้องเรียนละ 37 คน
2. จับฉลากนักเรียนจากกลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียน ให้ได้นักเรียนห้องเรียนละ 30 คน
3. จับฉลากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ให้เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการฝึกการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการฝึกการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย
 - 1.1 แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 - 1.2 แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง
 - 1.3 แผนการสอน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย
 - 2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ประกอบด้วย
 - 2.1.1 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาจำนวน 6 ฉบับ
 - 2.1.2 แบบทดสอบเรียงความ จำนวน 1 ฉบับ
 - 2.2 แบบวัดเจตคติต่อการเขียน จำนวน 1 ฉบับ

1. การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1.1 การสร้างแบบฝึกการเขียน

แบบฝึกการเขียนจำนวน 2 ชุด คือ แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และเอกสารที่เกี่ยวข้องระดับประถมศึกษาปีที่ 4
2. ศึกษาวิธีสร้างแบบฝึกการเขียนจากเอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างแบบฝึกการเขียน ตามแนวทฤษฎีของกิลฟอร์ด ประกอบไปด้วย 3 มิติ ดังนี้
 - มิติที่ 1 ด้านเนื้อหา (content) หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความคิดหรือความรู้สึก ได้แก่ ภาพ สัญลักษณ์ ภาษา และพฤติกรรม

มิติที่ 2 ด้านวิธีการคิด (operation) หมายถึง กระบวนการคิด ประกอบด้วย การรับรู้ การจำ การคิดแบบอนैनัย การคิดแบบเอกนัย และการประเมินค่า

มิติที่ 3 ผลของการคิด (product) หมายถึง ผลที่เกิดจากการที่มนุษย์คิดในสิ่งต่างๆ และสามารถจัดเป็นระบบ เป็นเหล่า เป็นพวก สามารถดัดแปลง ปรับปรุง นำไปใช้ได้ แบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้ หน่วย (unit) หมายถึง สิ่งย่อยที่สุดของสิ่งต่างๆ ที่มีคุณสมบัติเฉพาะตัว จำพวก (class) หมายถึงสิ่งต่างๆ ที่มีคุณสมบัติร่วมกัน ความสัมพันธ์ (relation) หมายถึงความเชื่อมโยงของสิ่งต่างๆ ระบบ (system) หมายถึงกลุ่มของสิ่งต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกัน โดยมีหลักเกณฑ์ร่วมกัน การแปลงรูป (transformation) หมายถึงการเปลี่ยนแปลง แก้ไข ปรับปรุง ดัดแปลง สิ่งต่าง ๆ ออก

มาในรูปแบบใหม่ การประยุกต์ (implication) หมายถึง การคาดคะเน การคาดหวัง ทำนายจากสิ่ง หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ และได้แบบฝึกการเขียนจำนวน 2 ชุด ดังนี้

3.1 แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 1 ชุด จำนวน 22 แบบฝึกหัด เป็นแบบฝึก ที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ โดยนักเรียนแต่ละคนเป็นผู้กำหนดคำ วลี ประโยค ข้อความ เรื่องราวด้วยตนเอง ครูเพียงยกตัวอย่างให้เท่านั้น มีคำตอบหลายทิศทาง เน้นความคล่องในการ คิด ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ

3.2 แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง 1 ชุด จำนวน 22 แบบฝึกหัด เป็นแบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนด คำ วลี ประโยค ข้อความ เรื่องราวให้นักเรียนทั้งหมด โดยครูแนะ แนวทางการตอบให้

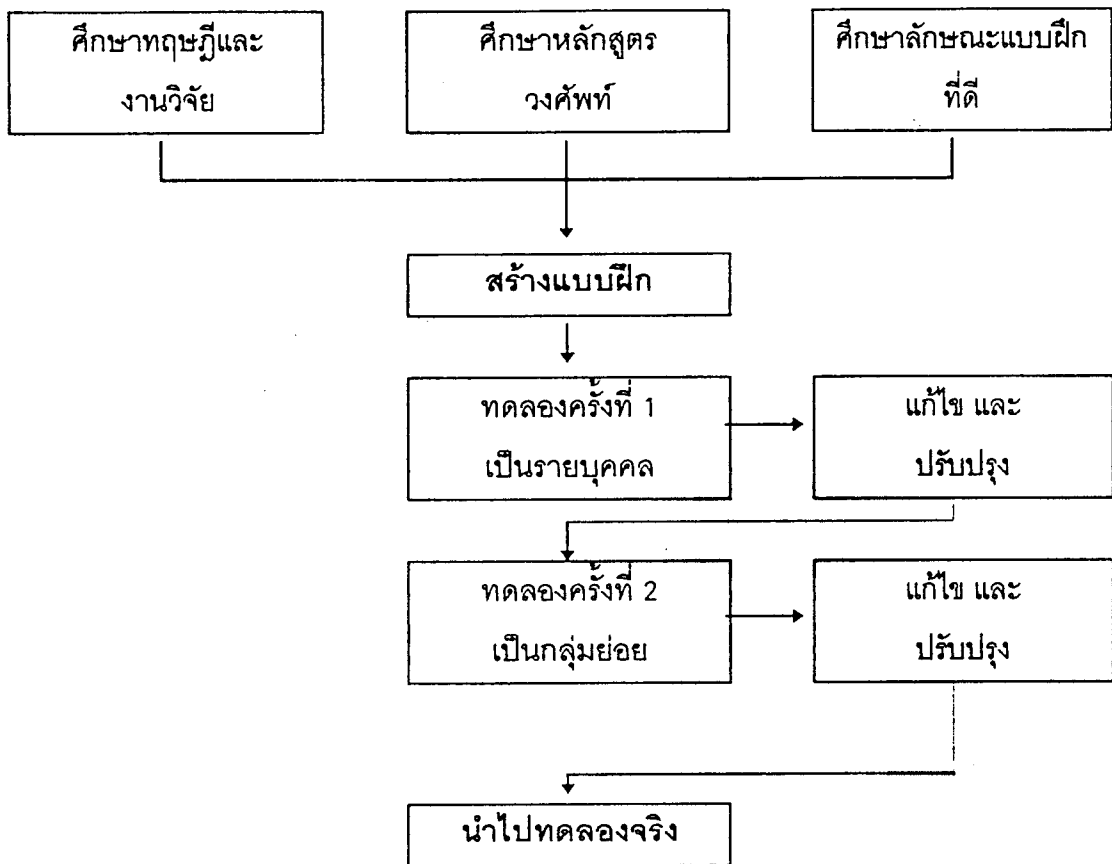
4. นำแบบฝึกการเขียนที่สร้างขึ้นทั้ง 2 ชุดไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านตรวจ เพื่อขอคำแนะนำแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขในประเด็นความยากง่ายของภาษา ความเหมาะสมของรูปภาพ และความเหมาะสมของระยะเวลา ได้รับคำแนะนำแก้ไขในประเด็นความเหมาะสมของระยะเวลา กับกิจกรรมในแบบฝึก เสนอแนะให้ลดกิจกรรมในแบบฝึกบางแบบฝึกของแบบฝึกทั้ง 2 ชุด ให้น้อยลงเพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาที่กำหนดให้ เช่น ลดกิจกรรมการวาดภาพให้เหลือเพียง 1 ภาพ

5. นำแบบฝึกการเขียนไปหาประสิทธิภาพ โดยทดลองใช้คู่กับแผนการสอนกับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนวัดสุวรรณราชหงษ์ และโรงเรียนวัดจุฬามณี กลุ่มโรงเรียนนงคราญ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอำนาจทอง จำนวน 30 คน เพื่อหาแนวทางในการ ปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง โดยทดลองตามลำดับชั้น ดังนี้

5.1 ชั้นทดลองกับเด็กเป็นรายบุคคล ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกการเขียนไปทดลอง กับนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อศึกษาความยากง่ายของภาษา ความเหมาะสมของรูปภาพ และ เวลาที่ใช้ เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข

5.2 ชั้นทดลองกลุ่มย่อย ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกการเขียนไปทดลองกับนักเรียน กลุ่มย่อยแล้วบันทึกข้อบกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ต่อไปนี้จะขอเสนอแผนภูมิแสดงลำดับขั้นการสร้างแบบฝึก

ภาพที่ 3.1 แผนภูมิแสดงลำดับขั้นตอนการสร้างแบบฝึก

แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง มีเนื้อหาของแบบฝึก ดังนี้

ตอนที่ 1 การเขียนคำ

ตอนที่ 2 การเขียนประโยค

ตอนที่ 3 การเขียนข้อความ

ตอนที่ 4 การเขียนเรื่อง

ตอนที่ 1 การเขียนคำ

1. การสร้างคำใหม่จากคำที่กำหนดให้
2. การเขียนคำที่แสดงความหมายสอดคล้องกับภาพ
3. การเขียนคำที่สัมพันธ์กับภาพที่กำหนดให้
4. การเขียนคำจากภาพที่กำหนดให้

ตอนที่ 2 การเขียนประโยค

1. การเขียนประโยคจากสิ่งที่กำหนดให้
2. การเขียนประโยคจากภาพที่กำหนดให้
3. การเขียนประโยคสนทนาจากภาพที่กำหนดให้
4. การเขียนประโยคเกี่ยวกับประโยชน์ของสิ่งของที่ปรากฏในภาพที่กำหนดให้

ตอนที่ 3 การเขียนข้อความ

1. การเขียนข้อความให้สอดคล้องกับภาพ
2. การเขียนข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลจากภาพ
3. การเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟัง/สรุปข้อคิดจากนิทาน
4. การเขียนข้อความวิจารณ์เรื่องที่กำหนดให้

ตอนที่ 4 การเขียนเรื่อง

1. การเขียนเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์จากภาพ
2. การเขียนเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์จากภาพโดยวาดภาพและเขียนต่อเรื่องให้สมบูรณ์
3. การเขียนเรื่องและบทสนทนาจากภาพที่กำหนดให้
4. การเขียนเรื่องบรรยายเรื่องจากภาพที่กำหนดให้
5. การเขียนเรื่องจากคำที่กำหนดให้
6. การเขียนเรื่องและบทสนทนาจากคำที่กำหนดให้
7. การเขียนเรื่องจากสิ่งสมมติ
8. การเขียนเรื่องต่อเรื่อง
9. การเขียนเรื่องจากภาพตามจินตนาการ
10. การเขียนเรื่องตามจินตนาการ

1.2 การจัดทำแผนการสอน

จัดทำแผนการสอนประกอบแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แผนการสอนที่สร้างขึ้นประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผล และเวลาที่ใช้ฝึก ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาขอบข่ายของวิชาภาษาไทยจากหลักสูตรระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รวมทั้งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาวิธีสร้างแผนการสอนจากเอกสารและตำราต่างๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. สร้างแผนการสอนที่ใช้สอนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 22 แผน แผนละ 40 นาที
4. นำแผนการสอนทั้ง 2 ชุดไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านตรวจ เพื่อขอคำแนะนำ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขในประเด็นความสอดคล้องกับเนื้อหา ความเหมาะสมของระยะเวลา ได้รับคำแนะนำแก้ไขในประเด็นความเหมาะสมของระยะเวลา ควรลดกิจกรรมในแบบฝึกให้น้อยลง เพื่อให้เหมาะสมกับระยะเวลาในแผนการสอนและเสนอแนะเพิ่มเติมเรื่องการกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ในแผนการสอน
5. นำแผนการสอนไปหาประสิทธิภาพ โดยทดลองสอนควบคู่กับแบบฝึกการเขียนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนวัดสุวรรณราชหงษ์ และโรงเรียนวัดจุฬามณี กลุ่มโรงเรียนองค์กรักษ์ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง เพื่อศึกษาความสอดคล้องกับเนื้อหา ความเหมาะสมของระยะเวลา แล้วนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียน

2.1.1 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- 2) ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบจากเอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3) สร้างแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาตามแนวทฤษฎีของ กิลฟอร์ด เป็นแบบทดสอบอัตนัยจำนวน 6 ฉบับ
- 4) นำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาทั้ง 6 ฉบับ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านตรวจ เพื่อขอคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ในประเด็น ความยากง่ายของภาษา ความเหมาะสมของรูปภาพ ความเหมาะสมของระยะเวลา ได้รับคำแนะนำให้ปรับปรุงเรื่องคำชี้แจงและคำสั่งในแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาฉบับที่ 3 ให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย
- 5) นำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปหาประสิทธิภาพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนวัดสุวรรณราชหงษ์ และโรงเรียนวัดจุฬามณี กลุ่มองค์กรักษ์ อำเภอโพธิ์ทอง

จังหวัดอ่างทอง เพื่อหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาจำนวน 6 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 เท่ากับ 0.77

ฉบับที่ 2 เท่ากับ 0.96

ฉบับที่ 3 เท่ากับ 0.82

ฉบับที่ 4 เท่ากับ 0.87

ฉบับที่ 5 เท่ากับ 0.86

ฉบับที่ 6 เท่ากับ 0.82

2.1.2 แบบทดสอบเรียงความ

1) ผู้วิจัยนำภาพจำนวน 10 ภาพ ไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เลือก แล้วจึงนำภาพนั้นมาใช้เป็นแบบทดสอบเรียงความแบบบรรยายภาพ

2) นำแบบทดสอบเรียงความไปหาประสิทธิภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนวัดสุวรรณราชหงษ์ โรงเรียนวัดจุฬามณี อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง เพื่อหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเคนดัล (Kendal) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.903

2.2 แบบวัดเจตคติต่อการเขียน

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดเจตคติต่อการเขียนจำนวน 30 ข้อ เพื่อวัดเจตคติต่อการเขียนของนักเรียนที่เรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบวัดเจตคติมีลักษณะ ดังนี้

2.2.1 เป็นแบบวัดเจตคติที่มีคำตอบ 3 ระดับ (Scale) คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) แบบวัดเจตคติที่มีข้อความเชิงนิมมาน หรือเจตคติทางบวก (positive) ซึ่งเป็นความโน้มเอียงของอารมณ์ในทางชอบ เห็นด้วย หรือพึงพอใจ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- เห็นด้วย ให้นำหนัก 3 คะแนน
- ไม่แน่ใจ ให้นำหนัก 2 คะแนน
- ไม่เห็นด้วย ให้นำหนัก 1 คะแนน

2) แบบวัดเจตคติที่มีข้อความเชิงนิเสธ หรือเจตคติทางลบ (negative) เป็นความโน้มเอียงทางอารมณ์ในลักษณะไม่พึงพอใจ เกลียด หรือต่อต้าน ไม่เห็นด้วย มีเกณฑ์

ให้คะแนน ดังนี้

- เห็นด้วย ให้นำหนัก 1 คะแนน
- ไม่แน่ใจ ให้นำหนัก 2 คะแนน
- ไม่เห็นด้วย ให้นำหนัก 3 คะแนน

2.2.2 นำแบบวัดเจตคติไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2537 กลุ่มโรงเรียนองค์กรกิจ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง จำนวน 100 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดเจตคติ โดยใช้เทคนิค 25 % ของการ์เรทท์ (Garrett , 1965) เรียงคะแนนของนักเรียนจากคะแนน สูงสุดไปหาคะแนนต่ำสุด แบ่งกลุ่มที่ได้ให้นำหนักคะแนนสูงออกมา 25% เป็นกลุ่มสูง และกลุ่มที่ได้ให้นำหนักคะแนนต่ำออกมา 25% เป็นกลุ่มต่ำ แล้วคำนวณหาค่าเฉลี่ยและคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละกลุ่ม แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามจำนวน 30 ข้อ นำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงต่อไป

2.2.3 นำแบบวัดเจตคติต่อการเขียนจำนวน 30 ข้อ ไปหาค่าความเที่ยงอีกครั้งหนึ่ง กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนวัดสุวรรณราชหงษ์ และ โรงเรียนวัดจุฬามณี อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยง 0.86

3. วิธีดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) มีรูปแบบการวิจัย คือ

O_1	X	O_2
O_3	X	O_4

ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลอง ดังนี้

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
E_1	T_1	X	T_2
E_2	T_3	X	T_4

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

- X คือการจัดกระทำ (Treatment)
- T_1 T_3 คือการสอบก่อนที่จะจัดกระทำทดลอง (Pretest)
- T_2 T_4 คือการสอบหลังที่จัดกระทำทดลอง (Posttest)
- E_1 E_2 คือกลุ่มทดลอง (Experimental Group) ที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ก่อนทำการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยทดสอบเจตคติต่อการเขียน กับนักเรียนกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 หลังจากนั้น ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม

2. ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 แต่ละกลุ่มใช้เวลาทดลองสอนสัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 40 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองทั้ง 2 กลุ่ม โดยทำการสอนนอกเวลาเรียนปกติ จัดเวลาสอนสลับกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การจัดเวลาการสอนของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

วัน	เวลา	
	12.20-13.00	15.30-16.10
19 มิถุนายน 2538	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2
20 มิถุนายน 2538	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มทดลองที่ 1
21 มิถุนายน 2538	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2
22 มิถุนายน 2538	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มทดลองที่ 1
26 มิถุนายน 2538	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2
27 มิถุนายน 2538	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มทดลองที่ 1
28 มิถุนายน 2538	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2
29 มิถุนายน 2538	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มทดลองที่ 1
3 กรกฎาคม 2538	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2
4 กรกฎาคม 2538	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มทดลองที่ 1
5 กรกฎาคม 2538	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2
6 กรกฎาคม 2538	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มทดลองที่ 1
10 กรกฎาคม 2538	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2
11 กรกฎาคม 2538	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มทดลองที่ 1
12 กรกฎาคม 2538	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2
13 กรกฎาคม 2538	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มทดลองที่ 1
17 กรกฎาคม 2538	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2
18 กรกฎาคม 2538	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มทดลองที่ 1

การจัดเวลาการสอนของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 (ต่อ)

วัน	เวลา	
	12.20-13.00	15.30-16.10
19 กรกฎาคม 2538	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2
20 กรกฎาคม 2538	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มทดลองที่ 1
24 กรกฎาคม 2538	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2
25 กรกฎาคม 2538	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มทดลองที่ 1

3. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน โดยให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน และทำแบบวัดเจตคติต่อการเขียน ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับที่ให้ทำก่อนการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเขียนและเจตคติต่อการเขียน ดังนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง โดยใช้ t-test แบบ Dependent Group
2. เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test แบบ Independent Group
3. เปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง โดยใช้ t-test แบบ Dependent Group
4. เปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test แบบ Independent Group

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิจัยดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})
2. ความแปรปรวนของคะแนน (S^2)
3. เปรียบเทียบเจตคติก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง โดยใช้ t-test แบบ Dependent

4. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง โดยใช้ t-test แบบ Dependent
5. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนของกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test แบบ Independent
6. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test แบบ Independent

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์และเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน
2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียน

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ดังต่อไปนี้

- 1.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- 1.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง
- 1.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียน ดังต่อไปนี้

- 2.1 เปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- 2.2 เปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียน ที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง
- 2.3 เปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ t-test แบบ Dependent group ผลการวิเคราะห์

ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

กลุ่มทดลองที่ 1	ก่อนเรียน	หลังเรียน	t
กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์	4555	6090	11.80**

**p < .01 t .01, 29 = 2.462

จากตารางที่ 4.1 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง โดยใช้ t-test แบบ Dependent group ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

กลุ่มทดลองที่ 2	ก่อนเรียน	หลังเรียน	t
กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง	4538	5486	11.38**

**p < .01 t .01, 29 = 2.462

จากตารางที่ 4.2 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องโดยใช้ t-test แบบ Independent group ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

กลุ่มทดลอง	N	\bar{x}	s^2	t
กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์	30	206.4	759.5	3.172**
กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง	30	182.9	911.2	

**p < .01 t .01, 57 = 2.423

จากตารางที่ 4.3 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ t-test แบบ Dependent group ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

กลุ่มทดลองที่ 1	ก่อนเรียน	หลังเรียน	t
กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์	2130	2480	10.68**

**p < .01 t .01, 29 = 2.462

จากตารางที่ 4.4 คะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเขียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง โดยใช้ t-test แบบ Dependent group ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

กลุ่มทดลองที่ 2	ก่อนเรียน	หลังเรียน	t
กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง	2009	2327	8.96**

**p < .01 t .01, 29 = 2.462

จากตารางที่ 4.5 คะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเขียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กับกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง โดยใช้ t-test แบบ Independent group ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

กลุ่มทดลอง	N	\bar{x}	s ²	t
กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์	30	82.87	20.3	3.972**
กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง	30	77.57	29.15	

**p < .01 t .01, 57 = 2.423

จากตารางที่ 4.6 คะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเขียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเขียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์และเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง มีวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง
3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง
4. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องสูงกว่าก่อนเรียน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง
3. เจตคติต่อการเขียนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง สูงกว่าก่อนเรียน

4. เจตคติต่อการเขียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่า
เจตคติต่อการเขียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538
โรงเรียนวัดศีลขันธาราม อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 110 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538
โรงเรียนวัดศีลขันธาราม จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน รวม 60 คน สุ่มอย่างง่ายโดยวิธี
จับฉลากให้เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการฝึกการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และ
กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการฝึกการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย

1.1 แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สร้างตามแนวทฤษฎีของกิลฟอร์ด เป็นแบบฝึกที่
นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระโดยนักเรียนเป็นผู้กำหนด คำ วลี ประโยค ข้อความ เรื่องราว ด้วย
ตนเอง มีคำตอบหลายทิศทาง มีเนื้อหา 4 ตอน แบ่งออกเป็นตอนย่อยอีก 22 ชุด

1.2 แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง เป็นแบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนด คำ วลี
ประโยค ข้อความ เรื่องราวให้นักเรียนทั้งหมด ครูแนะแนวทางการตอบให้ มีเนื้อหา 4 ตอน
แบ่งออกเป็นตอนย่อยอีก 22 ชุด

1.3 แผนการสอนสำหรับกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม จำนวน 22 แผน ใช้เวลาสอน 22 ครั้ง
ครั้งละ 40 นาที

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ประกอบด้วย

2.1.1 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา จำนวน 6 ฉบับ สร้าง
ตามแนวทฤษฎีของกิลฟอร์ด (Guilford)

2.1.2 แบบทดสอบเรียงความ จำนวน 1 ฉบับ

2.2 แบบวัดเจตคติต่อการเขียน 1 ฉบับ จำนวน 30 ข้อ

การดำเนินการทดลอง

ก่อนทำการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยทดสอบเจตคติต่อการเขียน กับนักเรียนกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 หลังจากนั้น ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม แล้วดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองทั้ง 2 กลุ่ม เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2538 ถึงวันที่ 25 กรกฎาคม 2538 แต่ละกลุ่มใช้เวลาทดลองสอนสัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 40 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ โดยทำการสอนนอกเวลาเรียนปกติ จัดเวลาสอนสลับกัน เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน โดยให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน และทำแบบวัดเจตคติต่อการเขียน ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับที่ให้ทำก่อนการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเขียนและเจตคติต่อการเขียน ดังนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง โดยใช้ t-test แบบ Dependent Group
2. เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test แบบ Independent Group
3. เปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง โดยใช้ t-test แบบ Dependent Group
4. เปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test แบบ Independent Group

สรุปการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

4. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีเจตคติต่อการเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องมีเจตคติต่อการเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีเจตคติต่อการเขียนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่นำมาอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ผลการวิจัยพบว่า

1.1 นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า การสอนเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงกว่าก่อนเรียน นั่นแสดงว่า แบบฝึกการเขียนมีประสิทธิภาพในการเสริมทักษะทางภาษา และเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการฝึกฝนทักษะทางการใช้ภาษาให้ดีขึ้น เหมาะสมสำหรับนำไปใช้ในการฝึกทักษะการเขียนให้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ความคิดนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ เพ็ตตี (Petty 1963 : 69-472) ซึ่งกล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกเป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนในการพัฒนาทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระครูเพราะแบบฝึกเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ และมีระเบียบ ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษา ทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยเด็กในการฝึกฝนทักษะทางการใช้ภาษาให้อีกด้วย

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่พบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มทักษะ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 มาเป็นเวลา 19 ปี ผู้วิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกนั้น สามารถช่วยเสริมทักษะทางภาษาของเด็กได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะทักษะการเขียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยนี้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของประทุมพร ศุภเจริญ (2520) พเยาว์ ทักษิณ (2523) และ เพ็ญ เสียงจันทร์ (2521) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

1.2 นักเรียนที่เรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงให้เห็นว่า การสอนเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงกว่าการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง นั่นแสดงว่าแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชุดนี้ เป็นแบบฝึกการเขียนที่ช่วยให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ด้านทักษะการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะเป็นแบบฝึกที่สร้างขึ้นตามขั้นตอนจากความรู้ ความคิดพื้นฐาน ไปถึงความรู้ความคิดระดับสูง เป็นการฝึกให้นักเรียนคิดได้หลายทิศทาง หลายแง่หลายมุม คิดอย่างกว้างไกล และคิดได้อย่างอิสระทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงกว่าการฝึกทักษะการเขียนโดยครูแนะแนวทางการตอบให้เท่านั้น

ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่านที่กล่าวว่า การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการฝึกทักษะการเขียนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางการเขียนของนักเรียนให้ดีขึ้น ดังคำกล่าวของเบอร์โรว์ (Burrow 1952 : 89 อ้างถึงใน พเยาว์ ทักษิณ 2523: 64) ที่ว่า นักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ ต้องการเสรีภาพในการคิดเรื่องที่จะเขียนด้วยตัวเอง เพราะบ่อยครั้งที่การตั้งชื่อเรื่องเป็นเหตุไปยับยั้งหรือจำกัดในด้านประสบการณ์และการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์จะช่วยให้ นักเรียนเกิดความคิดและเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งคำกล่าวนี้อสอดคล้องกับหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น และสามารถแก้ปัญหาได้ นอกจากนี้แนวคิดดังกล่าวยังสอดคล้องกับงานวิจัยของโทเรียน (Torian) ประชุมพร ศุกรเจริญ พเยาว์ ทักษิณ วิไลชินวงศ์ ดรุณี สาริการิน และประภาพรรณ เส็งวงศ์ ซึ่งพบว่า แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพทำให้นักเรียนมีทักษะการเขียนและมีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงขึ้น เหมาะสมสำหรับนำไปใช้ในการฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยทั่วไป เพราะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่านักเรียนทุกคน พร้อมทั้งจะเรียนรู้และพัฒนาความคิด ความสามารถของตนเองโดยครูไม่ต้องแนะแนวคำตอบให้ เพียงแต่ครูควรเป็นผู้ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมความคิดนั้นด้วยการแสวงหาเทคนิคและกลวิธีการสอนต่างๆ ที่จะช่วยพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถของนักเรียนให้พัฒนาไปอย่างกว้างไกลสอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษาหลายคน

แนวคิดจากงานวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของสมิธ (Smith 1973: 9) ที่กล่าวว่า ผู้สอนจะต้องใช้กลวิธีที่จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิด พัฒนาความคิดของตนเองและมีอิสระที่จะแสดงความคิดของตนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งครูอาจจะใช้วิธีตั้งคำถามหรือสร้างสถานการณ์ขึ้น

แต่ในขณะเดียวกันควรจะมีช่วงเวลาให้เด็กได้ผ่อนคลายความตึงเครียดบ้างและก่อนที่จะลงมือเขียนแต่ละครั้ง ครูควรให้เด็กได้ตั้งจุดมุ่งหมายและสำรวจความคิดของตนเองเสียก่อน และครูควรจะมีบทบาทเพียงเพื่อช่วยเหลือชี้แนะให้ นักเรียนเกิดแนวความคิดเท่านั้น ควรกระตุ้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักเชื่อมโยงประสบการณ์เดิม ให้สัมพันธ์กับความคิดใหม่ และจะต้องสนับสนุนส่งเสริมให้นำความรู้และทักษะต่างๆ ที่เล่าเรียนมา มาใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ คำกล่าวนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของสุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรรย์ (2523: 117-119) ซึ่งกล่าวถึงขั้นตอนการสอนทักษะการเขียนประการหนึ่งว่า ในการสอนทักษะการเขียนไม่ควรกำหนดหัวข้อเรื่องให้ตายตัว และควรให้นักเรียนได้มีโอกาสเสนอหัวข้อเรื่อง หรือเลือกเรื่องที่จะเขียนพอสมควร ครูควรพยายามใช้กลวิธีการจูงใจและการเสริมกำลังใจหลายรูปแบบ และในการสอนทักษะการเขียนให้ได้ผลดี ครูควรใช้สื่อประกอบการสอนเพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจ็อบ (Jobe 1975) คีนเนย์ (Keeney 1976) และเบิร์นส์ (Burns 1971) ซึ่งพบว่า นักเรียนชอบเลือกเรื่องด้วยตนเอง และนักเรียนที่มีโอกาสเลือกเรื่องด้วยตนเองจะมีพัฒนาการทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูง

จากการสังเกตและสอบถามนักเรียน พบว่า นักเรียนให้ความสนใจแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กระตือรือร้นในการเรียนการเขียน สนุกสนานกับการทำแบบฝึก สาเหตุเนื่องมาจากแบบฝึกการเขียนที่สร้างขึ้นมีหลายตอน เป็นการฝึกจากเรื่องง่าย ไปหาเรื่องยาก และเป็นกิจกรรมสั้นๆ หลายรูปแบบ ทำให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายและในแบบฝึกมีรูปภาพประกอบซึ่งช่วยพัฒนาความคิดได้ดี และการเรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นการสอนให้นักเรียนสรุปความคิดรวบยอดเองครูเป็นเพียงผู้คอยกระตุ้นและเสริมแรงให้เท่านั้น เปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกันและเขียนได้อย่างอิสระ มีผลทำให้นักเรียนสนุกกับการเรียนการเขียน เกิดความคิดริเริ่มและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงขึ้น ข้อสังเกตดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ เซนต์ โรมาน (St. Romain 1975) ซึ่งพบว่า วิธีอภิปรายในกลุ่มทดลอง จะทำให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่ม

2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียน ผลการวิจัยพบว่า

2.1 นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง มีเจตคติต่อการเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั่นแสดงว่าการใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องนั้น นอกจากจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะ

ทางการเขียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงขึ้นแล้วนักเรียนยังมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการเขียน นักเรียนให้ความสนใจ กระตือรือร้นและรู้สึกสนุกกับการทำแบบฝึกเพื่อเสริมทักษะ สาเหตุอาจเนื่องมาจากการเรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนนั้น มีวิธีการสอดแทรกกิจกรรมหลายอย่าง เช่น การเล่นเกม การเล่านิทาน การวาดภาพประกอบ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานต่อการเรียน ไม่เกิดความเบื่อหน่าย จึงทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเขียน นอกจากนี้แบบฝึกการเขียนยังเป็นแบบฝึกที่ใช้สำนวนภาษาง่าย เนื้อหาเกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว และเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคำชี้แจงสั้นๆ ที่ทำให้เด็กเข้าใจง่าย ครูผู้สอนใช้วิธีการเสริมแรง เสริมกำลังใจ พร้อมทั้งตรวจผลงานของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้นักเรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเอง

แนวคิดจากงานวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ศศิธร สุทธิแพทย์ (2517: 72) ที่กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ว่า แบบฝึกที่นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นที่จะทำ ควรเป็นแบบฝึกที่คำนึงถึง หลักจิตวิทยา การใช้สำนวนภาษาที่ง่าย ให้ความหมายต่อชีวิต คิดได้เร็วและสนุก ปลุกความสนใจ เหมาะกับวัยและความสามารถและอาจศึกษาได้ด้วยตนเอง และแนวคิดดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวคิดของ นิตยา ฤทธิ์โยธี (2520: 1) ที่กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีว่า แบบฝึกที่ดีนั้น ควรเกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนไปแล้ว เหมาะสมกับระดับวัยหรือความสามารถของเด็ก มีคำชี้แจงสั้นๆ ทำให้เด็กเข้าใจได้ง่าย ใช้เวลาเหมาะสม ไม่นานเกินไปหรือเร็วเกินไป เป็นเรื่องที่น่าสนใจและท้าทายให้เด็กได้แสดงความสามารถ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิมล์ม โกวิทางกูร (2530) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีเจตคติต่อการเขียนหลังสอนดีกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีเจตคติต่อการเขียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นแบบฝึกที่ให้นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ เป็นแบบฝึกที่นักเรียนแต่ละคนเป็นผู้กำหนดคำ วลี ประโยค ข้อความเรื่องราวด้วยตนเอง ครูเพียงแต่ยกตัวอย่างให้เท่านั้น นักเรียนจึงมีเจตคติสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง ซึ่งเป็นแบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนด คำ วลี ประโยค ข้อความ เรื่องราวและแนวทางการตอบให้ แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นแบบฝึกที่ทำให้นักเรียนเขียนได้ตามความต้องการ คิดได้หลายแนวทาง และเขียนเรื่องได้อย่างกว้างไกล นักเรียนจึงชอบเรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

แนวคิดจากงานวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษาคือ วรณี ไสมประยูร (2521) ซึ่งกล่าวว่าในการสอนเขียนแบบสร้างสรรค์ ครูต้องรู้จักจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างดี เพื่อจะได้จัดกิจกรรมการเขียนได้เหมาะสมกับความสนใจและความสามารถของเด็ก เด็กต้องมีอิสระในการเขียนอย่างเสรี การให้เด็กพอใจ มีความเชื่อมั่นในตนเองนั้น จะทำให้เกิดความสำเร็จทางการเขียนอย่างสร้างสรรค์ แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของสมิธ (Smith 1969) อัจฉรา ชิวพันธ์ (2523) และกรรณิการ์ พวงเกษม (2523) ซึ่งกล่าวว่า การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ต้องสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กเขียนได้อย่างเสรี ให้สามารถใช้จินตนาการในการแสดงความรู้สึกนึกคิดอย่างอิสระ ส่งเสริมให้เด็กเขียนมากๆ และลองเขียนสิ่งแปลกใหม่อยู่เสมอ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จ็อบ (Jobe 1975) คีนเนย์ (Keeney 1976) เบิร์นส์ (Burns 1971) ที่พบว่า นักเรียนที่มีโอกาสเลือกเรื่องด้วย ตนเองและเขียนได้อย่างอิสระ จะมีพัฒนาการทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงขึ้น

จากงานวิจัยนี้ พบว่า นอกจากการใช้แบบฝึกการเขียนเป็นสื่อเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาความรู้ ความคิด และทักษะทางการใช้ภาษาแล้ว ครูผู้สอนควรคำนึงถึงการสร้างบรรยากาศในการสอนเขียน ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่ง ควรจัดบรรยากาศที่เหมาะสมกับการแสดงออก การพัฒนาความรู้และความคิดโดยหาเทคนิควิธีการสอนหลายๆ รูปแบบผสมผสานกับกลวิธีการจูงใจ และการเสริมกำลังใจ ส่งเสริมและช่วยเหลือเด็กให้กล้าแสดงความคิดอย่างสร้างสรรค์ได้ สร้างความมั่นใจในการเขียน แนวคิดจากงานวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษา เช่น ประทีน มหาจันทร์ สุจริต เพียรชอบและสายใจ อินทร์มพรรย์ นิตยา ฤทธิ์โยธี และ วรณี ไสมประยูร ซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า บรรยากาศเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เกิดผลงานเขียนอย่างสร้างสรรค์ เด็กต้องการเวลาสำหรับคิดและเขียนอย่างสร้างสรรค์ สถานที่ต้องเย็นสบาย มีบรรยากาศก่อให้เกิดความรู้ สบายใจ อบอุ่น มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนและครู มีสถานการณ์ที่ประทับใจอย่างลึกซึ้ง มีอิสระในการแสดงออกและครูต้องแสดงความเข้าใจ เห็นใจช่วยเหลือ ให้กำลังใจ สนใจผลงานของเด็กทุกคน และกระตือรือร้นที่จะสอน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า ในการเรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนและเจตคติต่อการเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและนักเรียนที่เรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนและเจตคติต่อการเขียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่

ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนภาษาไทยสามารถนำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะพัฒนาทักษะด้านการเขียน เพราะแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนและช่วยปลูกฝังความกระตือรือร้น ส่งเสริมความรู้ความคิดให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์

1.2 ครูผู้สอนภาษาไทยสามารถนำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง ไปพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยนำแบบฝึกทั้ง 2 ชุดไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับระดับชั้น วัย และความสามารถของนักเรียน

1.3 ควรจัดเวลาในการฝึกทักษะการเขียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและทักษะที่จะฝึกเพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงความคิดอย่างอิสระได้เต็มความสามารถ

1.4 ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้น่าสนใจและใช้อุปกรณ์ที่สอดคล้องกับกิจกรรมมาประกอบการสอน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยโดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนและเจตคติต่อการเขียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องในระดับชั้นอื่น ๆ และกลุ่มโรงเรียนอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนและเจตคติต่อการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเพิ่มเวลาในการฝึกแต่ละแบบฝึกให้มากขึ้น

2.3 ควรนำเครื่องมือจากการวิจัย เรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องไปหาประสิทธิภาพกับนักเรียนแต่ละท้องถิ่น เพื่อหาเกณฑ์การให้คะแนนที่เหมาะสมกับระดับชั้น

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ พวงเกษม การสอนเขียนแบบสร้างสรรค์ กรุงเทพมหานคร คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527
- การประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง และอุทัยธานี
สำนักงานรายงานการวิจัยการศึกษาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5, 6 โดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในโรงเรียน
ประถมศึกษา เขตการศึกษา 6 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ชัยนาท 2535
- เกรียงศักดิ์ พราวศรี “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย การคิดแบบ
อเนกนัย การคิดแบบเอกนัย การสร้างมโนภาพ” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516
- จันทร์ศรี นิตยฤกษ์ การเขียนสร้างสรรค์ กรุงเทพมหานคร ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษย-
ศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครุธนบุรี 2525
- จิราภรณ์ ศิริทวี หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา เอกสารประกอบการสอน การศึกษา
153351 กรุงเทพมหานคร ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ 2535
- จัมลิ้ม โกวิทาทูร “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ ทักษะคิด และพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์
และแบบฝึกการเขียนอย่างเอกนัย” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชา
การประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2530
- ชนะ เวชกุล การเขียนสร้างสรรค์ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ 2524
- ชวาล แพร์ตกุล เทคนิคการวัดผล กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช 2522
- เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพ-
มหานคร สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ 2527
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ บันทึกการค้นคว้าภาษาไทย กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร 2515
“การพัฒนาสมรรถภาพทางภาษาโดยต่อเนื่อง” ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
ภาษาไทย 1 หน่วยที่ 14 กรุงเทพมหานคร สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช 2526

- ดรณี สาริการิน “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เขียนโดยใช้ภาพการ์ตูนที่มีจากประกอบและภาพการ์ตูนที่ไม่มีจากประกอบ โรงเรียนชุมชนบ้านด่านซ้าย จังหวัดเลย” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2535
- ดวงใจ ไทยอุบุญ และ แอนน์ รัตนากร ภาษาไทย 1 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2533
- ดวงเดือน วงสินธุ์ “การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์” จันทร์เกษม 2 11 (พฤศจิกายน - ธันวาคม 2533) หน้า 1-6
- นิตยา ฤทธิโยธี “การทำและการใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะ” ใน เอกสารเผยแพร่ความรู้ทางวรรณคดีภาษาไทย กรุงเทพมหานคร หน่วยงานนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2520
- บังอร พุ่มสะอาด “การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบของสมรรถภาพสมองด้านการคิดแบบอเนกนัยทางภาษา ตามทฤษฎีกิลฟอร์ด กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517
- บุญถิ่น อัดถากร “ข้อคิดเห็นในการสอนภาษาไทย” คำปราศรัยและคำบรรยาย ของนายบุญถิ่น อัดถากร พ.ศ. 2504-2514
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร การพิมพ์พระนคร 2524
- บุษกร แซ่มักดี “การนำเสนอโครงการกิจกรรมการสอนทักษะการเขียนในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2531
- ประชุมพร ธนุทอง “การใช้การ์ตูนสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2527
- ประชุมพร สุวรรณตรา การเขียนแบบสร้างสรรค์ ขอนแก่น ภาควิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2523
- ประเทิน มหาจันทร์ หลักการสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ ครูสภา 2519
- ประภาพรรณ เสิงวงศ์ “การสร้างแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ 2536

ประกาศรี สีนอำไพ การเขียนแบบสร้างสรรค์ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
2531

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน การเขียนภาคปฏิบัติ กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช 2518
ผลทาน ศรีณรงค์ “การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
โดยใช้ดนตรีเป็นสื่อ กับการสอนแบบธรรมชาติ” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2527

ผุสดี ภูอินทร์ “เด็กกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรม
วัยเด็ก เล่ม 2 หน่วยที่ 9 กรุงเทพมหานคร สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2525

พงษ์จันทร์ คล้ายสุบรรณ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ กรุงเทพมหานคร สุทธิสารการพิมพ์ 2522
พยอม วงศ์สารศรี จิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพมหานคร ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต 2526

เพชร ทักษิณ “การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ที่นักเรียนเขียนได้อย่าง
อิสระกับครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชา
การประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2523

พิศเพลิน เขียวหวาน “การวัดและประเมินผลกลุ่มทักษะภาษาไทย” ใน เอกสารการสอนชุด
วิชาการวัดและประเมินผลกลุ่มวิชาทักษะและสร้างเสริมประสบการณ์ เล่ม 1 หน่วยที่ 3
นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2527

พิสมัย สิงห์แก้ว “การใช้เรื่องสั้นของมนัส จรรย์รงค์ สอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์” วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521

เพ็ญ เสียงจันทร์ “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการสอนเขียนเรียงความแบบปกติกับแบบ
สร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
ภาควิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2521

มนูญ ตนะวัฒนา ศิลปการเสริมสร้างพลังความคิดสร้างสรรค์ พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
เจริญวิทย์การพิมพ์ 2537

มยุรี เควาะหีดี “การเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนสร้างสรรค์และเจตคติด้านร้อยกรอง ใน วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยกระบวนการสอนแบบมุ่ง ประสพการณ์ภาษา กับการสอนแบบปกติ” ปรินฎยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2535

ยุพา ขนอนคราม “การสร้างแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” วิทยานิพนธ์ปรินฎยามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519

ยุพา วีระไวทยะ “ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ : แนวความคิดบางประการจากการวิจัย” ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์ 1 (มกราคม 2527) หน้า 67-69

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา ฝ่ายวัดผลและวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528

_____ “ระเบียบวิธีทางสถิติบางประการเพื่อการวิจัย” ใน ประมวลสาระชุดวิชา การวิจัย หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน หน่วยที่ 4 นนทบุรี บัณฑิตศึกษา สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2536

เลิศ อานันทนะ “การตูนเพื่อพัฒนาเด็ก” นิตยสารแม่และเด็ก 3 (สิงหาคม 2523) หน้า 78-80

วรรณภา เครือเนียม “เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่เรียนโดยใช้ แบบฝึกและไม่ใช้แบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุทัยวิทยาคม จังหวัดอุทัยธานี” วิทยานิพนธ์ปรินฎยาโท ภาควิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2531

วรรณณี โสมประยูร “การเขียนแบบสร้างสรรค์” ใน เอกสารประกอบการเรียนวิชาประถม 427 กรุงเทพมหานคร ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521

_____ “การเขียนอย่างสร้างสรรค์” ใน เอกสารประกอบการเรียนภาคหลักสูตรและการสอน กรุงเทพมหานคร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522

วิรัตน์ วรรณรัตน์ “การวัดและประเมินผลกลุ่มทักษะภาษาไทย” ใน เอกสารการสอน ชุดวิชาการวัดและประเมินผลกลุ่มวิชาทักษะและสร้างเสริมประสบการณ์ เล่ม 1 หน่วยที่ 5 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2527

- วิไล ชินวงศ์ “การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามัคคีรัตไพนครราชสีมาที่เรียนโดยใช้แบบฝึกและไม่ใช้แบบฝึก”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2526
- ศศิธร สุทธิแพทย์ “แบบฝึกสำหรับสอนเรื่องวลีในภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาการ
ศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2518
- ศึกษาศึกษา, กระทรวง กรมวิชาการ ความคิดสร้างสรรค์ หลักการ ทฤษฎี การเรียนการสอน
การวัดผลประเมินผล พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร 2535
- คู่มือการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2523) กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2524
- คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร อักษรไทย 2524
- คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว 2526
- คู่มือหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) กรุงเทพ -
มหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2534
- หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2534
- ส วาสนา ประมวลพฤกษ์ “ทัศนคติในแง่ของจิตวิทยา” วารสารการวัดผลการศึกษา
(กันยายน - ธันวาคม 2524) หน้า 1-6
- สนิท ตั้งหวี ความรู้และทักษะทางภาษา กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไอดีเอ็นเอสไตร์ 2528
- ศิลปการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไอดีเอ็นเอสไตร์
2531
- สุจิตต์ เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์ทรัพย์ วิธีสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช 2523
- สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ การเขียน พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
จำกัด 2531
- สุรางค์ จันทรโสม “จิตวิทยาการศึกษา” ใน เอกสารประกอบการเรียนวิชาการศึกษา 3
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา 2514

อัจฉรา ชิวพันธุ์ กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช 2533

อารี รังสินันท์ ความคิดสร้างสรรค์ กรุงเทพมหานคร ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526

Anastasi, Anne . Psychological Testing. 5th.ed., New York: Macmillan Co., 1968 .

Anderson . Ronald D. and Others . Developing Children Thinking Through Science . Englewood
Cliffs, New Jersey: Prentice - Hall, 1970.

Burns, P.C., Broman, B.L. and Lowe, A.L. The Language Arts in Children Education .
Chicago: Rand McNally Company, 1971.

Demo, George D. and Torrance, E. Paul. Creativity : Its Educational Implication . New York:
Iden Wileys Sons, Inc., 1968.

Furner, Beatrice A., "Creative Writing through Creative Dramatics", The Journal of
Elementary English. 50, March 1979, pp.406-544.

Good, Carter Victor. Dictionary of Education . 3rd.ed., New York: McGraw-Hill Book Company,
1973.

Guilford, J.P. "A Psychometric Approach to Creativity," in John Curtes Gowan, George D.
Demo, and E. Paul Torrance., Creativity : Its Educational Implication. New York:
Iden Wileys Sons, Inc., 1968.

Hilgard, Ernest Ropiequet. Introduction to Psychology. 4th.ed., New York: Harcourt,
Brace and World, Inc., 1968.

Jersild, Arthur I. Child Psychology . 6th.ed., Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, Inc., 1968.

Keeney, Mary Louise. 'An Investigation of What Intermediate Grade Children Say About
The Writing of Stories," Dissertation Abstracts International. 36, March 1976,
p.5802-A.

Kendler, Howard H. Basic Psychology . 3rd.ed., New York: Appellation Century-crafts
Company, 1974.

Lambert, William Wilson and Lambart, E. Wallace. Social Psychology. New York: Prentice Hall,
1964.

Murry, D.M. "Why Creative Writing Isn't or Is". Elementary School English. 50, April 1973,
pp.523-525.

- Nunnally, Jum C. Test and Measurements : Assurement and Prediction. New York: McGraw-Hill Book Company, 1973.
- O'Hare, Frank . Sentence Combining : Improving Students Writing without Formal Grammar Instruction . Urbana, Illinois: National Council of Teachers of English, 1971.
- Petty, Green. Developing Language Skills in the Elementary School. Boston: Allyn and Bacon, 1965.
- River, Willga M. Teaching Foreign Language Skills. Chicago: The University Press,1968.
- Sbaratta, Phillip Anthony. "A Flexible Modular System an Experiment in Teaching Freshman Composition". Dissertation Abstracts International. 36, September 1975, p.1280-A.
- Scott, William A. "Attitude Measurement" in The Handbook of Social Psychology, Vol. 2 2nd., Edited by Gardner Lindzey Massachusetts: Addison Wesley Publishing Co., 1960.
- Shaw, Marvin E. and Wright, Jack M. Scale for Measurement of Attitudes. New York: McGraw-Hill Book Company, 1967.
- Smith , James A . Creative Teaching of the Language Art in the Elementary School . Boston: Allyn and Bacon, Inc., 1973.
- Torian, Cruddie Lee. "An Evaluation of the Development of a More Positive Self Image in Middle School-Aged Children through a Particular Creative Writing Program," Dissertation Abstracts International. 37, June 1977, p.7593 - A.
- Torrance, Paul E. Guiding Creative Talent. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, Inc.,1972.
- Wallach, Michael A. and Kogan, Nathan. Mode of Thinking in Young Children. Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1965.
- Woolfork, A.E. and Nicolich, L.M. Educational Psychology for Teachers . Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall, Inc., 1980.

ภาคผนวก ก

แผนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์
และแผนการสอนเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

แผนการสอน

1. การเขียนคำ

สาระสำคัญ การเรียนรู้คำใหม่ ๆ เป็นปัจจัยสำคัญในการแต่งประโยค เขียนข้อความ และการเขียนเรื่อง ซึ่งก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

จุดประสงค์ทั่วไป

1. ให้นักเรียนสร้างคำใหม่โดยวิธีประสมคำ
2. ให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับลักษณะของคำประสม
3. ให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มในการสร้างคำใหม่จากคำและภาพต่างๆ

แบบฝึกในการเรียนเขียนคำนี้ แบ่งออกเป็น 4 แบบฝึกหัดคือ

แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องการสร้างคำใหม่จากคำที่กำหนดให้

แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องการเขียนคำที่แสดงความหมายสอดคล้องกับภาพ

แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องการเขียนคำที่สัมพันธ์กับภาพที่กำหนดให้

แบบฝึกหัดที่ 4 เรื่องการเขียนคำจากภาพที่กำหนดให้

ใช้เวลาในการสอนแบบฝึกหัดละ 2 คาบ ตามแผนการสอนต่อไปนี้

แผนการสอนครั้งที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

1. นักเรียนบอกได้ว่าคำใดเป็นคำประสม
2. นักเรียนสามารถเขียนคำใหม่จากคำที่กำหนดให้

เนื้อหา เรื่องการสร้างคำใหม่จากคำที่กำหนดให้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนเล่นเกมโดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ครูแจกกระดาษคำสั่งให้สมาชิกออกไปจับบัตรคำจากกล่องใส่บัตรคำให้มากที่สุด ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันเลือกคำใดเป็นคำประสม แล้วเขียนคำนั้นลงในกระดาษ กลุ่มใดหาได้มากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ ใช้เวลา 15 นาที

2. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่า คำประสมมีลักษณะอย่างไร ถ้าไม่ถูกต้องครูช่วยอธิบายเพิ่มเติม

3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 1 ใช้เวลา 15 นาทีและตรวจแบบฝึกหัด
 - กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 - กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- บัตรคำ บัตรคำสั่ง
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 1
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 1

ประเมินผล

- สังเกตการเล่นเกมการสรุป
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 1

แผนการสอนครั้งที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

- นักเรียนสามารถเขียนคำใหม่ที่แสดงความหมายสอดคล้องกับภาพได้

เนื้อหา เรื่องการเขียนคำใหม่ที่แสดงความหมายสอดคล้องกับภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนดูภาพจากครู แล้วช่วยกันสร้างคำที่แสดงความหมายสอดคล้องกับภาพให้ได้คำมากที่สุด
2. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มดูภาพที่ครูกำหนดให้ แล้วช่วยกันสร้างคำใหม่ซึ่งแสดงความหมายสอดคล้องกับภาพในเวลา 10 นาที กลุ่มใดเขียนคำที่แสดงความหมายสอดคล้องกับภาพได้จำนวนคำมากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 2 ใช้เวลา 15 นาทีและตรวจแบบฝึกหัด
 - กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 - กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- บัตรคำ
- บัตรภาพ
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 2
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 2

ประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 2

แผนการสอนครั้งที่ 3

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

- นักเรียนสามารถเขียนคำที่สัมพันธ์กับภาพที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา เรื่องการเขียนคำที่สัมพันธ์กับภาพที่กำหนด

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนเล่นเกมโดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ครูแจกภาพให้กลุ่มละ 1 แผ่น ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันหาคำที่สัมพันธ์ภาพคำให้มากที่สุด ภายในเวลา 15 นาที แล้วส่งตัวแทนออกไปเขียนคำที่คิดได้บนกระดานดำ กลุ่มใดเขียนคำได้มากกว่าเป็นฝ่ายชนะ
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 3 ใช้เวลา 15 นาทีและตรวจแบบฝึกหัด
 - กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 - กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- บัตรคำ
- บัตรภาพ
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 3
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 3

ประเมินผล

- สังเกตจากการเล่นเกม
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 3

แผนการสอนครั้งที่ 4

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเขียนคำให้เหมาะสมกับภาพที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถเขียนคำที่แสดงอาการและความหมายจากภาพที่กำหนดให้

เนื้อหา เรื่องการเขียนคำจากภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนเล่นเกม “ เก็บผลไม้ ” โดยครูเตรียมบัตรคำซึ่งเป็นรูปผลไม้คำละ 1 ชนิด บัตรรูปผลไม้ที่สอดคล้องกับคำต่างๆ ในบัตรคำและกล่องกระดาษ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน จับคู่ภาพและบัตรคำให้สอดคล้องกัน และนำไปใส่กล่อง กลุ่มใดจับคู่ภาพและบัตรคำได้มากและสอดคล้องกันเป็นฝ่ายชนะ

2. ครูติดบัตรภาพให้นักเรียนดู ช่วยกันสร้างคำจากภาพให้มากที่สุดในเวลา 3 นาที พร้อมทั้งอธิบายภาพ

3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 4 ใช้เวลา 15 นาทีและตรวจแบบฝึกหัด
 - กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 - กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- บัตรคำ
- บัตรภาพ
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 4
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 4

ประเมินผล

- สังเกตการเล่นเกมน และการทำกิจกรรมต่างๆ
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 4

แผนการสอน

2. การเขียนประโยค

สาระสำคัญ การสร้างประโยคด้วยวิธีการลำดับความคิดจากคำและภาพ แล้วรู้จักนำสิ่งที่สังเกตมาประมวล ประยุกต์ ดัดแปลง ถือเป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. เพื่อฝึกให้นักเรียนนำคำมาสร้างประโยคได้
2. เพื่อฝึกการเขียนสื่อความหมายเป็นประโยค
3. เพื่อฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ในรูปประโยค

แบบฝึกในการเขียนประโยคแบ่งออกเป็น 4 แบบฝึกหัดคือ

แบบฝึกหัดที่ 5 เรื่องการเขียนประโยคจากคำที่กำหนดให้

แบบฝึกหัดที่ 6 เรื่องการเขียนประโยคจากภาพที่กำหนดให้

แบบฝึกหัดที่ 7 เรื่องการเขียนประโยคสนทนาจากภาพที่กำหนดให้

แบบฝึกหัดที่ 8 เรื่องการเขียนประโยคเกี่ยวกับประโยชน์ของสิ่งที่ปรากฏ
ในภาพจากภาพที่กำหนดให้

ใช้เวลาในการสอนแบบฝึกหัดละ 2 คาบ ตามแผนการสอนต่อไปนี้

แผนการสอนครั้งที่ 5

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกชนิดของคำได้
2. นักเรียนสามารถแต่งประโยคจากคำและภาพได้

เนื้อหา เรื่องการเขียนประโยคจากคำ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนเล่นเกม “ ทายชนิดของคำ ” โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มกลุ่มละ 6 คน ครูแจกบัตรคำให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่มชนิดของคำ ช่วยกันแต่งประโยคจากคำเหล่านั้น กลุ่มใดรวมกลุ่มได้เร็วและแต่งประโยคเสร็จก่อนถือเป็นฝ่ายชนะ ภายในเวลา 10 นาที

2. ให้นักเรียนดูแถบประโยคและสรุปว่าคำต่างๆเช่นคำนาม คำกริยา ทำหน้าที่อย่างไรในประโยค ใช้เวลา 15 นาที

3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 5 ใช้เวลา 15 นาทีและตรวจแบบฝึกหัด
 - กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 - กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- บัตรคำ แถบประโยค
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 5
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 5

ประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 5

แผนการสอนครั้งที่ 6

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเขียนประโยคจากภาพได้
2. นักเรียนสามารถวาดภาพและแต่งประโยคภาพนั้นได้

เนื้อหา เรื่องการเขียนประโยคจากภาพที่กำหนด

กิจกรรมการเรียนรู้

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ครูแจกภาพให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันเขียนประโยคจากภาพนั้น ตามความคิดเห็น
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอธิบายภาพหลังจากที่ช่วยกันเขียนประโยคแล้ว

3. เปิดโอกาสให้เพื่อต่างกลุ่มแสดงความคิดเห็น
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 6 ใช้เวลา 15 นาทีและตรวจแบบฝึกหัด
 - กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 - กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- บัตรภาพ
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 6
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 6

ประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 6

แผนการสอนครั้งที่ 7

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเขียนประโยคสนทนาจากภาพที่กำหนดให้ได้
2. นักเรียนสามารถแต่งประโยคเกี่ยวกับภาพนั้นได้

เนื้อหา เรื่องการเขียนประโยคสนทนาจากภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนเล่นเกม “ ฉันทคือใคร ” โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มกลุ่มละ 6 คน โดยครูให้นักเรียนจับสลากคนละ 1 ใบ แล้วให้นักเรียนออกมาแสดงท่าทางประกอบคำพูด ให้เพื่อนนักเรียนทายจากท่าทางและคำพูดนั้น ว่าเขาคือใคร ใช้เวลา 10 นาที
2. ให้นักเรียนดูภาพจากครูแล้วช่วยกันสร้างประโยคสนทนาจากภาพนั้น ใช้เวลา 5 นาที
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 7 ใช้เวลา 15 นาทีและตรวจแบบฝึกหัด
 - กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 - กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- บัตรภาพ
- บัตรคำสั่ง
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 7
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 7

ประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมเล่นเกมและทำกิจกรรมต่างๆ
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 7

แผนการสอนครั้งที่ 8

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเขียนประโยคเกี่ยวกับประโยคของสิ่งของที่กำหนดให้ได้
2. นักเรียนสามารถวาดภาพและเขียนประโยชน์ของสิ่งนั้นตามจินตนาการได้

เนื้อหา เรื่องการเขียนประโยคเกี่ยวกับประโยชน์ของสิ่งของ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูนำสิ่งของและภาพสิ่งของต่างๆ มาให้นักเรียนช่วยกันคิดและตอบว่า เราได้ประโยชน์อะไรจากสิ่งของนั้น แล้วนำมาเขียนสรุปบนกระดานดำ
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 5 ใช้เวลา 15 นาทีและตรวจแบบฝึกหัด
 - กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 - กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- บัตรภาพสิ่งของต่างๆ
- ของจริงเช่น อุปกรณ์ในห้องเรียน เครื่องใช้ต่างๆ
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 8
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 8

ประเมินผล

- สังเกตการร่วมทำกิจกรรมต่างๆ
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 8

แผนการสอน

3.การเขียนข้อความ

สาระสำคัญ

1. การประมวลความคิด การตีความจากสิ่งต่างๆ ได้หลายแนวความคิด และเกิดความคิดใหม่เป็นเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่อง
2. ข้อความ เป็นเรื่องราวที่ประกอบด้วยประโยคตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไป

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในแนวใหม่ได้ โดยใช้จินตนาการ
2. เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักการสังเกตและจดจำรายละเอียดต่างๆ
3. เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักการลำดับความคิดให้ต่อเนื่อง
4. เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียงลำดับประโยคให้เป็นข้อความได้อย่างสละสลวย

แบบฝึกในการเขียนข้อความนี้ แบ่งออกเป็น 4 แบบฝึกหัดคือ

แบบฝึกหัดที่ 9 เรื่องการเขียนข้อความให้สอดคล้องกับภาพ

แบบฝึกหัดที่ 10 เรื่องการเขียนข้อความที่เป็นเหตุผลจากภาพ

แบบฝึกหัดที่ 11 เรื่องการเขียนข้อความสรุปข้อคิดจากนิทาน/แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟัง

แบบฝึกหัดที่ 12 เรื่องการเขียนข้อความวิจารณ์เรื่องที่กำหนดให้

ใช้เวลาในการสอนแบบฝึกหัดละ 2 คาบ ตามแผนการสอนต่อไปนี้

แผนการสอนครั้งที่ 9

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

- นักเรียนสามารถเขียนข้อความให้สอดคล้องกับภาพได้

เนื้อหา เรื่องการเขียนข้อความให้สอดคล้องกับภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนเล่นเกม “ ขายความคิด ” โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มกลุ่มละ 6 คนให้นักเรียนภาพที่ครูกำหนดให้ แล้วช่วยกันบรรยายภาพตามความรู้สึก กลุ่มใดเขียนบรรยายได้ก่อน ให้นำไปแขวนที่ป้ายจะเป็นผู้ชนะ ใช้เวลา 15 นาที
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 9 ใช้เวลา 15 นาที
 - กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 - กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- บัตรภาพ
- แผ่นป้ายสำหรับแขวนบัตรบรรยายภาพ
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 9
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 9

ประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมเล่นเกม
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 9

แผนการสอนครั้งที่ 10

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

- นักเรียนสามารถเขียนข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลให้สอดคล้องกับภาพได้

เนื้อหา เรื่องการเขียนข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลจากภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนทั้งหมดร้องเพลงรำวง และจับฉลากแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน
2. ครูแจกภาพกลุ่มละ 1 ภาพ ให้นักเรียนศึกษารายละเอียดจากภาพแล้วเขียนข้อความที่เป็นเหตุเป็นผล แล้วส่งตัวแทนออกมาอ่านให้เพื่อนๆ ฟัง พร้อมเปิดโอกาสให้เพื่อนๆ แสดงความคิดเห็น ว่าควรแก้ไขข้อความนั้นหรือไม่ อย่างไร ใช้เวลา 15 นาที
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 10 ใช้เวลา 15 นาที
 - กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 - กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- บัตรภาพ
- ฉลากดอกไม้เพื่อแบ่งกลุ่ม
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 10
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 10

ประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมเล่นเกม
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 10

แผนการสอนครั้งที่ 11

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเขียนข้อความสรุปข้อคิดจากนิทานได้
2. นักเรียนสามารถเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นจากนิทานได้

เนื้อหา เรื่องการเขียนข้อความข้อคิดเห็นจากนิทาน

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม โดยแบ่งตามประเภทของสิ่งของ เช่น เครื่องใช้ ผลไม้ สัตว์
2. ให้นักเรียนฟังนิทานจากแถบบันทึกเสียง แล้วช่วยกันสรุปข้อคิดและแสดงความคิดเห็นจากนิทานนั้น แล้วส่งตัวแทนของกลุ่มออกมาพูดให้เพื่อนฟัง

3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 11 โดยครูเล่านิทานให้นักเรียนฟังใช้เวลา 15 นาที

- กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- แถบบันทึกเสียงนิทาน 2 เรื่อง
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 11
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 11

ประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 11

นิทาน เรื่องเด็กเลี้ยงแกะ

มีเด็กเลี้ยงแกะคนหนึ่ง มีหน้าที่คอยดูแลฝูงแกะ วันหนึ่งขณะนั่งรอฝูงแกะกินหญ้า เขาก็รำพึงขึ้นว่า “ฉันน่าจะหาอะไรๆ เล่นสนุกดูสักหน่อย” แล้วเขาก็ตะโกนออกมาว่า “หมาป่ามา หมาป่ามา ช่วยด้วย ช่วยด้วย”

บรรดาผู้ชายจากหมู่บ้านริบวิ่งมาช่วย แต่พวกเขาไม่เห็นหมาป่าเลย “ที่นี่ไม่มีหมาป่าหรอกพวกท่านถูกหลอกนะ” เขาหัวเราะ พวกเขาพากันกลับไปด้วยความโกรธ

หนึ่งสัปดาห์ต่อมา เด็กเลี้ยงแกะหาเรื่องหลอกชาวบ้านเล่นอีก “หมาป่า หมาป่า ช่วยด้วย ช่วยด้วย” เขาร้องเสียงดัง ผู้ชายหลายคนพากันมา แต่พวกเขาก็ไม่พบหมาป่าอีกเช่นเคย “พวกท่านถูกหลอกอีกแล้ว” เด็กเลี้ยงแกะหัวเราะ ผู้ชายเหล่านั้นโกรธเด็กเลี้ยงแกะมาก

ในวันต่อมา มีหมาป่าลงมาจากภูเขา เด็กเลี้ยงแกะมองเห็นหมาป่าเหล่านั้นวิ่งมายังฝูงแกะของเขา เขาจึงร้องตะโกนเสียงดัง “หมาป่า หมาป่า ช่วยด้วย ช่วยด้วย” บรรดาผู้ชายในหมู่บ้านได้ยินเสียงร้องขอความช่วยเหลือของเด็กเลี้ยงแกะ แล้วพากันพูดว่า “เจ้าเด็กนั้นหลอกเราเล่นอีกแล้ว แต่คราวนี้เราไม่ยอมให้ถูกหลอกแน่นอน” หมาป่าเหล่านั้นจับแกะกินเป็นจำนวนมาก เด็กเลี้ยงแกะไม่สามารถช่วยแกะของเขาได้ เขาเสียใจมากกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

นิทาน เรื่องทรัพย์ในดิน

ชาวนาคนหนึ่งมีลูกชายสามคน ลูกชายทั้งสามคนของเขาเป็นคนเกียจคร้าน พวกเขาไม่เคยช่วยงานในนาเลย ทั้งสามคนเอาแต่กินกับนอน ชาวนารู้สึกเศร้าเสียใจ แต่เขาไม่สามารถเรียกให้ลูกชายของเขาให้ช่วยงานได้

เข้าวันหนึ่งชาวนาล้มป่วยอย่างหนัก เขาเรียกลูกทั้งหมดเข้ามาหา เขาบอกกับลูกทั้งสามคนว่า “พ่อดีสมบัติที่จะยกให้ลูก และสมบัติที่ว่านี้อยู่ในท้องนา” พอพูดจบชาวนาก็สิ้นใจตาย ลูกชายทั้งสามจึงไปยังท้องนา พวกเขาช่วยกันขุดหาสมบัติ ขุดค้นกันตั้งแต่เช้าจนค่ำ เขาทั้งหลายก็ไม่พบสมบัติมีค่าเลย วันต่อมา พวกเขาก็ออกไปขุดหาสมบัติกันอีก และก็ยังไม่พบสมบัติมีค่าดังกล่าว พวกเขาขุดหากันเป็นเวลาหลายวัน แต่ก็ยังไม่พบสมบัติเลย ในที่สุดพี่ชายคนโตก็พูดขึ้นว่า “ขณะนี้ที่นาก็พร้อมสำหรับการเพาะปลูกแล้วเรามาปลูกข้าวโพดกันดีกว่า”

ทั้งสามคนนำเอาเมล็ดพันธุ์มาจำนวนหนึ่ง ช่วยกันหว่านเมล็ดพันธุ์ลงไปในนา พวกเขา “พี่ชายคนโตพูด พวกเขา รู้สึกมีความสุขมาก

นิทาน เรื่องความสามัคคี

มีชายคนหนึ่งมีลูกชายห้าคน ลูกชายของเขาทุกคนต้องทำงานหนักในนา แต่พวกเขาชอบทะเลาะกันอยู่เสมอ บางครั้งถึงกับชกต่อยกัน เขาต้องคอยห้ามปรามอยู่เสมอ เขาอยากให้ลูกชายของเขามีความรัก ความสามัคคีกัน

ดังนั้น ในเช้าวันหนึ่ง เขาเรียกลูกชายทุกคนเขามาหา เขาหยิบกิ่งไม้ขึ้นมาหนึ่งมัด และบอกลูกชายทุกคนว่า “ พวกเจ้าจงพยายามหักกิ่งไม้มัดนี้” ลูกชายของเขาพยายามหักกิ่งไม้มัดนี้ทีละคน แต่ก็ไม่สามารถหักมันได้ หลังจากนั้นเขาก็แก้มัดกิ่งไม้ ออก เขาแบ่งกิ่งไม้ให้ลูกทุกคนคนละหนึ่งอัน แล้วบอกว่า “ พวกเจ้าพยายามหักกิ่งไม้อีกครั้ง” ลูกชายทุกคนสามารถหักกิ่งไม้ได้อย่างง่ายดาย

เขาจึงบอกลูกชายของเขาว่า “ ไม้แต่ละกิ่งนั้นเปราะ แต่ถ้าเรานำมันมารวมกันมันจะแข็งแกร่ง หากลูกทุกคนรักใคร่ซึ่งกันและกันแล้ว เราก็จะทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี และจะมีความมั่นคงแข็งแกร่ง เช่นเดียวกับกิ่งไม้มัดนี้”

นิทาน เรื่องชวานากับนกกระสา

มีชวานาคนหนึ่ง เป็นคนรูปร่างใหญ่โตและแข็งแรง เขาเป็นคนขยันและทำงานหนัก เขาทำงานหนักในนาของเขาทุกวัน มีนกกระเรียนจำนวนมากอาศัยอยู่ใกล้กับไร่นาของเขา พวกนกกระเรียนมักทำความเสียหายให้กับพืชผลของเขาเสมอ ชวานาใช้หุ่นไล่กาเพื่อขับไล่พวกเหล่านั้น พวกนกกระเรียนไม่กลัวหุ่นไล่กาเลย

เย็นวันหนึ่ง ชวานาจึงยิงตาข่ายในนาของเขา เพื่อดักจับนกกระเรียน เขาออกไปตรวจดูตาข่ายในเช้าวันรุ่งขึ้น เขาไม่เพียงแต่จับนกกระเรียนได้เท่านั้น แต่กลับมีนกกระสาอยู่ด้วย นกกระสาพยายามหนีออกจากตาข่าย มันใช้จะงอยปากของมันทำลายตาข่าย แต่ตาข่ายนั้นเหนียวมาก “ โปรดปล่อยข้าเถอะ ข้าไม่ได้กินพืชผลของท่าน ข้าไม่ได้ทำความเสียหายให้ท่าน ข้าเป็นนกกระสาที่น่าสงสาร ไม่เหมือนกับนกกระเรียนท่านก็เห็นอยู่แล้ว” “ อาจจะเป็นจริง แต่ฉันจับเจ้าได้ ในกลุ่มที่ทำลายพืชผลของฉัน เจ้าจะต้องได้รับโทษเช่นเดียวกับพวกของเจ้า”

แผนการสอนครั้งที่ 12

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

- นักเรียนสามารถเขียนข้อความวิจารณ์เรื่องที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา เรื่องการเขียนข้อความวิจารณ์เรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มกลุ่มละ 6 คน โดยแบ่งตามสี
2. ให้นักเรียนคนหนึ่งในกลุ่ม นำเรื่องจากครูไปอ่านให้เพื่อนๆ ฟังแล้วช่วยกันแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องนั้นๆ เขียนสรุปแล้วส่งตัวแทนไปอ่านให้เพื่อนๆ ฟัง
3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อดี ข้อบกพร่อง แล้วร่วมกันแก้ไข
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 12 ใช้เวลา 15 นาที ทำแบบฝึกหัด
 - กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 - กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- บทความ ข่าว
- นิทาน
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 12
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 12

ประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 12

นิทาน

ใครโง่กว่ากัน

พี่น้องสองสาวต่างก็แต่งงานแยกบ้านออกไปอยู่กับสามีของเธอแต่จะมาเยี่ยมเยียนตามทุกข์สุขกันอยู่เสมอ เรื่องที่คุยเป็นประจำคือเรื่องความโง่ของสามี วันหนึ่งน้องสาวมาบ้าน

“ว่าไง มาแต่เช้าเชียวมีธุระอะไรเธอ” พี่สาวถาม

“ก็มีเรื่องมากคุยกับพี่นะซี” น้องสาวนั่งบนเก้าอี้ข้างๆพี่

“เรื่องอะไรล่ะ”

“เรื่องเก่านั้นแหละ ก็ความโง่ของสามีฉันโง่ล่ะ ยังโง่เหมือนเดิมไม่ฉลาดขึ้นบ้างเลย ฉันละเบื่อจริงๆ” น้องสาวบ่น

“อะไรกันนักกันหนา สามีของเธออะไรโง่โง่ ต้องสามีที่โง่ที่สุดโง่บรมโง่เลย” พี่สาวค้าน

เมื่อสองสาวไม่สามารถตกลงกันได้ว่าสามีใครจะโง่กว่าใคร จึงต้องหาข้อพิสูจน์ความโง่ของสามีเพื่อเป็นการตัดสิน เย็นนั้น สามีของน้องสาวกลับจากทำงานมาถึงบ้าน ก็แลเห็นภาพแปลกประหลาด ภรรยาของเขากำลังใช้เข็มและด้ายตั่งหน้าตั่งตาเย็บอากาศว่างเปล่า ไม่มีผ้าอยู่ในมือเธอเลย

“กำลังทำอะไรอยู่นะ” สามีถาม

“ก็เย็บผ้าอยู่นะซีพี่ แต่เป็นผ้าชนิดพิเศษ พี่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่าหรอก ฉันกำลังเย็บชุดใหม่ให้พี่โง่ละ รับรองว่าพี่ใส่ชุดนี้แล้ว พี่เองจะต้องอิจจาไปตามๆกัน” ภรรยายืนยันอย่างมั่นใจ ทำให้สามีตั้งหน้าตั้งตารอสวมใส่ชุดพิเศษ

เมื่อสามีของพี่สาวกลับเข้าบ้านก็ได้ยินภรรยาคุเสียงชม

“เอ๊ะ พี่ลืมไปแล้วหรือว่าพี่ตายไปตั้งแต่เมื่อเช้านี้ ฉันสั่งหีบศพมาให้พี่แล้ว วางอยู่ตรง

เข้าวันรุ่งขึ้น พี่สาวเข็นรถบรรทุกหีบศพไปที่วัด มีน้องเขยเดินตามมาด้วยความภาคภูมิใจที่ได้สวมเสื้อผ้าชุดพิเศษ ภรรยาเพิ่งตัดให้ใหม่แท้จริงไม่ได้มีเสื้อผ้าชุดใหม่ปกปิดร่างกายของเขา เขาเดินเปลือยกายไปตามถนนต่างหาก ทุกคนที่ได้เห็นภาพตลกก็พากันหัวเราะแล้วเสียงหัวเราะก็ดังยิ่งขึ้นกว่าเดิม เมื่อสามีของพี่สาวเปิดหีบศพไหลหน้าออกมา

“โธ่ ฉันไม่ได้ตายจริงๆ รีบเนี่ย ฉันก็ขอหัวเราะด้วยคน”

เพื่อนช่วยตัดสินใจว่าใครจะเียงกว่ากัน

โดย ต้อยติ่ง

(จากหนังสือสตรีสารภาคพิเศษ ปีที่ 45 ฉบับที่ 45 วันที่ 24 มกราคม 2536 หน้า 11)

ข่าว

เจ้าจิวย้ายบ้าน

เจ้าจิวเป็นยี่ราฟ หนึ่งในหมู่ดาราเด่นของสวนสัตว์เขาดิน กรุงเทพมหานคร จิวจำต้องย้ายบ้านไปอยู่สวนสัตว์เฉลิมพระเกียรติ ที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เพราะเขาดินวันนี้มีสัตว์อยู่มากมายจนเรียกได้ว่าเริ่มแออัดแล้วทางเขาดินจึงต้องระบายสัตว์บางชนิดออกไปบ้าง

ความแออัดนี้เกิดจากสัตว์หลายชนิด หลายตัว พวกกันตกลูก และข้าบบ้างที่คนที่ต้องการจะปล่อยสัตว์ยังคงคิดจะพาไปเขาดิน ขอบอกว่าเขาไม่สามารถรับได้จ้า...

ต่อจากนี้ เพื่อนๆ นอกกรุงเทพฯ ก็จะได้พบกับสัตว์ต่างๆ ในสวนสัตว์ของจังหวัดได้เช่นกันกับในกรุงเทพมหานคร

เอ...ว่าแต่เจ้าจิวจะคิดถึงบ้านหรือเปล่านั้นไม่รู้ซี

(จากหนังสือสตรีสารภาคพิเศษ ปีที่ 47 ฉบับที่ 26 วันที่ 11 กันยายน 2537 หน้า 10)

แผนการสอน

4. การเขียนเรื่อง

สาระสำคัญ รวบรวมความคิดจากประสบการณ์ให้สอดคล้องกับภาพตามลำดับเหตุการณ์ได้

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อฝึกให้นักเรียนเขียนเรื่องจากประสบการณ์ให้สอดคล้องกับภาพตามลำดับเหตุการณ์ได้

2. เพื่อฝึกให้นักเรียนเขียนเรื่องและบทสนทนาบรรยายคำพูดของตัวละครได้

3. เพื่อให้นักเรียนเขียนเรื่องจากจินตนาการด้วยความคิดที่แปลกใหม่

แบบฝึกในการเขียนเรื่องนี้ แบ่งออกเป็น 10 แบบฝึกหัดคือ

แบบฝึกหัดที่ 13 เรื่องการเขียนเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์จากภาพ

แบบฝึกหัดที่ 14 เรื่องการเขียนเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์จากภาพโดย

วาดภาพและเขียนต่อเรื่องให้สมบูรณ์

แบบฝึกหัดที่ 15 เรื่องการเขียนเรื่องจากบทสนทนาจากภาพที่กำหนดให้

แบบฝึกหัดที่ 16 เรื่องการเขียนบรรยายเรื่องจากภาพที่กำหนดให้

แบบฝึกหัดที่ 17 เรื่องการเขียนเรื่องจากคำที่กำหนดให้

แบบฝึกหัดที่ 18 เรื่องการเขียนเรื่องและบทสนทนาจากคำที่กำหนดให้

แบบฝึกหัดที่ 19 เรื่องการเขียนเรื่องจากสิ่งสมมติ

แบบฝึกหัดที่ 20 เรื่องการเขียนต่อเรื่อง

แบบฝึกหัดที่ 21 เรื่องการเขียนเรื่องจากภาพตามจินตนาการ

แบบฝึกหัดที่ 22 เรื่องการเขียนเรื่องตามจินตนาการ

ใช้เวลาในการสอนแบบฝึกหัดละ 2 คาบ ตามแผนการสอนต่อไปนี้

แผนการสอนครั้งที่ 13

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องเรียงตามลำดับเหตุการณ์จากภาพได้
2. นักเรียนสามารถตั้งชื่อเรื่องได้เหมาะสมกับเรื่อง

เนื้อหา เรื่องการเขียนเรื่องเรียงตามลำดับเหตุการณ์จากภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มกลุ่มละ 6 คน โดยจัดกิจกรรมแบ่งกลุ่ม
2. ครูแจกชุดภาพที่ยังไม่ได้เรียงลำดับเหตุการณ์ไว้ กลุ่มละ 1 ชุด
3. ให้นักเรียนดูภาพแล้วช่วยกันเรียงภาพให้เป็นไปตามลำดับเหตุการณ์ ช่วยกันแต่งเรื่องพอสังเขป ส่งตัวแทนออกมาเล่าให้เพื่อนฟังทีละกลุ่ม ใช้เวลา 10 นาที
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดการเขียนแบบฝึกหัด ที่ 13 ใช้เวลา 20 นาที
 - กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 - กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- ชุดบัตรภาพลำดับเหตุการณ์
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 13
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 13

ประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 13

แผนการสอนครั้งที่ 14

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องเรียงตามลำดับเหตุการณ์และเขียนต่อเติมเรื่องได้อย่างสมบูรณ์
2. นักเรียนสามารถตั้งชื่อเรื่องได้เหมาะสมกับเรื่อง

เนื้อหา เรื่องการเขียนเรื่องเรียงตามลำดับเหตุการณ์จากภาพ วาดภาพแล้วเขียนต่อเรื่องให้สมบูรณ์

กิจกรรมการเรียนรู้

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มกลุ่มละ 6 คน โดยจัดกิจกรรมแบ่งกลุ่ม
2. ครูแจกชุดภาพต่อเรื่องที่ยังไม่สมบูรณ์ให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด
3. ให้นักเรียนดูภาพแล้วช่วยกันแสดงความคิดเห็น ต่อเติมภาพ และเขียนเรื่องไปตามลำดับเหตุการณ์ ส่งตัวแทนออกมาเล่าให้เพื่อนฟังที่ละกลุ่ม ใช้เวลา 10 นาที
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 14 ใช้เวลา 20 นาที
 - กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 - กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- ชุดบัตรภาพลำดับเหตุการณ์ที่ยังไม่สมบูรณ์
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 14
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 14

ประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 14

แผนการสอนครั้งที่ 15

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องและบทสนทนาของตัวละครในเรื่องจากภาพที่กำหนดให้ได้
2. นักเรียนสามารถตั้งชื่อเรื่องได้เหมาะสมกับเรื่อง

เนื้อหา เรื่องการเขียนเรื่องและบทสนทนาจากภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้ .

1. ครูให้นักเรียนดูภาพพร้อมกัน แล้วให้นักเรียนช่วยกันแต่งบทสนทนาจากภาพ 3 ภาพได้ เวลา 10 นาที
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 15 ใช้เวลา 20 นาที
 - กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 - กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- บัตรภาพ
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 15
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 15

ประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 15

แผนการสอนครั้งที่ 16

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

- นักเรียนตั้งชื่อเรื่องและเขียนบรรยายเรื่องจากภาพได้

เนื้อหา เรื่องการเขียนบรรยายเรื่องจากภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนดูภาพพร้อมกันทั้งชั้น แล้วให้นักเรียนศึกษารายละเอียดของภาพ แล้วช่วยกันบรรยายเรื่องจากภาพต่อกันไป จนได้เรื่องที่สมบูรณ์แล้วช่วยกันตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสมใช้เวลา 10 นาที

2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 16 ใช้เวลา 20 นาที

- กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- บัตรภาพ
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 16
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 16

ประเมินผล

- สังเกตการร่วมกิจกรรม
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 16

แผนการสอนครั้งที่ 17

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

- นักเรียนสามารถเขียนเรื่องและตั้งชื่อเรื่องจากคำที่กำหนดให้ 5 นาที

เนื้อหา เรื่องการเขียนเรื่องจากคำ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มกลุ่มละ 6 คน โดยจัดกิจกรรมแบ่งกลุ่ม
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเลือกบัตรคำกลุ่มละ 5 คำ แล้วนำบัตรไปช่วยกันเขียนเรื่องจากคำนั้น พร้อมตั้งชื่อเรื่อง แล้วส่งตัวแทนออกมาเล่าเรื่องให้เพื่อนฟังใช้เวลา 10 นาที
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 17 ใช้เวลา 20 นาที
 - กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 - กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- บัตรคำ
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 17
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 17

ประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 17

แผนการสอนครั้งที่ 18

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

- นักเรียนสามารถเขียนเรื่องและตั้งชื่อเรื่องจากคำที่กำหนดให้ ได้ พร้อมทั้งเขียนบทสนทนาบรรยายคำพูดของตัวละครในเรื่องได้

เนื้อหา เรื่องการเขียนเรื่องจากบทสนทนาจากคำ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มกลุ่มละ 6 คน โดยจัดกิจกรรมแบ่งกลุ่ม
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันกำหนดคำกลุ่มละ คำ เพื่อเขียนเรื่องบทสนทนา ตามความคิดของนักเรียนแล้วส่งตัวแทนออกมาเล่าเรื่องให้เพื่อนฟังใช้เวลา 10 นาที
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 18 ใช้เวลา 20 นาที
 - กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 - กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 18
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 18

ประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 18

แผนการสอนครั้งที่ 19

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

- นักเรียนสามารถเขียนเรื่องและบรรยายความรู้สึกจากสิ่งที่มีสมมุติขึ้นได้

เนื้อหา เรื่องการเขียนเรื่องจากสิ่งสมมุติ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มกลุ่มละ 6 คน โดยจัดกิจกรรมแบ่งกลุ่ม แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนขอพรจากลูกแก้ววิเศษคนละ 3 สิ่ง กลุ่มใดขอได้ตรงกับพรที่กำหนดไว้มากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ ใช้เวลา 10 นาที
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 19 ใช้เวลา 20 นาที
 - กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 - กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- บัตรคำ
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 19
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 19

ประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 19

แผนการสอนครั้งที่ 20

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

- นักเรียนสามารถเขียนเรื่องและตั้งชื่อเรื่องที่กำหนดให้ได้อย่างสมบูรณ์

เนื้อหา เรื่องการเขียนต่อเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มกลุ่มละ 6 คน และให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันเขียนเรื่องราวที่ต่อเนื่องกันคนละ 1 ประโยคในกระดาษที่เตรียมไว้ให้ ใช้เวลา 10 นาทีกลุ่มใดเขียนเป็นเรื่องราวได้สมบูรณ์ที่สุดเป็นฝ่ายชนะ

2. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่าการเขียนเรื่องที่ดีควรมีบทนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป

3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 20 ใช้เวลา 20 นาที

- กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- กระดาษสำหรับเขียนเรื่อง
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 20
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 20

ประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 20

แผนการสอนครั้งที่ 21

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

- นักเรียนสามารถเขียนเรื่องและตั้งชื่อเรื่องจากภาพให้ตามจินตนาการได้

เนื้อหา เรื่องการเขียนเรื่องจากภาพตามจินตนาการ

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มกลุ่มละ 6 คน และให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันเขียนเรื่องตามจินตนาการเรื่อง “ โลกในฝัน ” โดยกำหนดเวลาให้ 10 นาที แล้วส่งตัวแทนออกมาเล่าให้เพื่อนฟัง

2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 21 ใช้เวลา 20 นาที

- กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 21
- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 21

ประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- ตรวจแบบฝึกหัดที่ 21

แผนการสอนครั้งที่ 22

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 คาบ (40 นาที)

จุดประสงค์

-นักเรียนสามารถต่อเรื่องและตั้งชื่อเรื่องจากภาพตัวละครที่กำหนดให้ตามจินตนาการได้

เนื้อหา เรื่องการเขียนเรื่องตามจินตนาการ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มกลุ่มละ 6 คน และให้ตัวแทนในกลุ่มออกมาเลือกบัตรภาพตัวละครกลุ่มละ 3 ภาพ ช่วยกันเขียนเรื่องจากภาพตามความคิดของสมาชิกในกลุ่มและส่งตัวแทนออกมาเล่าให้เพื่อนฟัง ใช้เวลา 10 นาที

2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 22 ใช้เวลา 20 นาที

- กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

- กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

สื่อการสอน

- บัตรภาพสัตว์ชนิดต่างๆที่จะกำหนดให้เป็นตัวละคร

- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกหัดที่ 22

- แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัดที่ 22

ประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม

- ตรวจการเขียนเรื่องจากแบบฝึกหัดที่ 22

ภาคผนวก ข

คู่มือการใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

คู่มือการใช้เครื่องมืองานวิจัย

แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

วัตถุประสงค์ของการสร้างแบบฝึกการเขียน

เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับฝึกทักษะการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ลักษณะของแบบฝึก

แบบฝึกการเขียนนี้ ใช้ฝึกการเขียนตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 การเขียนคำ

แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องการสร้างคำใหม่จากคำที่กำหนดให้

แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องการเขียนคำที่แสดงความหมายสอดคล้องกับภาพ

แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องการเขียนคำที่สัมพันธ์กับภาพที่กำหนดให้

แบบฝึกหัดที่ 4 เรื่องการเขียนคำจากภาพที่กำหนดให้

ตอนที่ 2 การเขียนประโยค

แบบฝึกหัดที่ 5 เรื่องการเขียนประโยคจากคำที่กำหนดให้

แบบฝึกหัดที่ 6 เรื่องการเขียนประโยคจากภาพที่กำหนดให้

แบบฝึกหัดที่ 7 เรื่องการเขียนประโยคสนทนาจากภาพที่กำหนดให้

แบบฝึกหัดที่ 8 เรื่องการเขียนประโยคเกี่ยวกับประโยชน์ของสิ่งที่ปรากฏในภาพ
จากภาพที่กำหนดให้

ตอนที่ 3 การเขียนข้อความ

แบบฝึกหัดที่ 9 เรื่องการเขียนข้อความให้สอดคล้องกับภาพ

แบบฝึกหัดที่ 10 เรื่องการเขียนข้อความที่เป็นเหตุผลจากภาพ

แบบฝึกหัดที่ 11 เรื่องการเขียนข้อความสรุปข้อคิดจากนิทาน / แสดงความเห็นจาก

เรื่องที่ฟัง

แบบฝึกหัดที่ 12 เรื่องการเขียนข้อความวิจารณ์เรื่องที่กำหนดให้

ตอนที่ 4 การเขียนเรื่อง

แบบฝึกหัดที่ 13 เรื่องการเขียนเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์จากภาพ

แบบฝึกหัดที่ 14 เรื่องการเขียนเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์จากภาพ โดยวาดภาพและเขียนต่อเรื่องให้สมบูรณ์

แบบฝึกหัดที่ 15 เรื่องการเขียนเรื่องและบทสนทนาจากภาพที่กำหนดให้

แบบฝึกหัดที่ 16 เรื่องการเขียนบรรยายเรื่องจากภาพที่กำหนดให้

แบบฝึกหัดที่ 17 เรื่องการเขียนเรื่องจากคำที่กำหนดให้

แบบฝึกหัดที่ 18 เรื่องการเขียนเรื่องและบทสนทนาจากคำที่กำหนดให้

แบบฝึกหัดที่ 19 เรื่องการเขียนเรื่องจากสิ่งสมมติ

แบบฝึกหัดที่ 20 เรื่องการเขียนต่อเรื่อง

แบบฝึกหัดที่ 21 เรื่องการเขียนเรื่องจากภาพตามจินตนาการ

แบบฝึกหัดที่ 22 เรื่องการเขียนเรื่องตามจินตนาการ

วิธีการใช้แบบฝึกการเขียน

ในทุกขั้นตอนการฝึกทักษะการเขียน จะใช้แบบฝึกทักษะการเขียนนี้ควบคู่กับแผนการสอน ซึ่งประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผล และเวลาที่ใช้ฝึก ทั้งแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง จะใช้กับแผนการสอนกลุ่มละ 22 ครั้ง ครั้งละ 2 คาบ คาบละ 20 นาที

การใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนเล่นเกม แล้วสรุปความคิดรวบยอดและให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแบบฝึกที่มีคำตอบหลายทิศทาง เน้นความคล่องในการคิด การคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ

การใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนเล่นเกม แล้วสรุปความคิดรวบยอด และให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง ซึ่งเป็นแบบฝึกที่เน้นคำตอบทิศทางเดียว โดยครูเป็นผู้แนะแนวทางการตอบให้

การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาตามแนวทฤษฎีของ Guilford แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความคิดคล่องแคล่ว การตรวจให้คะแนนจะนับจากจำนวนคำตอบที่ต่างกันคำตอบละ 1 คะแนน
2. ความคิดริเริ่ม การตรวจให้คะแนนจะนับเฉพาะคำตอบที่ต่างไปจากคนอื่น คำตอบละ 1 คะแนน โดยคิดจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือร้อยละ 20 ของนักเรียนที่ตอบเหมือนกัน
3. ความคิดยืดหยุ่น การตรวจให้คะแนนจะนับจากทิศทางของคำตอบในแต่ละข้อ คำตอบละ 1 คะแนน
4. ความคิดละเอียดลออ การตรวจให้คะแนนจะนับจากคำตอบที่สอดคล้องกับภาพที่กำหนดให้ คำตอบละ 1 คะแนน

เกณฑ์ในการให้คะแนนแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ตอนที่ 1 การเขียนคำ

1. คะแนนความคิดริเริ่มและความคิดคล่องแคล่วสำหรับแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 1
2. คะแนนความสอดคล้องและความคิดคล่องแคล่วของคำตอบกับภาพและรูปประโยค หรือข้อความที่กำหนดให้ สำหรับแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 2 - 4

ตอนที่ 2 การเขียนประโยค

1. คะแนนความคิดริเริ่มและความคิดคล่องแคล่วสำหรับแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 5
2. คะแนนความคิดริเริ่มและความคิดสอดคล้อง และความคิดยืดหยุ่น สำหรับแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 6 - 8

ตอนที่ 3 การเขียนข้อความ

1. คะแนนความคิดริเริ่มและความคิดสอดคล้อง สำหรับแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 9
2. คะแนนความคิดริเริ่มและความคิดสอดคล้อง และความคิดยืดหยุ่น สำหรับแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 10 - 12

ตอนที่ 4 การเขียนเรื่อง

1. คะแนนความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดสอดคล้อง และความคิดยืดหยุ่น สำหรับแบบฝึกการเขียนแบบฝึกหัดที่ 13 - 22

แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

แบบฝึกหัดที่ 1
การสร้างคำใหม่จากคำที่กำหนดให้

1. ให้นักเรียนสร้างคำที่มีความหมายจากคำต่อไปนี้ ให้ได้คำใหม่มากที่สุด

1. ไม้

คำใหม่ที่ได้ _____

2. เท้า

คำใหม่ที่ได้ _____

3. น้ำ

คำใหม่ที่ได้ _____

4. เครื่อง

คำใหม่ที่ได้ _____

5. ใจ

คำใหม่ที่ได้ _____

ให้นักเรียนสร้างคำที่มีความหมายจากคำต่อไปนี้ ให้ได้คำใหม่มากที่สุด

6. เรียน

คำใหม่ที่ได้ _____

7. หัว

คำใหม่ที่ได้ _____

8. หวาน

คำใหม่ที่ได้ _____

9. โรง

คำใหม่ที่ได้ _____

10. นา

คำใหม่ที่ได้ _____

แบบฝึกหัดที่ 2

การเขียนคำที่แสดงความหมายสอดคล้องกับภาพ

ให้นักเรียนเขียนคำที่แสดงความหมายสอดคล้องกับภาพที่กำหนดให้ ให้ได้คำมากที่สุด

คำที่สอดคล้องกับภาพนี้ คือ.....

.....

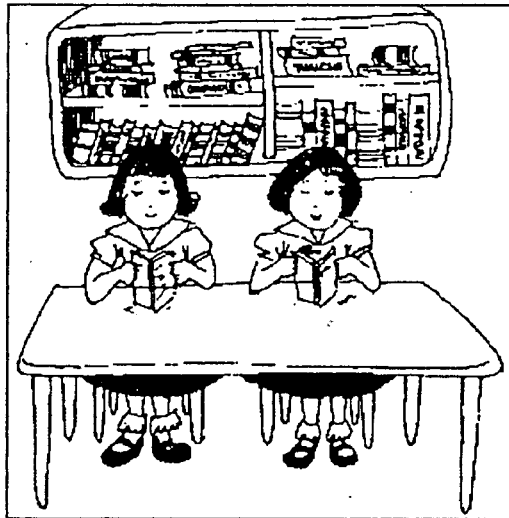
คำที่สอดคล้องกับภาพนี้ คือ.....

.....

ให้นักเรียนเขียนคำที่แสดงความหมายสอดคล้องกับภาพที่กำหนดให้ ให้ได้คำมากที่สุด

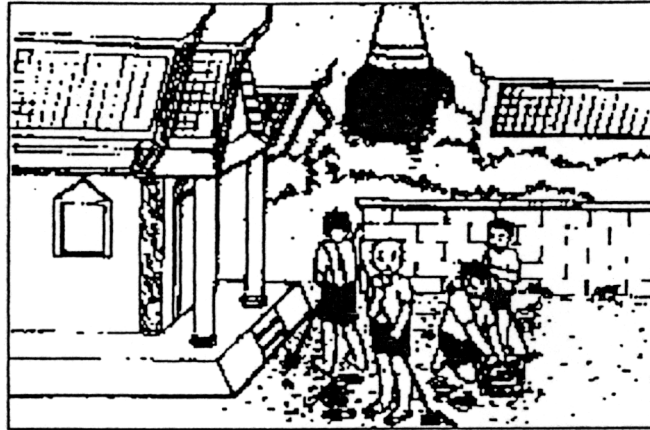

คำที่สอดคล้องกับภาพนี้ คือ.....
.....
.....

คำที่สอดคล้องกับภาพนี้ คือ.....
.....
.....

ให้นักเรียนเขียนคำที่แสดงความหมายสอดคล้องกับภาพที่กำหนดให้ ให้ได้คำมากที่สุด

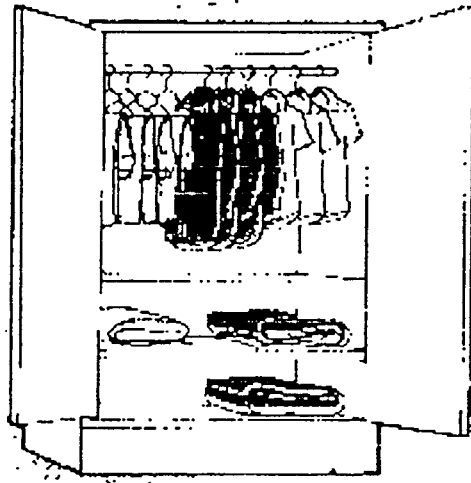

คำที่สอดคล้องกับภาพนี้ คือ

แบบฝึกหัดที่ 3

การเขียนคำที่สัมพันธ์กับภาพที่กำหนด

ให้นักเรียนเขียนคำที่สัมพันธ์กับภาพต่อไปนี้ ให้ได้มากที่สุด

.....

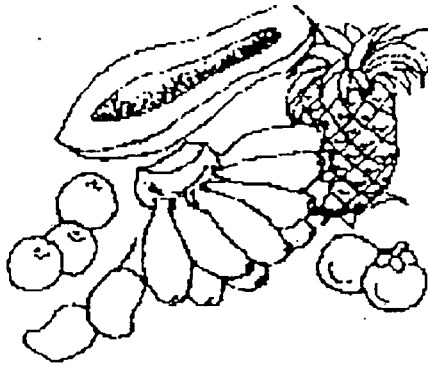
.....

.....

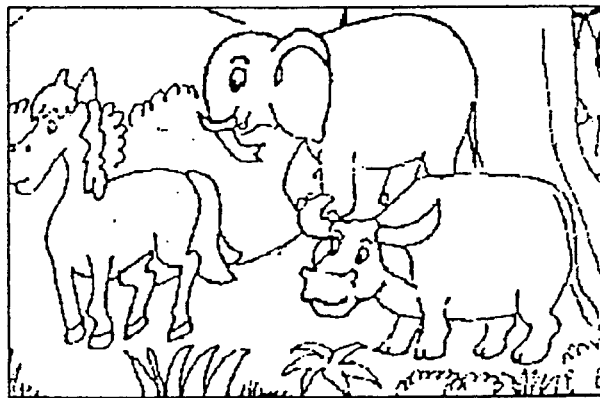
.....

ให้นักเรียนเขียนคำที่สัมพันธ์กับภาพต่อไปนี้ ให้ได้มากที่สุด

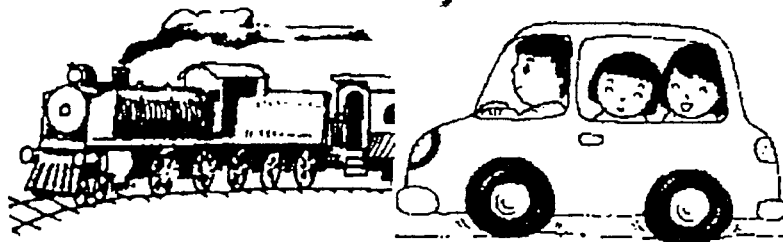
.....

.....

.....

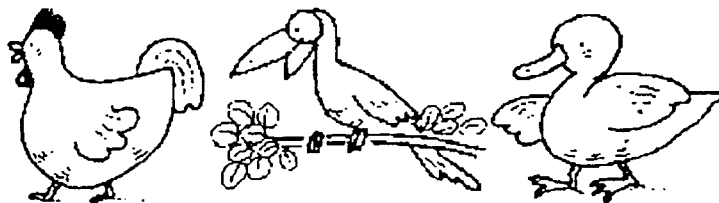
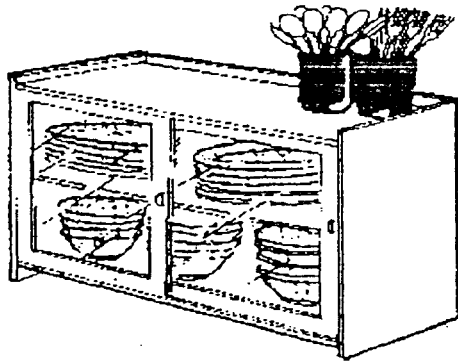
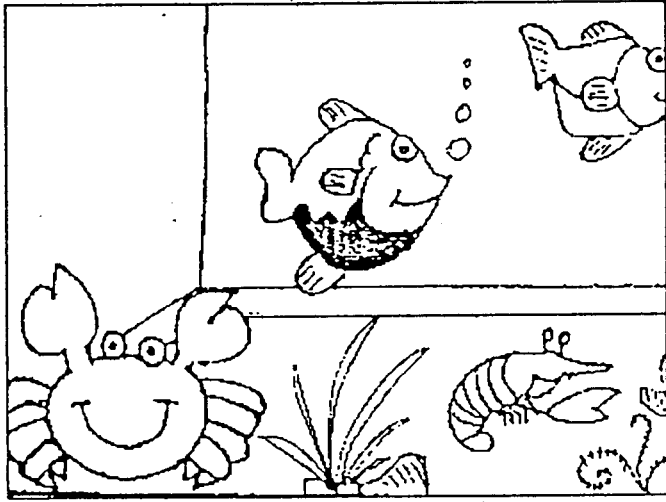
.....

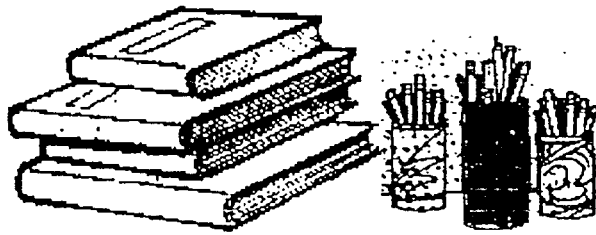
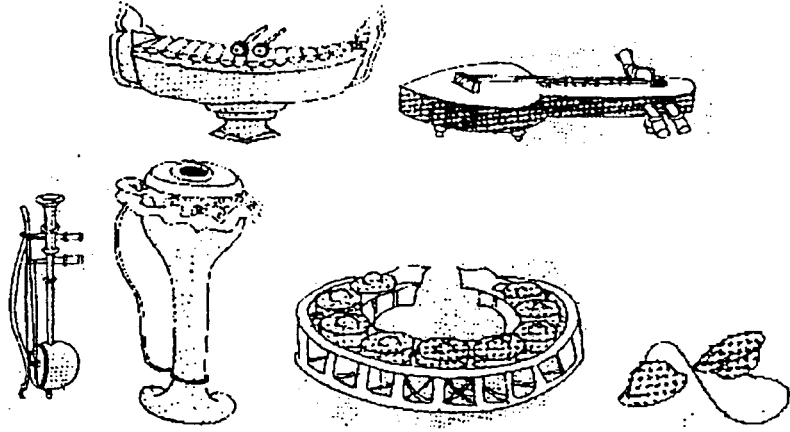
.....

.....

ให้นักเรียนเขียนคำที่สัมพันธ์กับภาพต่อไปนี้ ให้ได้มากที่สุด

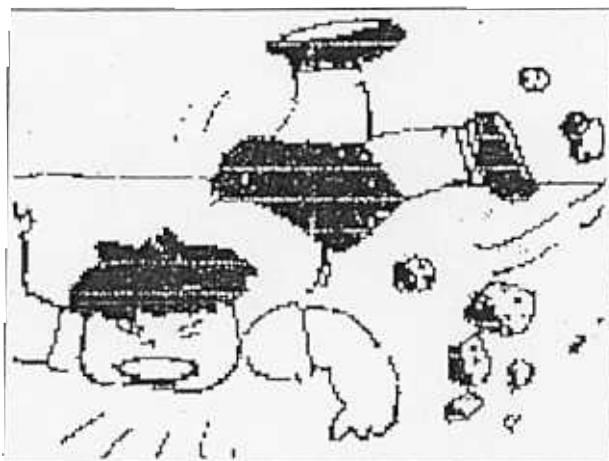
ให้นักเรียนเขียนคำที่สัมพันธ์กับภาพต่อไปนี้ ให้ได้มากที่สุด

แบบฝึกหัดที่ 4

การเขียนคำจากภาพที่กำหนดให้

ให้นักเรียนเขียนคำที่แสดงอาการจากภาพที่กำหนดให้ ให้ได้คำมากที่สุด

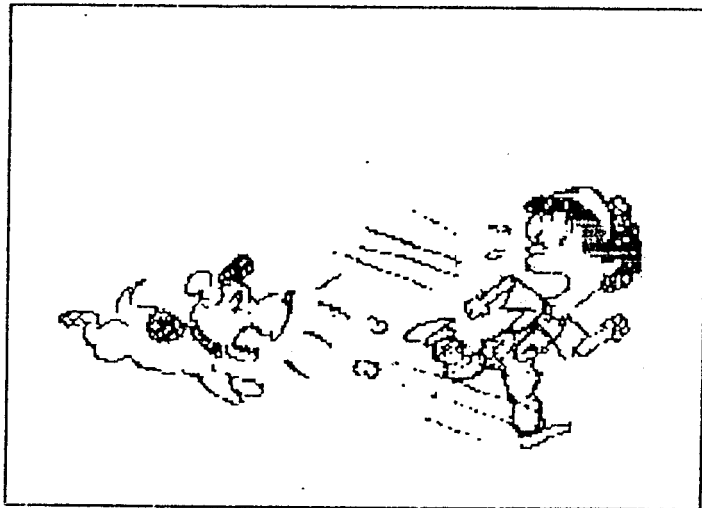

ให้นักเรียนเขียนคำที่แสดงอาการจากภาพที่กำหนดให้ ให้ได้คำมากที่สุด

.....

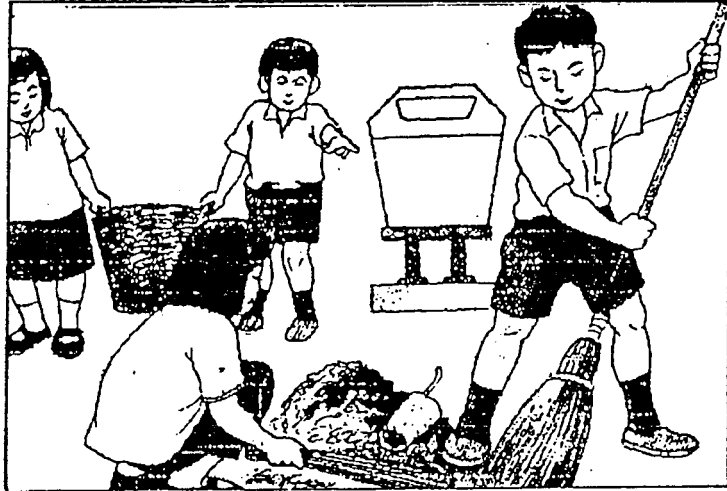
.....

.....

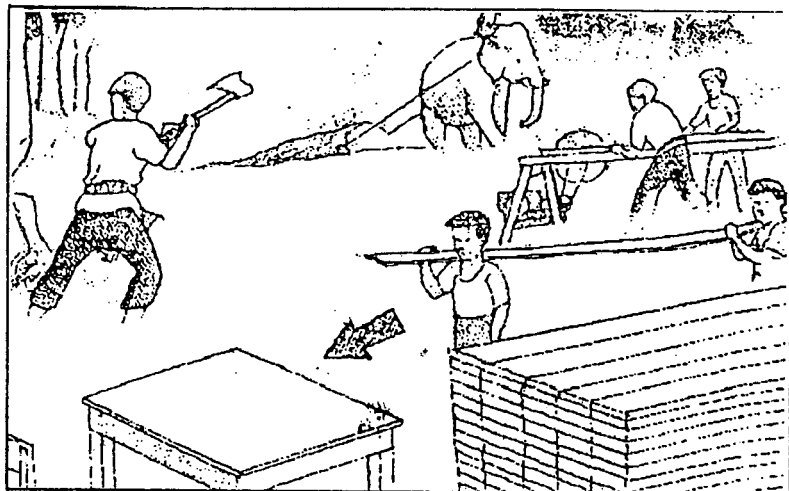
.....

2. ให้นักเรียนเขียนคำที่แสดงความหมายตรงภาพที่กำหนดให้ ให้ได้คำมากที่สุด

.....

.....

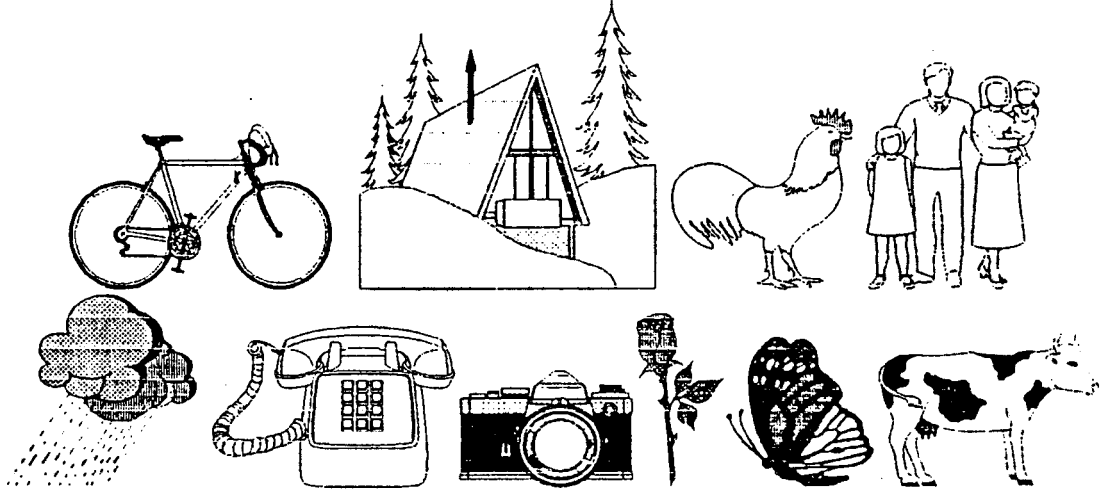
.....

.....

แบบฝึกหัดที่ 5

การเขียนประโยคจากสิ่งที่กำหนดให้

1. ให้นักเรียนเขียนประโยคจากภาพต่อไปนี้ ให้ได้มากที่สุด

Blank writing lines for student response.

แบบฝึกหัดที่ 6

การเขียนประโยคจากภาพที่กำหนด

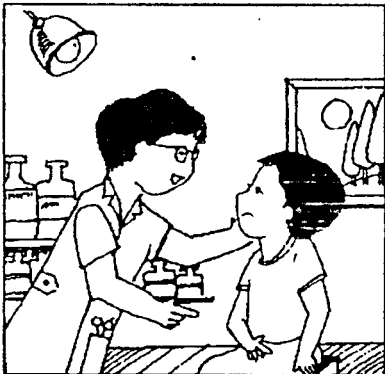
1. ให้นักเรียนเขียนประโยคจากภาพที่กำหนดให้ ให้ได้มากที่สุด

★ _____

★ _____

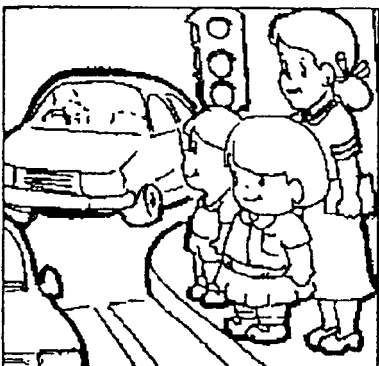
★ _____

★ _____

★ _____

★ _____

★ _____

★ _____

★ _____

ให้นักเรียนเขียนประโยคจากภาพที่กำหนดให้ ให้ได้มากที่สุด

★ _____

★ _____

★ _____

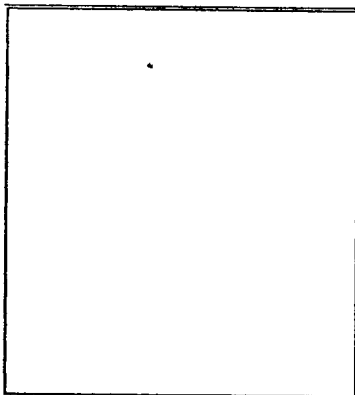
★ _____

★ _____

★ _____

2. ให้นักเรียนวาดภาพและแต่งประโยคเกี่ยวกับภาพนั้น

ตามความคิดของนักเรียนเอง จำนวน 1 ภาพ

★ _____

★ _____

★ _____

แบบฝึกหัดที่ 7

เขียนประโยคสนทนาจากภาพที่กำหนด

1. ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้ แล้วเขียนประโยคสนทนาเกี่ยวกับภาพ ให้ได้มากที่สุด

.....

.....

.....

.....

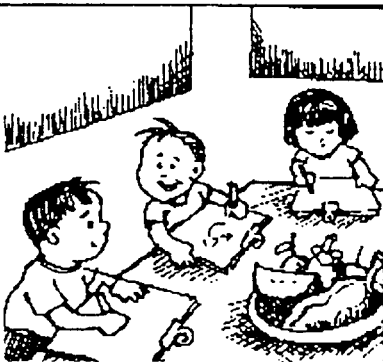

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้ แล้วเขียนประโยคสนทนาเกี่ยวกับภาพ ให้ได้มากที่สุด

.....

.....

.....

.....

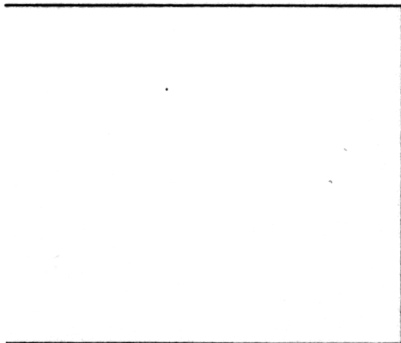
.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนลองวาดภาพและเขียนประโยคสนทนาเกี่ยวกับภาพ
ตามความต้องการ จำนวน 1 ภาพ

.....

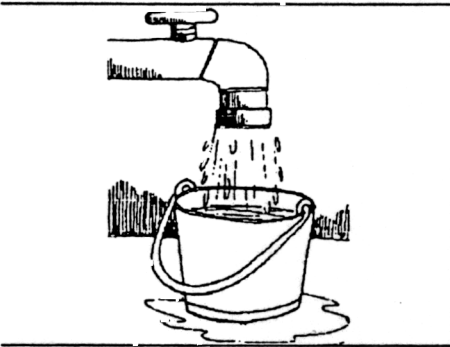
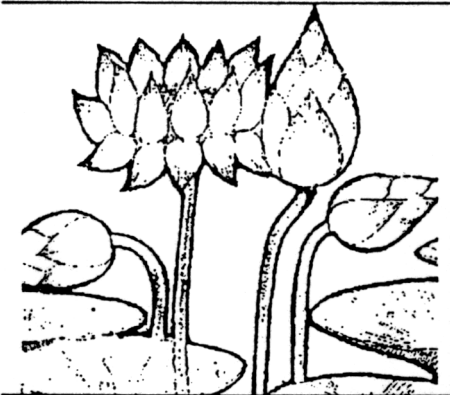
.....

.....

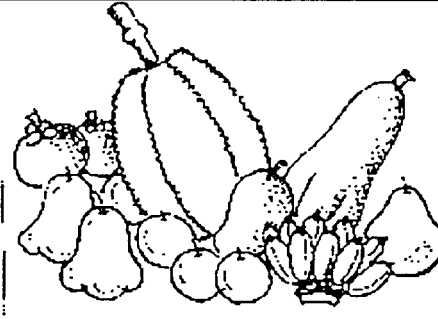
.....

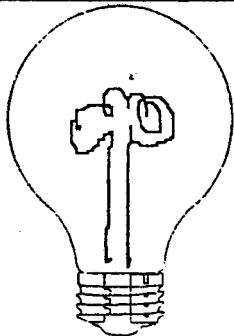
แบบฝึกหัดที่ 8

เขียนประโยคเกี่ยวกับประโยชน์ของสิ่งที่ปรากฏในภาพจากภาพที่กำหนด
ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้ แล้วเขียนประโยชน์ของสิ่งที่ปรากฏในภาพ ให้ได้มากที่สุด

ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้ แล้วเขียนประโยชน์ของสิ่งที่ปรากฏในภาพ ให้ได้มากที่สุด

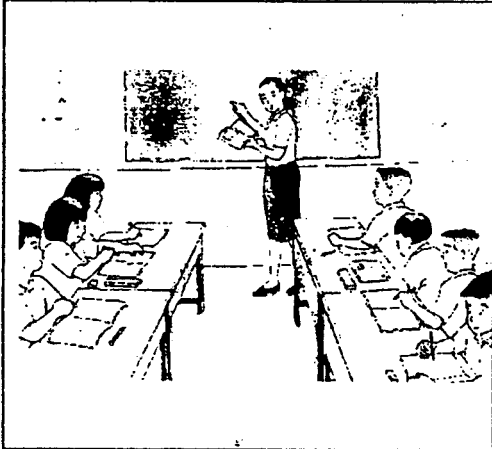

2. ให้นักเรียนลองวาดภาพและเขียนประโยชน์ของสิ่งของนั้นตามความต้องการ

แบบฝึกหัดที่ 9

การเขียนข้อความให้สอดคล้องกับภาพ

1. ให้นักเรียนเขียนข้อความให้สอดคล้องกับภาพ

Blank writing area with horizontal lines for the first illustration.

Blank writing area with horizontal lines for the second illustration.

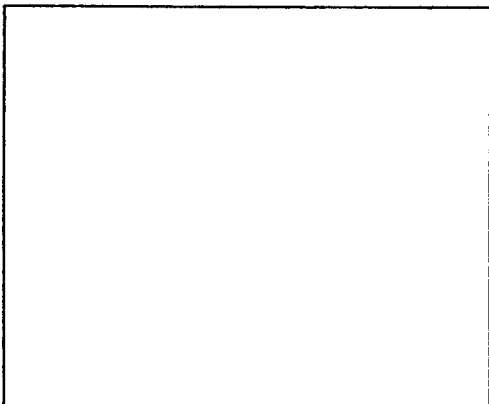
Blank writing area with horizontal lines for the third illustration.

ให้นักเรียนเขียนข้อความให้สอดคล้องกับภาพ

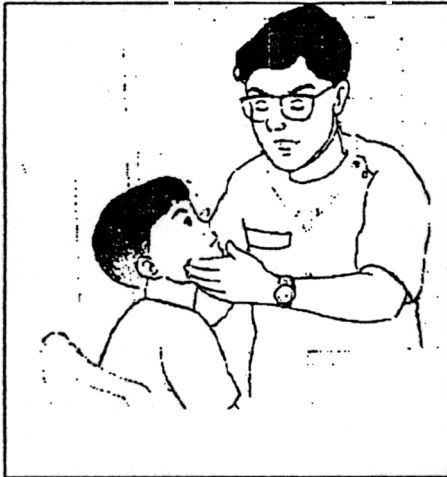
2. ให้นักเรียนวาดภาพแล้วเขียนข้อความสั้น ๆ ให้สอดคล้องกับภาพที่วาด

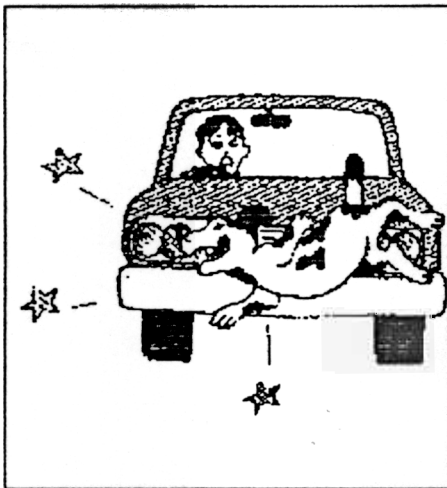
แบบฝึกหัดที่ 10

การเขียนข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลจากภาพ

1. ให้นักเรียนเขียนข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลให้สอดคล้องกับภาพ

Handwriting practice area with four sets of horizontal lines (top solid, middle dashed, bottom solid).

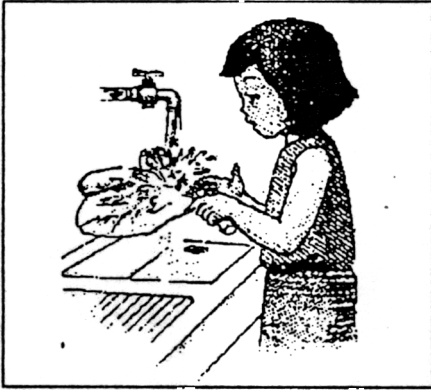

Handwriting practice area with four sets of horizontal lines (top solid, middle dashed, bottom solid).

Handwriting practice area with four sets of horizontal lines (top solid, middle dashed, bottom solid).

ให้นักเรียนเขียนข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลให้สอดคล้องกับภาพ

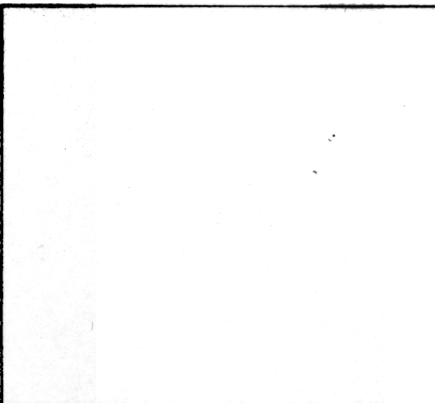

Blank writing area with four horizontal dashed lines for text.

Blank writing area with four horizontal dashed lines for text.

2. ให้นักเรียนวาดภาพแล้วเขียนข้อความแสดงความเป็นเหตุเป็นผลตามภาพที่วาด

Blank writing area with four horizontal dashed lines for text.

แบบฝึกหัดที่ 11

การเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟัง

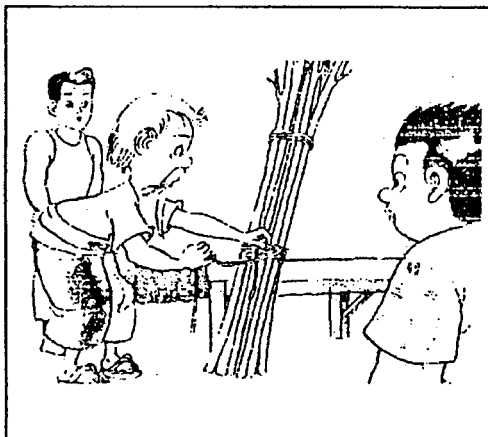
ให้นักเรียนฟังนิทานจากครู แล้วเขียนแสดงความคิดเห็น

เรื่อง ทรัพย์ในดิน

เรื่อง ชาวนากับนกกระสา

เรื่อง ความสามัคคี

ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ แล้วเขียนข้อความวิจารณ์เรื่องนั้น ๆ

ผงซักฟอก

ผงซักฟอกมี สารฟอสฟอรัสเป็นส่วนประกอบด้วยส่วนหนึ่ง เมื่อนำไปซักผ้าและล้างจาน สารฟอสฟอรัสจะถูกปล่อยลงสู่แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง และแหล่งน้ำอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาบ่อเขียว เพราะฟอสฟอรัสก็เป็นปุ๋ยอย่างหนึ่ง

ประเทศญี่ปุ่นและประเทศแถบยุโรป ซึ่งมีปัญหาบ่อเขียวมาก ได้ผลิตผงซักฟอกชนิดที่ไม่มีฟอสฟอรัสออกมาใช้กันนานนับหลายสิบปีแล้ว ส่วนประเทศไทยเริ่มมีผู้ผลิตผงซักฟอกชนิดฟอสฟอรัสน้อยออกมาจำหน่ายบ้างแล้วเช่นกัน โดยใช้สารที่เรียกว่า ซีไอไลต์ มาทดแทน และทำหน้าที่แทนฟอสฟอรัสในผงซักฟอก

แต่ปัจจุบันพบว่า การแก้ปัญหบบ่อเขียวโดยเปลี่ยนสูตรผงซักฟอกอย่างเดียวจะแก้ปัญหามาไม่ได้ทั้งหมด ต้องใช้ระบบบำบัดน้ำเสียช่วยด้วย

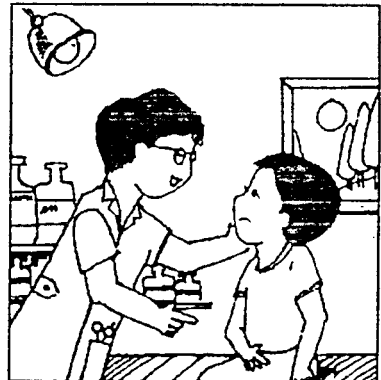
(จากหนังสือ "มลพิษน้ำ" ของ ธงชัย พรรณสวัสดิ์)

ข้าพเจ้าคิดว่า _____

แบบฝึกหัดที่ 13

การเขียนเรื่องเรียงตามลำดับเหตุการณ์จากภาพ

1. ให้นักเรียนเขียนเรื่องเรียงตามลำดับเหตุการณ์จากภาพต่อไปนี้
โดยเขียนบรรยายตามความคิดของนักเรียน พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

เรื่อง _____

ให้นักเรียนเขียนเรื่องเรียงตามลำดับเหตุการณ์จากภาพต่อไปนี้
โดยเขียนบรรยายตามความคิดของนักเรียน พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

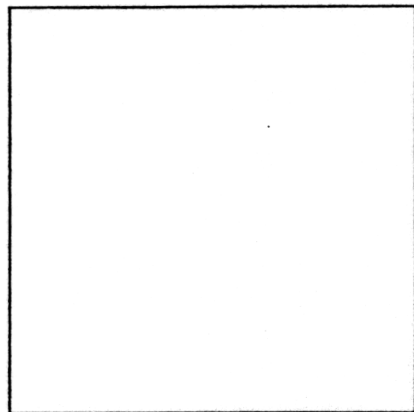

เรื่อง _____

แบบฝึกหัดที่ 14

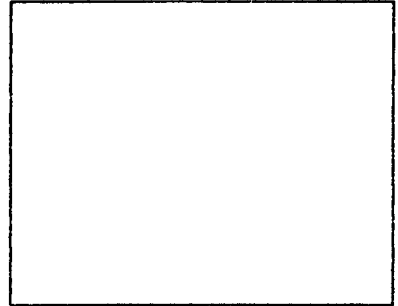
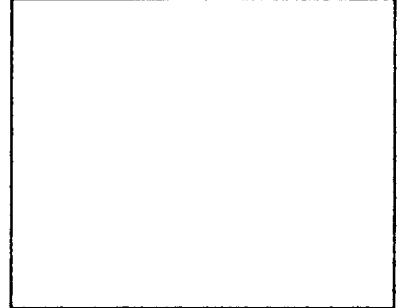
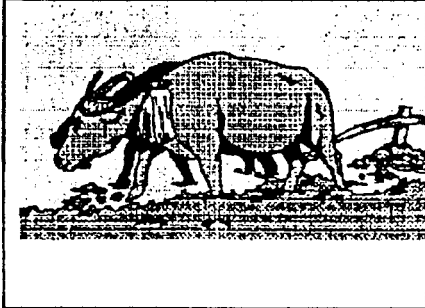
การเขียนเรื่องเรียงตามลำดับเหตุการณ์จากภาพ

ให้นักเรียนเขียนเรื่องเรียงตามลำดับเหตุการณ์ในภาพ วาดภาพต่อเติม และเขียนต่อเรื่องให้สมบูรณ์ตามความคิดของตนเอง พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

เรื่อง _____

ให้นักเรียนเขียนเรื่องเรียงตามลำดับเหตุการณ์ในภาพ วาดภาพต่อเติม
และเขียนต่อเรื่องให้สมบูรณ์ตามความคิดของนักเรียนเอง พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

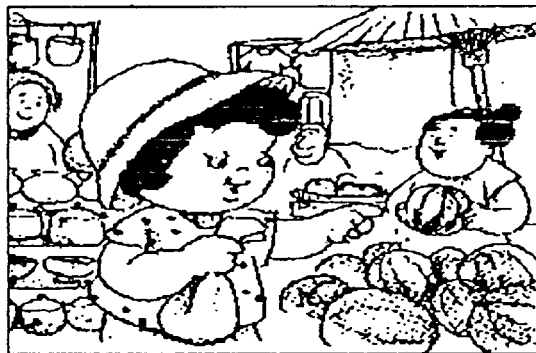
เรื่อง _____

แบบฝึกหัดที่ 15

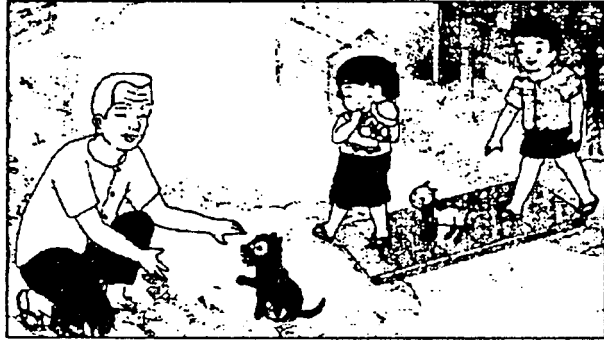
การเขียนเรื่องและบทสนทนาจากภาพที่กำหนดให้

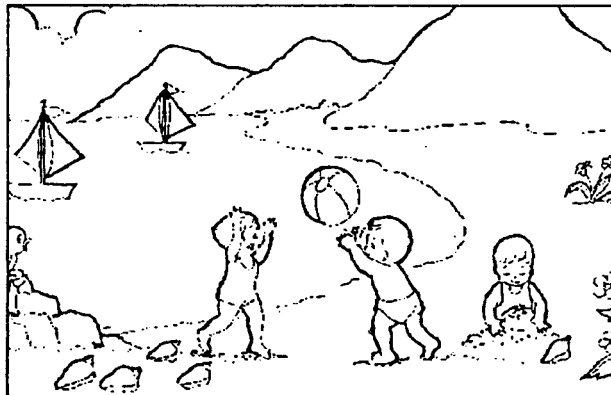
ให้นักเรียนดูภาพ แล้วเลือกเขียนเรื่องและบทสนทนา ให้สอดคล้องกับภาพ
ตามความคิดของนักเรียน พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

ให้นักเรียนดูภาพ แล้วเลือกเขียนเรื่องและบทสนทนา ให้สอดคล้องกับภาพ
ตามความคิดของนักเรียน พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

แบบฝึกหัดที่ 16

การเขียนบรรยายเรื่องจากภาพที่กำหนดให้

ให้นักเรียนดูภาพ แล้วเขียนบรรยายเรื่องต่อให้สอดคล้องกับภาพ
ตามความคิดของนักเรียน พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

เรื่อง _____

ให้นักเรียนดูภาพ แล้วเขียนบรรยายเรื่องต่อให้สอดคล้องกับภาพ
ตามความคิดของนักเรียน พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

เรื่อง _____

ภาคผนวก ค

แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

แบบฝึกหัดที่ 1

การสร้างคำใหม่จากคำที่กำหนดให้

1. ให้นักเรียนสร้างคำใหม่ที่มีความหมาย โดยนำคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้เติมลงในช่องว่าง

ผี ตะอาน ยอ ตรอง จ้อ ตา
 พัด เรียน น้ำ หมุด รัง เขา ชม
 หาย ครวญ กลาด วาบ สรรค์ ลับ
 คำ

.....เสื่อตริก.....
 ลูก.....จุด.....
 ยก.....ตะอาด.....
 เข็ม.....คร่ำ.....
ฝั่งสร้าง.....
 ชาว.....เคลื่อน.....
 ห้อง.....แม่.....
สว่าง เขย.....
 วุบ.....พ่อ.....
ใจลม

2. นักเรียนสร้างคำใหม่ โดยหาคำมารวมกับคำที่กำหนดให้

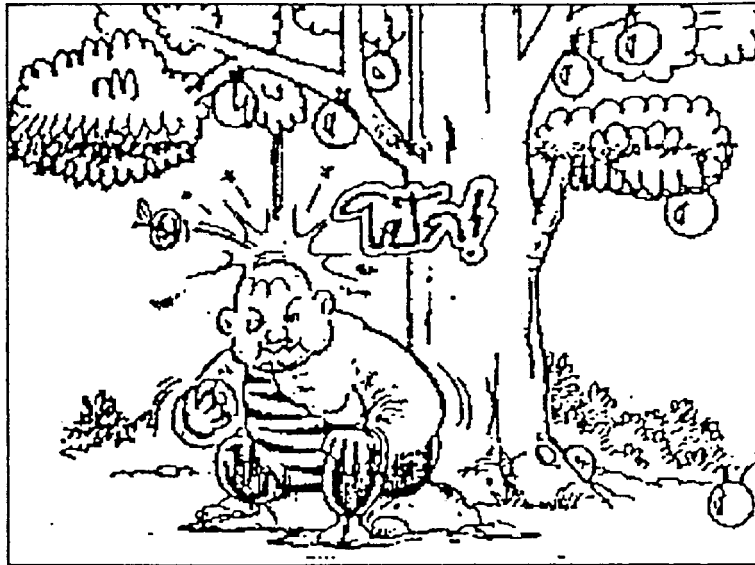
2.1 _____ พยาบาล	_____ พัก _____ ตน
2.2 _____ หาย	_____ เบา _____ ฟ้า
2.3 คิด _____	_____ เครื่อง _____ หวาน
2.4 _____ เรียน	_____ ร้อง _____ ดนตรี
2.5 ใจ _____	_____ เชื่อม _____ มือ

แบบฝึกหัดที่ 2

การเขียนคำที่แสดงความหมายสอดคล้องกับภาพ

ให้นักเรียนเขียนคำที่แสดงความหมายสอดคล้องกับภาพ
โดยเลือกคำที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างใต้ภาพนั้น

ขยัน ความสะอาด ความรู้ ใจกรรม ความสงบ กลางคืน
ขโมย ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน คนเก่ง ชาวสวน หน้าที่
ความรักชาติ คนไทย ระเบียบวินัย ตลาดนัด ความประมาท
พุทธศาสนิกชน ความสามัคคี พักผ่อน ลม

คำที่สอดคล้องกับภาพนี้ คือ.....

.....

.....

.....

.....

ให้นักเรียนเขียนคำที่แสดงความหมายสอดคล้องกับภาพ โดยเลือกคำที่กำหนดให้

เติมลงในช่องว่างใต้ภาพนั้น

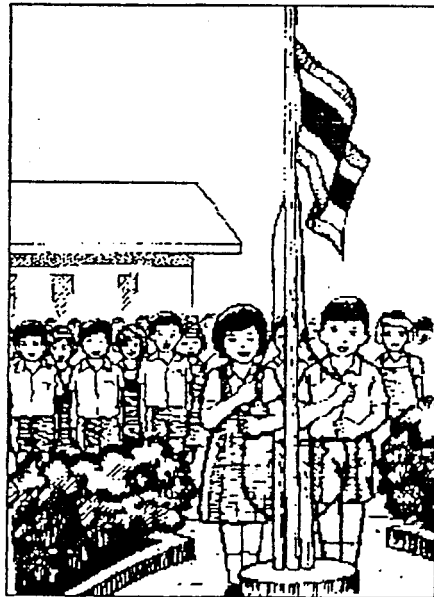

คำที่สอดคล้องกับภาพนี้ คือ.....

.....

.....

.....

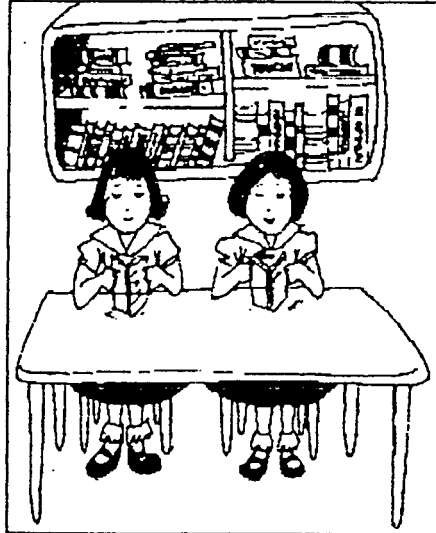
คำที่สอดคล้องกับภาพนี้ คือ.....

.....

.....

.....

ให้นักเรียนเขียนคำที่แสดงความหมายสอดคล้องกับภาพ
โดยเลือกคำที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างใต้ภาพนั้น

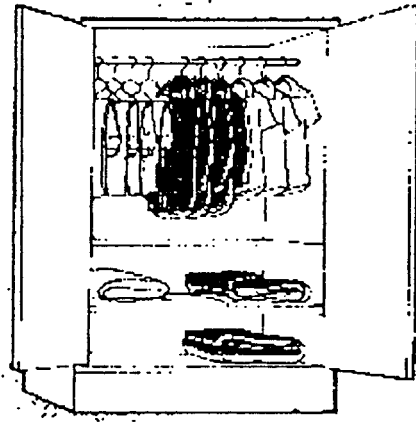

คำที่สอดคล้องกับภาพนี้ คือ.....
.....
.....
.....

แบบฝึกหัดที่ 3

การเขียนคำที่สัมพันธ์กับภาพที่กำหนด

ให้นักเรียนเขียนคำที่สัมพันธ์กับภาพต่อไปนี้ ภาพละ 5 คำ

ช่างตัดเสื้อผ้า แฟชั่น การออกแบบ

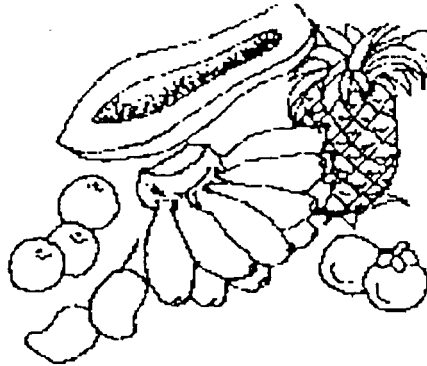
.....

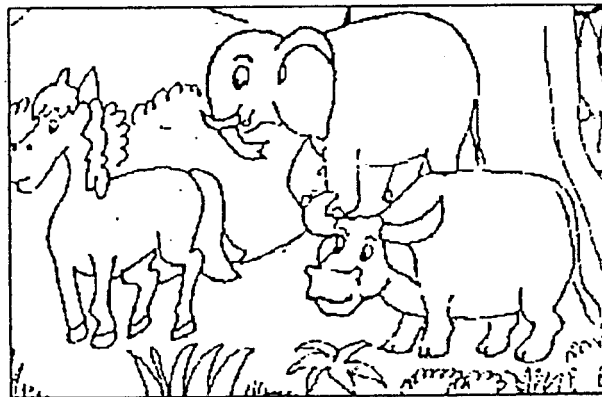
แม่ค้า อาหารหลัก ปลูก.....

.....

ให้นักเรียนเขียนคำที่แสดงความหมายสอดคล้องกับภาพ
โดยเลือกคำที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างใต้ภาพนั้น

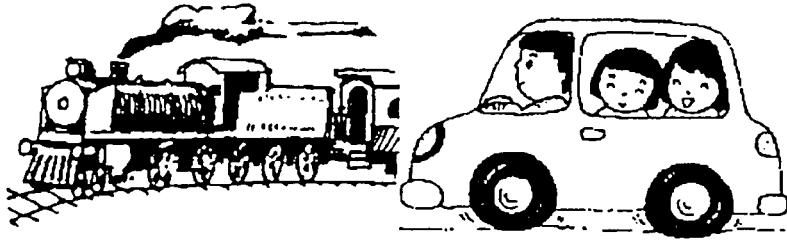

ข้าวสวน วิตามิน งานเลี้ยง

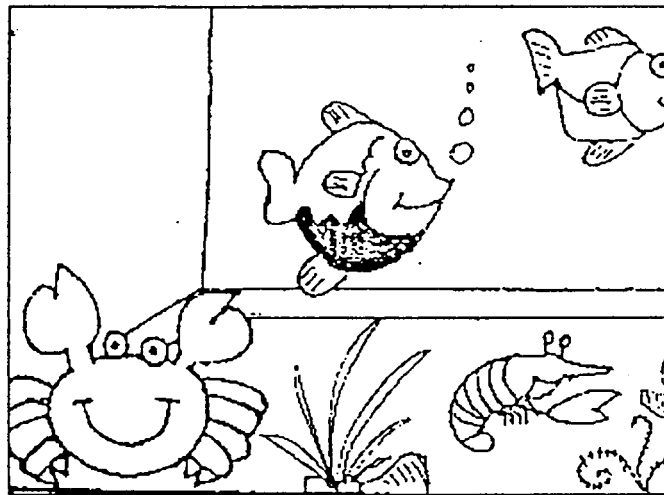

ป่าไม้ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ละครสัตว์

ให้นักเรียนเขียนคำที่สัมพันธ์กับภาพต่อไปนี้ ภาพละ 5 คำ

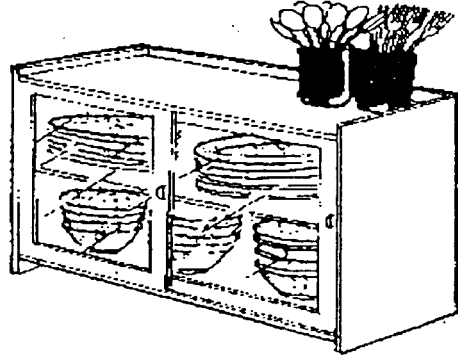

การเดินทาง ยานพาหนะ ความสะดวกสบาย

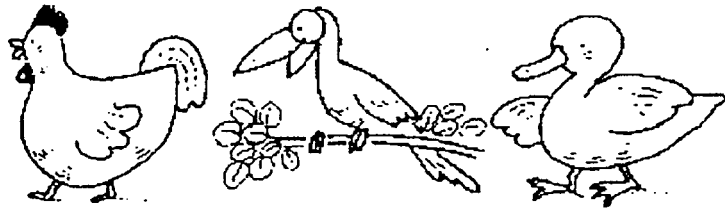

อิสระเสรี เย็นสบาย การค้า

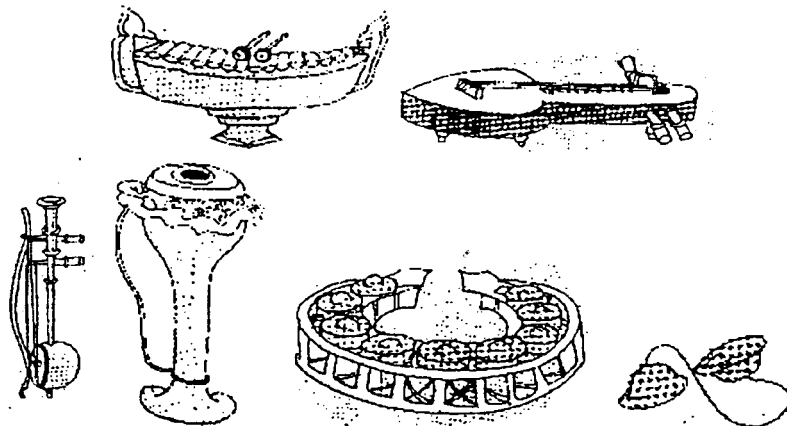
ให้นักเรียนเขียนคำที่สัมพันธ์กับภาพต่อไปนี้ ภาพละ 5 คำ

ถ้วยเตี้ย งานวันเกิด น້ายาล้างจาน.....

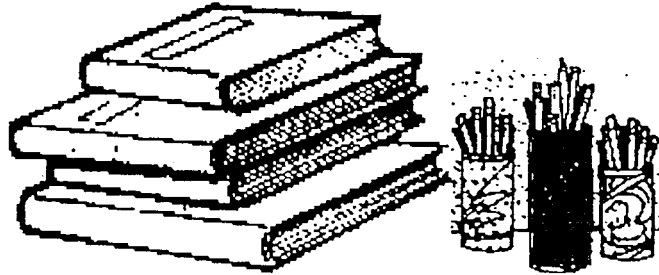

สัตว์ปีก ไช เสียงไพเราะ.....

วัฒนธรรม เอกลักษณ์ ความสนุกสนาน.....

ให้นักเรียนเขียนคำที่สัมพันธ์กับภาพต่อไปนี้ ภาพละ 5 คำ

โรงเรียน ร้านค้า จุดหมาย

.....

แบบฝึกหัดที่ 4

การเขียนคำจากภาพที่กำหนดให้

-
1. ให้นักเรียนเขียนคำที่แสดงอาการจากภาพที่กำหนดให้ ภาพละ 5 คำ
-

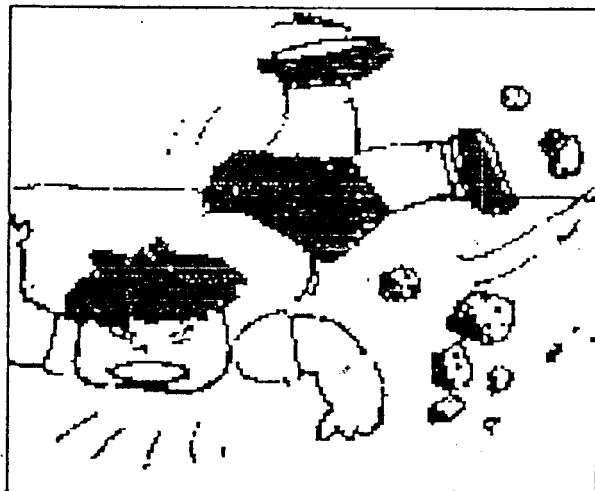
ตัวอย่าง

ร้อง, เรียก, พุด, ตะโกน, ยกแขน, ตก, หล่น, ไหล, ปลิว

ให้นักเรียนเขียนคำที่แสดงอาการจากภาพที่กำหนดให้ ภาพละ 5 คำ

เดิน, มอง, _____

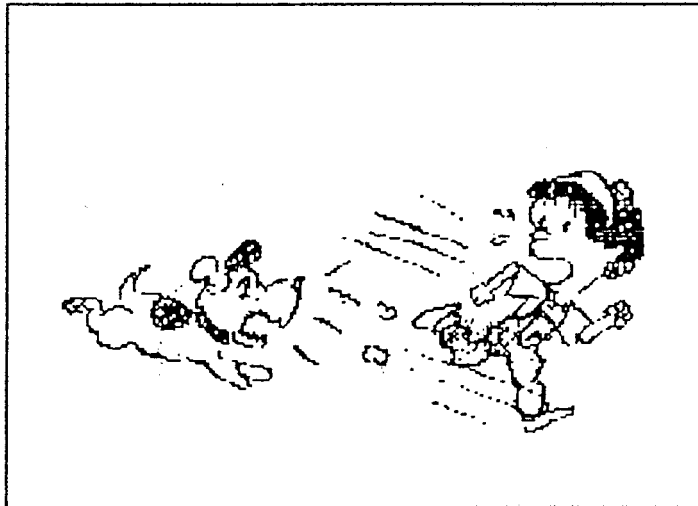

กิน, นอน, _____

ให้นักเรียนเขียนคำที่แสดงอาการจากภาพที่กำหนดให้ ภาพละ 5 คำ

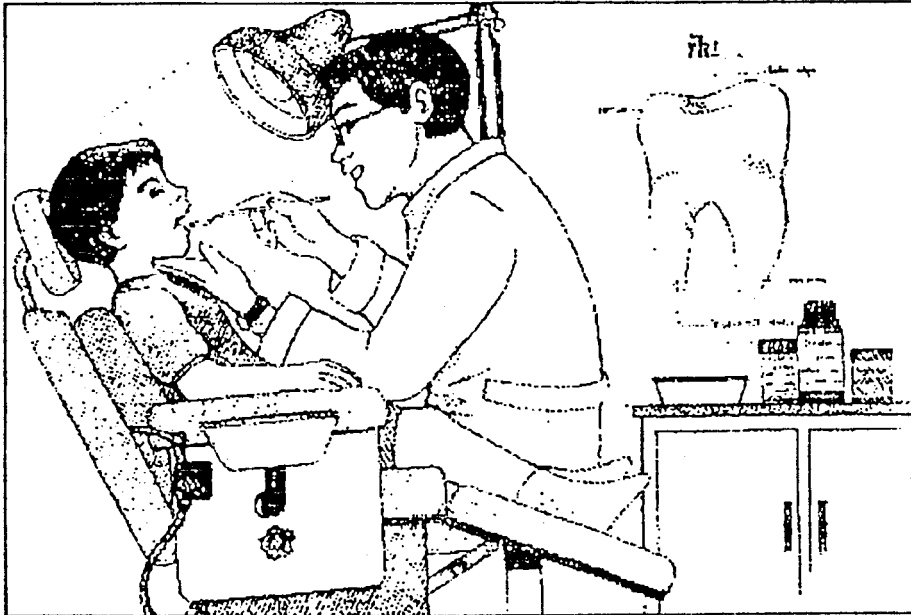
วิ่ง, เตะ, _____

ได้, เहां, _____

2. ให้นักเรียนเขียนคำที่แสดงความหมายตรงกับภาพที่กำหนดให้ ภาพละ 5 คำ

ตัวอย่าง

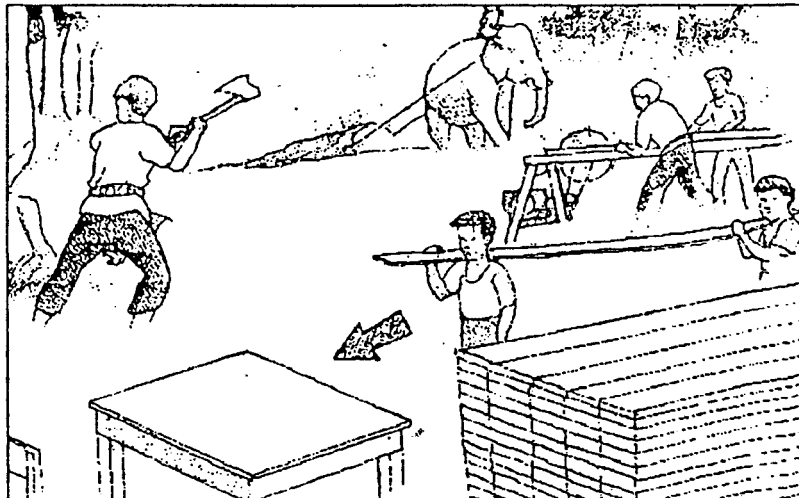

ดู มอง ตรวจ จับ ถือ เครื่องมือแพทย์ หมอ คนไข้ ไฟฟ้า แก้ว
หลอดไฟ ตู้ยา ขวดยา ภาพฟัน

ตั้งขยะ ทำงาน

.....

ขวาน หาม

.....

แบบฝึกหัดที่ 5
การเขียนประโยคจากสิ่งที่กำหนดให้

1. ให้นักเรียนเลือกคำในกรอบข้างล่างนี้กรอบละ 1 คำ แล้วนำมาสร้างประโยค
ให้ได้ 5 ประโยค

ตัวอย่าง $\text{แดง} + \text{ไป} + \text{โรงเรียน} = \text{แดงไปโรงเรียน}$

3. ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้ มาแต่งประโยค คำละ 1 ประโยค

ตัวอย่าง : เครื่องแกง = แม่ทำเครื่องแกงเพื่อเตรียมจะแกงไก่

1. ปาฏิหาริย์ =

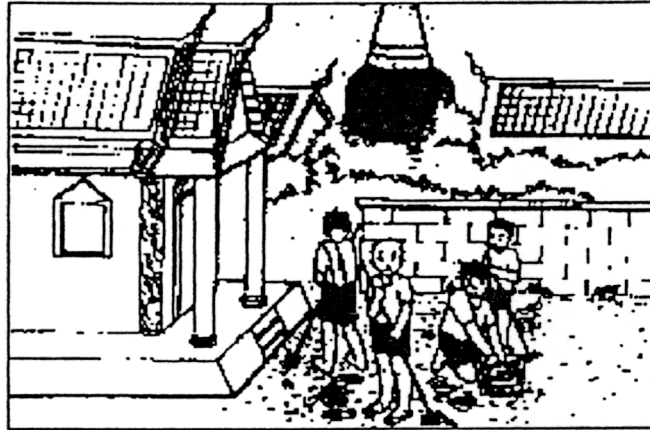
2. วัฒนธรรม =

3. เขี้ยวดงายาม =

4. บัณทิต =

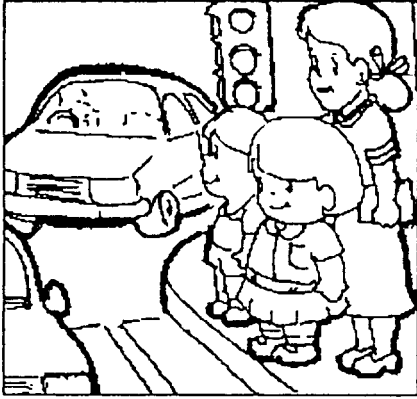
5. ตะลุมบอน =

ให้นักเรียนเขียนคำที่แสดงความหมายสอดคล้องกับภาพที่กำหนดให้ ให้ได้คำมากที่สุด

คำที่สอดคล้องกับภาพนี้ คือ

ให้นักเรียนเขียนประโยคจากภาพที่กำหนดให้ ภาพละ 3 ประโยค

เด็ก ๆ จะข้ามถนน

- ★ _____
- ★ _____
- ★ _____

สมชายชอบดอกไม้

- ★ _____
- ★ _____
- ★ _____

ไมตรีไปงานบวชของพี่ชาย

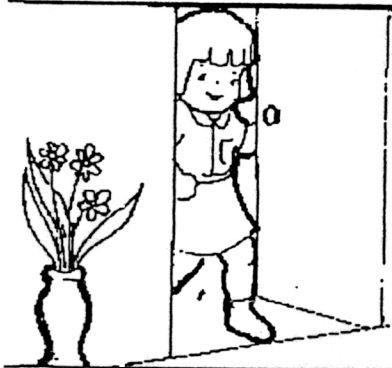
- ★ _____
- ★ _____
- ★ _____

แบบฝึกหัดที่ 7

เขียนประโยคสนทนาจากภาพที่กำหนด

ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้ แล้วเขียนประโยคสนทนาเกี่ยวกับภาพ จำนวน 3 ประโยค

ตัวอย่าง

- ★ “เข้าวันนี้อากาศสดชื่นจริง ๆ เลยนะ”
- ★ “คุณแม่ขา กลับมาแล้วหรือคะ”
- ★ “สวัสดิ์ค่ะ เชิญข้างในก่อนค่ะ”

“สันติ เราไปเดินเล่นทางโน้นกันเถอะ”

.....

.....

.....

.....

“ไปไหนจะ ฉันขอไปด้วยคนได้ไหม”

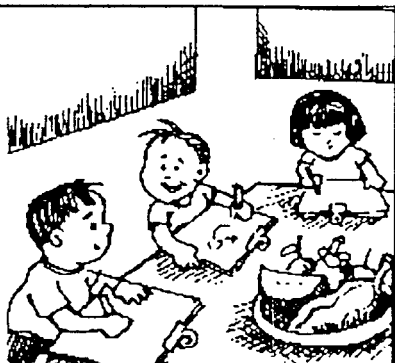
.....

.....

.....

.....

ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้ แล้วเขียนประโยคสนทนาเกี่ยวกับภาพ จำนวน 3 ประโยค

“ธงชัย เธอจะวาดภาพอะไร”

.....

.....

.....

.....

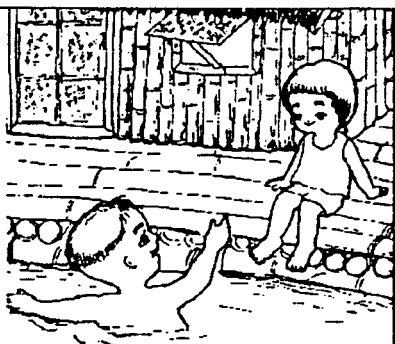
“เธอเลี้ยงไก่หรือเป็ด”

.....

.....

.....

.....

“น้ำเย็นไหมจะ สมคิด”

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกหัดที่ 8

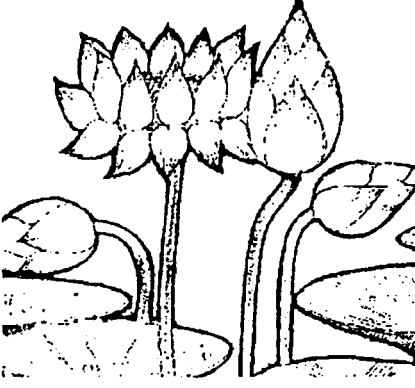
เขียนประโยคเกี่ยวกับประโยชน์ของสิ่งที่ปรากฏในภาพจากภาพที่กำหนด

1. ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้ แล้วเขียนประโยชน์ของสิ่งที่ปรากฏในภาพ
จำนวน 3 ประโยค

ตัวอย่าง

 <p>ต้นมะพร้าว</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อของมะพร้าวใช้ทำอาหาร - ใบมะพร้าวใช้ห่อขนมและทำเครื่องจักสาน - ทางมะพร้าวใช้ทำไม้กวาด - ลำต้นของมะพร้าวใช้ในงานก่อสร้าง
---	--

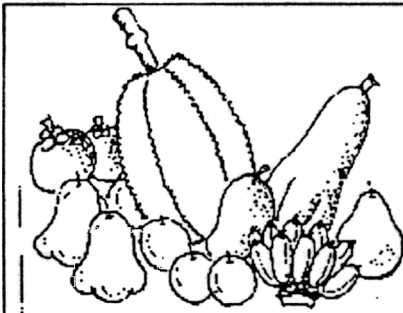
 <p>ต้นไผ่</p>	<p>ต้นไผ่ใช้ทำตะกร้า_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
---	---

	<p>ใบบัวใช้ห่อของ_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
---	---

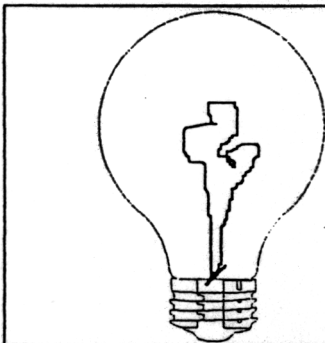
ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้ แล้วเขียนประโยชน์ของสิ่งที่ปรากฏในภาพ
จำนวน 3 ประโยค

น้ำใช้รดต้นไม้ _____

มะละกอให้วิตามินเอ _____

ไฟฟ้าให้แสงสว่าง _____

2. ให้นักเรียนลองวาดภาพและเขียนประโยชน์ของสิ่งของนั้นตามความต้องการ

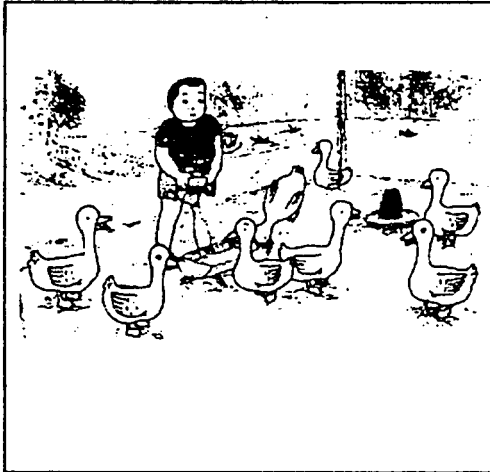
	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
--	---

แบบฝึกหัดที่ 9

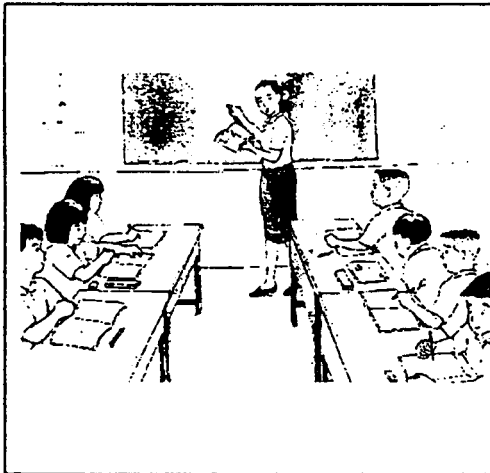
การเขียนข้อความให้สอดคล้องกับภาพ

1. ให้นักเรียนเขียนข้อความให้สอดคล้องกับภาพ จำนวน 3 ประโยค

ตัวอย่าง

ป้อมช่วยพ่อของเขาเลี้ยงเป็ด เขารักเป็ด
ของเขามาก เขาคอยดูแลเอาใจใส่ให้อาหาร
อย่างสม่ำเสมอ เป็ดของเขาไขวันละหลาย ๆ
ฟอง นอกจากมันจะทำรายได้ให้กับครอบครัว
ของเขาเป็นอย่างดีแล้ว แม่ของเขายังนำมา
ประกอบอาหารอีกด้วย

ในชั่วโมงภาษาไทย แต่งและเพื่อน ๆ ____

เมื่อวันเสาร์ที่ผ่านมา ฉันกับแม่ไปตลาด
แม่ของฉัน ____

ให้นักเรียนเขียนข้อความให้สอดคล้องกับภาพ จำนวน 3 ประโยค

ในวันมาฆบูชา นักเรียน _____

ทุก ๆ เช้า จะมีพระสงฆ์มาบิณฑบาต

ชาวนาเปรียบเสมือนกระดูกสันหลังของชาติ

แบบฝึกหัดที่ 10

การเขียนข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลจากภาพ

1. ให้นักเรียนเขียนข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลให้สอดคล้องกับภาพ

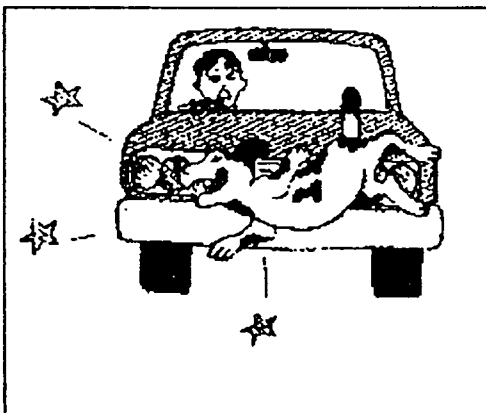
ตัวอย่าง

นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน เพื่อสุขภาพกายและจิตของทุกคน ช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน ทำให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียนและยังเป็นการสร้างความสามัคคีในหมู่คณะอีกด้วย

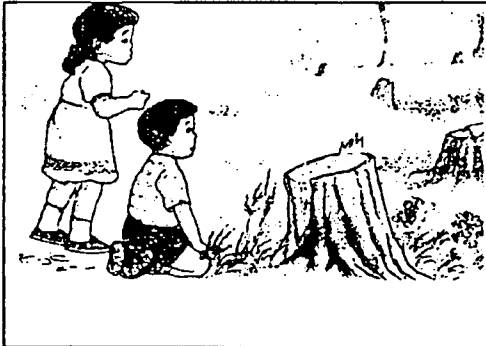

เด็ก ๆ ส่วนมากมักไม่แปรงฟันหลังรับประทานอาหาร _____

นายมนัสขับรถไปทำงานอย่างรวดเร็ว _____

ให้นักเรียนเขียนข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลให้สอดคล้องกับภาพ

ธงชัยและมะลิไปเยี่ยมลุงที่ต่างจังหวัด
พวกเขาพบต้นไม้ถูกตัด ทำลาย _____

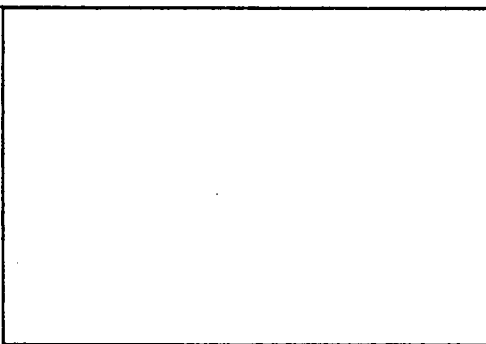

รำพึงเป็นเด็กที่มีความรอบคอบ ก่อนทำ
อาหารเธอ _____

คุณยายสายต้องการข้ามถนน _____

2. ให้นักเรียนวาดภาพแล้วเขียนข้อความแสดงความเป็นเหตุเป็นผลตามภาพที่วาด

แบบฝึกหัดที่ 11

การเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟัง

ให้นักเรียนฟังนิทานจากครู แล้วเขียนสรุปข้อคิดจากเรื่อง

ตัวอย่าง

เรื่อง เด็กเลี้ยงแกะ

คนที่ชอบพูดปด มักขาดคนเชื่อถือ

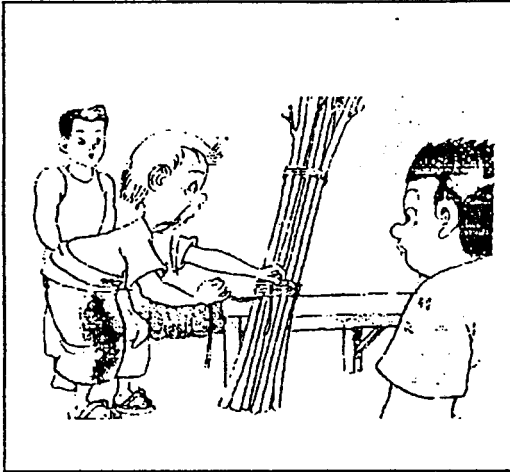

เรื่อง ทรัพย์ในดิน

เรื่อง ชาวนากับนกกระสา

ให้นักเรียนฟังนิทานจากครู แล้วเขียนสรุปข้อคิดจากเรื่อง

เรื่อง ความสามัคคี

Four horizontal dashed lines for writing a summary.

แบบฝึกหัดที่ 12

การเขียนข้อความวิจารณ์เรื่องที่กำหนดให้

ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ แล้วเขียนข้อความวิจารณ์เรื่องนั้น ๆ

แผ่นดินไหวเกิดจากแรงสั่นสะเทือนของพื้นดิน โดยทั่วไปเกิดจากการเคลื่อนที่อย่างฉับพลันของเปลือกโลก เนื่องจากภายในโลกมีพลังงานสะสมอยู่ตลอดเวลา เมื่อสะสมอยู่ในระดับหนึ่ง พลังงานนี้จะแสดงออกด้วยการแปรเปลี่ยนรูปทรง ส่งผลให้ชั้น

หินบดงอคดโค้ง และแตกหัก เมื่อหินแตกออกเป็นแนว ทำให้เกิดรอยเลื่อน การเคลื่อนที่อย่างฉับพลันของรอยเลื่อนนี้ เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดแผ่นดินไหว

นอกจากนี้ อาจเกิดจากการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ใต้ดิน การเกิดคลื่นไต้ฝุ่นซูนามิ การกักเก็บน้ำในเขื่อนเหมืองถล่ม และภูเขาไฟระเบิด

(จากหนังสือ "สตรีสารภาคพิเศษ" ฉบับที่ 46 วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2534)

ข้าพเจ้าคิดว่า แผ่นดินไหวเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่ง ซึ่งสร้างความเดือดร้อนให้กับมนุษย์อย่างรุนแรง ถ้าเกิดขึ้นในเมืองไทย _____

ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ แล้วเขียนข้อความวิจารณ์เรื่องนั้น ๆ

ผงซักฟอก

ผงซักฟอกมีสารฟอสฟอรัสเป็นส่วนประกอบด้วยส่วนหนึ่ง เมื่อนำไปซักผ้าและล้างจาน สารฟอสฟอรัสจะถูกปล่อยลงสู่น้ำลำคลอง หนอง บึง และแหล่งน้ำอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาบ่อเขียว เพราะฟอสฟอรัสก็เป็นปุ๋ยอย่างหนึ่ง

ประเทศญี่ปุ่นและประเทศแถบยุโรป ซึ่งมีปัญหาบ่อเขียวมาก ได้ผลิตผงซักฟอกชนิดที่ไม่มีฟอสฟอรัสออกมาใช้กันนานนับหลายสิบปีแล้ว ส่วนประเทศไทยเริ่มมีผู้ผลิตผงซักฟอกชนิดฟอสฟอรัสน้อยออกมาจำหน่ายบ้างแล้วเช่นกัน โดยใช้สารที่เรียกว่า ซีไอไลต์ มาทดแทน และทำหน้าที่แทนฟอสฟอรัสในผงซักฟอก

แต่ปัจจุบันพบว่า การแก้ปัญหบบ่อเขียวโดยเปลี่ยนสูตรผงซักฟอกอย่างเดียวจะแก้ปัญหามาไม่ได้ทั้งหมด ต้องใช้ระบบบำบัดน้ำเสียช่วยด้วย

(จากหนังสือ "มลพิษน้ำ" ของ ธงชัย พรรณสวัสดิ์)

ข้าพเจ้าคิดว่า ผงซักฟอกที่มีสารฟอสฟอรัสเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ที่จะทำให้เกิดปัญหาน้ำเน่าเสีย สาเหตุที่ทำให้ น้ำเน่าเสียมีมากมาย ล้วนเกิดจากมนุษย์ทั้งสิ้น

แบบฝึกหัดที่ 13

การเขียนเรื่องเรียงตามลำดับเหตุการณ์จากภาพ

1. ให้นักเรียนเขียนเรื่องเรียงตามลำดับเหตุการณ์จากภาพต่อไปนี้
โดยเขียนบรรยายตามความคิดของนักเรียน พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

ต่อมออกเที่ยวเตร่ในเวลาเย็น

เกิดพายุอย่างฉับพลัน

ฝนตกอย่างไม่ลืมหูลืมตา

ต่อมไปหาหมอในวันรุ่งขึ้น

เรื่อง _____

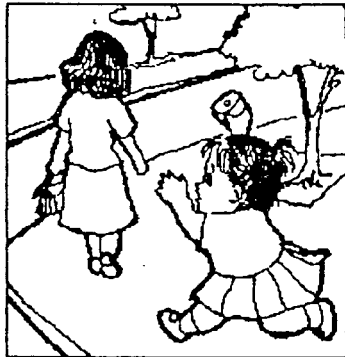
ให้นักเรียนเขียนเรื่องเรียงตามลำดับเหตุการณ์จากภาพต่อไปนี้
โดยเขียนบรรยายตามความคิดของนักเรียน พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

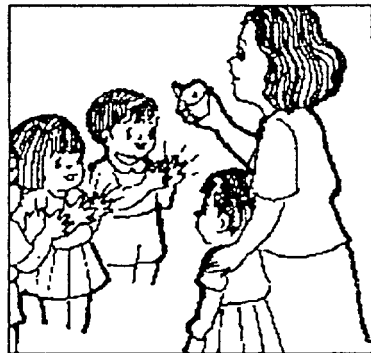
คุณครูป้อมเดินกลับจากโรงเรียน

หนูแจ้วเห็นกระเป๋าเงินตก

หนูแจ้วถือกระเป๋าเงินวิ่งตามไป

คุณครูกล่าวชมเชยหนูแจ้ว

เรื่อง _____

แบบฝึกหัดที่ 14

การเขียนเรื่องเรียงตามลำดับเหตุการณ์จากภาพ

ให้นักเรียนเขียนเรื่องเรียงตามลำดับเหตุการณ์ในภาพ วาดภาพต่อเติม และเขียนต่อเรื่องให้สมบูรณ์ ตามความคิดของนักเรียนเอง พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

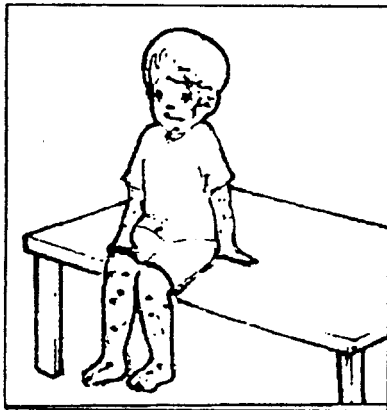
เจ้าแกะมีนิสัยมักง่าย มักทิ้งขยะ

ไม่เป็นที่

เศษขยะเกลื่อนกลาด เป็นที่

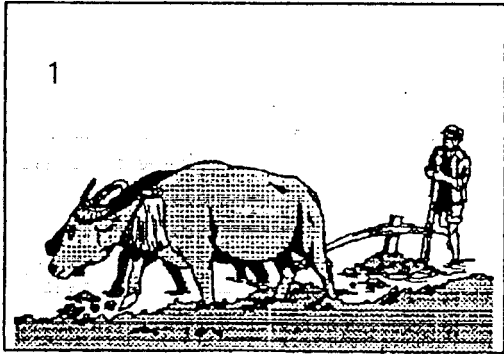
อาศัยของพาหนะนำโรค

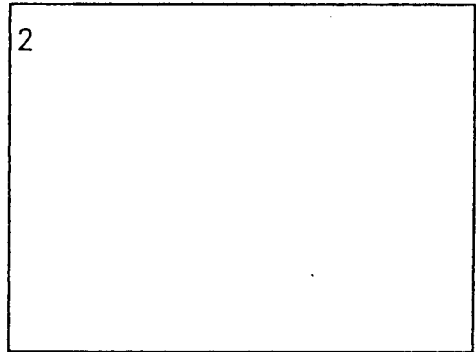
เจ้าแกะเป็นโรคติดต่อชนิดหนึ่ง

เรื่อง _____

ให้นักเรียนเขียนเรื่องเรียงตามลำดับเหตุการณ์ในภาพ วาดภาพต่อเติม และเขียนต่อเรื่องให้สมบูรณ์ ตามความคิดของนักเรียนเอง พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

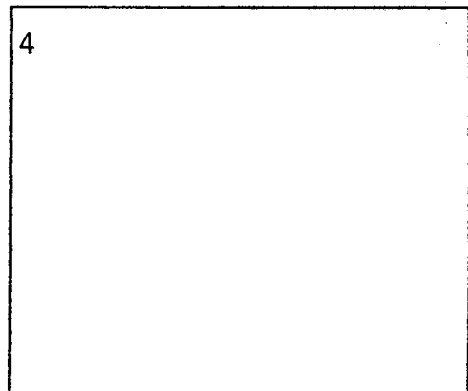
แต่ก่อนชาวนาใช้ควายไถนา

เตรียมข้าวกล้าโดยหว่านเมล็ด
ข้าวในแปลงเพาะที่เตรียมไว้

แล้วนำข้าวกล้าไปปักดำอีกครั้งหนึ่ง

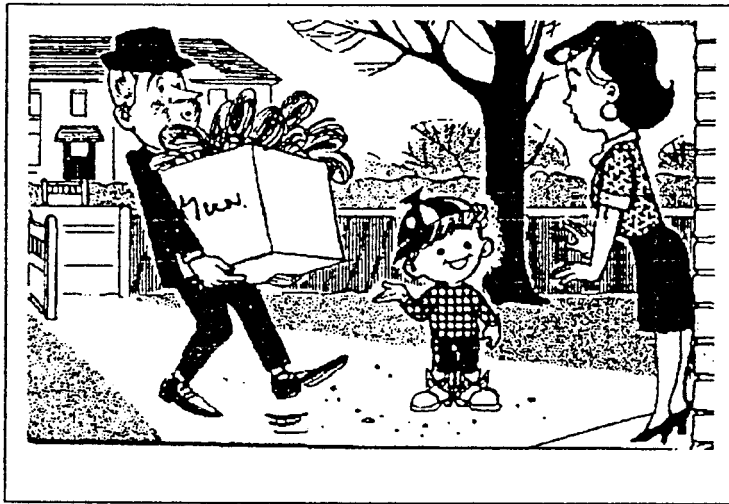
ชาวนาพากันเก็บเกี่ยวข้าวใน
ฤดูเก็บเกี่ยว

เรื่อง _____

แบบฝึกหัดที่ 15

การเขียนเรื่องและบทสนทนาจากภาพที่กำหนดให้

ให้นักเรียนดูภาพ แล้วเลือกเขียนเรื่องและบทสนทนา ให้สอดคล้องกับภาพ
ตามความคิดของนักเรียน พร้อมตั้งชื่อเรื่อง อย่างน้อย 2 เรื่อง

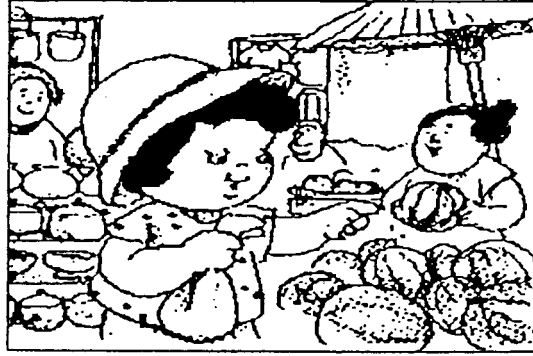

“คุณพี่ครับ ผมนำของมาส่งให้แล้วครับ”

“โอ้โฮ !

Handwriting practice lines consisting of ten horizontal dashed lines.

ให้นักเรียนดูภาพ แล้วเลือกเขียนเรื่องและบทสนทนา ให้สอดคล้องกับภาพ
ตามความคิดของนักเรียน พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

หนูนึกมาจ่ายตลาดแต่เช้า
“วันนี้หนูนึกจะซื้อแตงโมไหมคะ”

ที่สนามหน้าบ้าน “คุณปู่คะ เจ้าตูบมันวิ่งเก่งหรือยังคะ หนูจะพามันไปวิ่งเล่น”

แบบฝึกหัดที่ 16

การเขียนบรรยายเรื่องจากภาพที่กำหนดให้

ให้นักเรียนดูภาพ แล้วเขียนบรรยายเรื่องต่อให้สอดคล้องกับภาพ
ตามความคิดของนักเรียน พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

เรื่อง _____

ในวันวิสาขบูชา ชาวพุทธพากันไปทำบุญตักบาตร ฟังธรรมที่วัดในตอนเช้า

ให้นักเรียนดูภาพ แล้วเขียนบรรยายเรื่องต่อให้สอดคล้องกับภาพ
ตามความคิดของนักเรียน พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่อง

เรื่อง _____

เพื่อน ๆ มาเที่ยวบ้านของนุช นุชกำลังช่วยพ่ออยู่ในสวนหลังบ้าน ทุกคนจึง
พร้อมใจกันช่วยนุชบรรจุกล้วยลงเข่ง เพื่อนำไปขายในตลาด _____

แบบฝึกหัดที่ 20

การเขียนต่อเรื่อง

ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วเขียนเรื่องต่อจนจบ
ความยาวไม่ต่ำกว่า 5 บรรทัด ตามความคิดของนักเรียนเอง พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องให้
เหมาะสม

เรื่อง _____

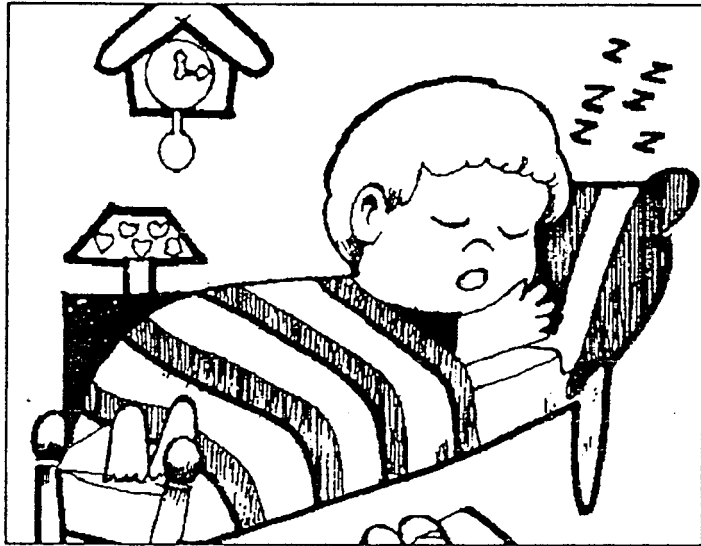
แมวเจ้าปัญญา ร่างขาวปลอด มีความคิดต่างจากพี่น้อง พี่ชายชวนออกไปหา
หนูเป็นอาหารตามปกติ เจ้าแมวอดเอื้อน เพราะเขาเป็นเพื่อนกับหนูและเป็นเพื่อนกับ
สัตว์อื่นมากมาย เขาจึงขอตัวไปพบเพื่อนที่ริมบึง ก่อนไปพบเพื่อน เขายืนส่องกระจก
พิจารณาตัวเองพลางคิดรำพึงว่า “ถ้าเปลี่ยนรูปร่างได้คงจะดี” เขานำความคิดของเขา
ไปปรึกษาจระเข้ จระเข้ทักท้วงความคิดของเขา เขากลับไปคิดอีก 2 วัน จึงตัดสินใจ
ไปปรึกษากับลุงสิงโตผู้มีเวทมนตร์ สามารถเปลี่ยนรูปร่างสัตว์เป็นมนุษย์และอื่น ๆ ได้ ลุง
สิงโตตกลงที่จะเปลี่ยนร่างให้เขาตามต้องการ แต่แนะนำให้บอกพ่อแม่พี่น้องก่อน
เพราะเมื่อเปลี่ยนร่างแล้วไม่สามารถกลับเป็นร่างแมวเหมือนเดิมได้

ในที่สุด _____

แบบฝึกหัดที่ 21

การเขียนเรื่องจากภาพตามจินตนาการ

 ให้นักเรียนพิจารณาภาพ แล้วเขียนเรื่องตามความคิดของนักเรียน พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่อง

เรื่อง _____

ฉันได้ไปท่องเที่ยวในที่ที่ฉันไม่เคยได้พบเห็นมาก่อน ฉันตื่นเต้นและรู้สึก
 สนุกมาก ฉันคิดถึงเพื่อน ๆ และอยากให้เพื่อน ๆ ได้เห็นอย่างที่ผมเห็น _____

ภาคผนวก ง

คู่มือการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน

คู่มือการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน

วัตถุประสงค์

เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียนของนักเรียนที่ใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง ลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียน

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียน มีส่วนประกอบดังนี้

ชุดที่ 1 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา	จำนวน 6 ฉบับ
ชุดที่ 2 แบบทดสอบเรียงความ	จำนวน 1 เรื่อง

วิธีใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียน

1. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียน ให้นักเรียนทำก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเขียนและการใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

2. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียนฉบับนี้ ให้นักเรียนทำหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเขียนและการใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องอีกครั้งหนึ่ง

เกณฑ์ในการให้คะแนนแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์

การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาตามแนวทฤษฎี แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบคือ

1. ความคิดคล่องแคล่ว การตรวจให้คะแนนจะนับจากจำนวนคำตอบที่แตกต่างกัน คำตอบละ 1 คะแนน

2. ความคิดริเริ่ม การตรวจให้คะแนนจะนับเฉพาะคำที่แตกต่างกัน คำตอบละ 1 คะแนน โดยคิดจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 20 ของนักเรียนที่ตอบเหมือนกัน

3. ความยืดหยุ่น การตรวจให้คะแนนจะนับจากทิศทางของคำตอบในแต่ละข้อ คำตอบละ 1 คะแนน

4. ความคิดละเอียดละออ การตรวจให้คะแนนจะนับจากคำตอบที่สอดคล้องกับสิ่งที่กำหนดให้คำตอบละ 1 คะแนน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์

แบบทดสอบที่ใช้เป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบ่งเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาตามแนวทฤษฎีของกิลฟอร์ด จำนวน 6 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบหน่วย แบบทดสอบฉบับนี้มุ่งให้นักเรียนเขียนสิ่งที่เป็นพวกเดียวกันกับภาพที่กำหนดให้ ให้ได้คำตอบมากที่สุด

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบของความสัมพันธ์ แบบทดสอบฉบับนี้มุ่งให้นักเรียนเขียนคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันหรือตรงกันข้ามกับสิ่งที่กำหนดให้

ฉบับที่ 3 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบของระบบ แบบทดสอบฉบับนี้มุ่งให้นักเรียนแต่งประโยคจากพยัญชนะที่กำหนดให้ ให้ได้คำตอบมากที่สุด

ฉบับที่ 4 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบของกลุ่ม หรือจำพวก แบบทดสอบฉบับนี้มุ่งให้นักเรียนบอกประโยชน์ของสิ่งของที่กำหนดให้ ให้ได้คำตอบมากที่สุด

ฉบับที่ 5 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบของการแปลงรูป แบบทดสอบฉบับนี้มุ่งให้นักเรียนบอกผลที่เกิดจากเหตุการณ์ที่กำหนดให้ ให้ได้คำตอบมากที่สุด

ฉบับที่ 6 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบของการประยุกต์ แบบทดสอบฉบับนี้มุ่งให้นักเรียนบอกอาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาพที่กำหนดให้ ให้ได้คำตอบมากที่สุด

การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์

การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาตามแนวทฤษฎีของกิลฟอร์ด แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบคือ

1. ความคิดคล่องแคล่ว การตรวจให้คะแนนจะนับจากจำนวนคำตอบที่แตกต่างกัน คำตอบละ 1 คะแนน
2. ความคิดริเริ่ม การตรวจให้คะแนนจะนับเฉพาะคำที่แตกต่างกัน คำตอบละ 1 คะแนน โดยคิดจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 20 ของนักเรียนที่ตอบเหมือนกัน
3. ความยืดหยุ่น การตรวจให้คะแนนจะนับจากทิศทางของคำตอบในแต่ละข้อ คำตอบละ 1 คะแนน
4. ความคิดละเอียดละออ การตรวจให้คะแนนจะนับจากคำตอบที่สอดคล้องกับสิ่งที่กำหนดให้คำตอบละ 1 คะแนน

เกณฑ์ในการให้คะแนนแบบทดสอบ

ชุดที่ 1

1. คะแนนความคิดริเริ่มและความคิดคล่องแคล่ว สำหรับแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 5
2. คะแนนความคิดคล่องแคล่ว สำหรับแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาฉบับที่ 2 และ ฉบับที่ 3
3. คะแนนความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดยืดหยุ่น สำหรับแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ฉบับที่ 4
4. คะแนนความคิดคล่องแคล่วและความคิดยืดหยุ่น สำหรับแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาฉบับที่ 6

ชุดที่ 2 แบบทดสอบเรียงความแบบบรรยาย

แบบทดสอบฉบับนี้ ให้นักเรียนเขียนบรรยายภาพที่กำหนดให้ ความยาวไม่น้อยกว่า 10 บรรทัด ใช้เวลา 20 นาที

คำชี้แจงในการให้คะแนน จะพิจารณาจากองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การแสดงออก หมายถึงการเสนอแนวความคิดใหม่ ๆ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของตนเองได้อย่างเสรี
2. การเชื่อมโยงความคิด หมายถึง การจัดระเบียบความคิดให้ต่อเนื่องกัน
3. การเสนอเรื่อง หมายถึงการจัดลำดับขั้นตอน เสนอเรื่องราวได้สอดคล้องกับชื่อเรื่อง
4. การใช้ภาษา หมายถึงสามารถใช้ภาษาที่ชัดเจนได้ใจความตรงกับความหมาย

ที่ต้องการจะกล่าวถึง

5. เนื้อหาสาระ หมายถึง การแสดงความรู้ที่เป็นความจริง มีความเหมาะสมกับเรื่อง

และภาพประกอบ

วิธีการตรวจ

1. ผู้ตรวจ อ่านเรียงความของนักเรียน แล้วให้คะแนนในแต่ละด้าน ตามอัตราส่วนดังนี้

1.1 การแสดงออก	5	ส่วน
1.2 การเชื่อมโยงความคิด	2	ส่วน
1.3 การเสนอเรื่อง	1	ส่วน
1.4 การใช้ภาษา	1	ส่วน
1.5 เนื้อหาสาระ	1	ส่วน

2. การกำหนดเกณฑ์เพื่อเป็นแบบในการให้คะแนนดังนี้

ดีมาก	มีค่าเท่ากับ	5
ดี	มีค่าเท่ากับ	4
พอใช้	มีค่าเท่ากับ	3
เกือบใช้ได้	มีค่าเท่ากับ	2
ต้องแก้ไข	มีค่าเท่ากับ	1

3. การคิดคะแนน นำคะแนนในแต่ละเกณฑ์การพิจารณา คูณด้วยน้ำหนักความสำคัญตามอัตราส่วนแล้วนำมารวมกันเป็นคะแนนเรียงความของนักเรียนจากผู้ตรวจ 1 คน นำคะแนนของผู้ตรวจทั้งหมดมาเฉลี่ยเป็นคะแนนเรียงความของนักเรียนแต่ละคน

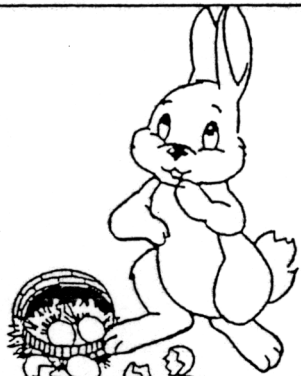
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ฉบับที่ 1

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 5 ข้อ ใช้เวลา 20 นาที
2. ในแต่ละข้อ ให้นักเรียนเขียนชื่อสิ่งที่เป็นพวกเดียวกันกับภาพที่กำหนดให้ ให้ได้คำตอบมากที่สุด

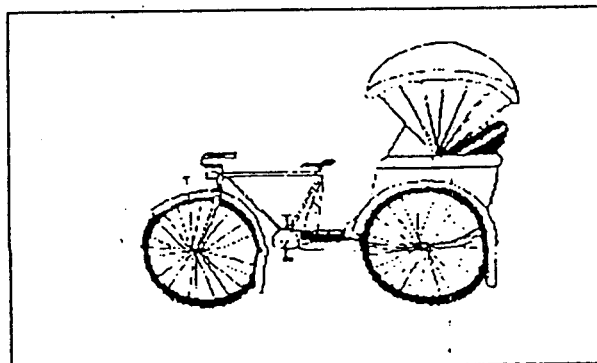
ตัวอย่าง คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนชื่อสิ่งที่เป็นพวกเดียวกันกับภาพ

	<p>คำตอบ แมว หมา ม้า หมู หมี ช้าง เสือ แพะ ลิง ควาย สิงโต กวาง แกะ กระต่าย วัว</p>
--	---

3. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบทุกข้อ ข้อใดยังคิดไม่ได้ ให้นักเรียนข้ามไปทำข้ออื่นก่อน เมื่อมีเวลาเหลือจึงกลับมาทำในข้อที่ยังไม่ได้ทำ
4. ส่งแบบทดสอบทันที เมื่อหมดเวลาในการทำแบบทดสอบ

ให้นักเรียนเขียนชื่อสิ่งที่เป็นพวกเดียวกันกับภาพ

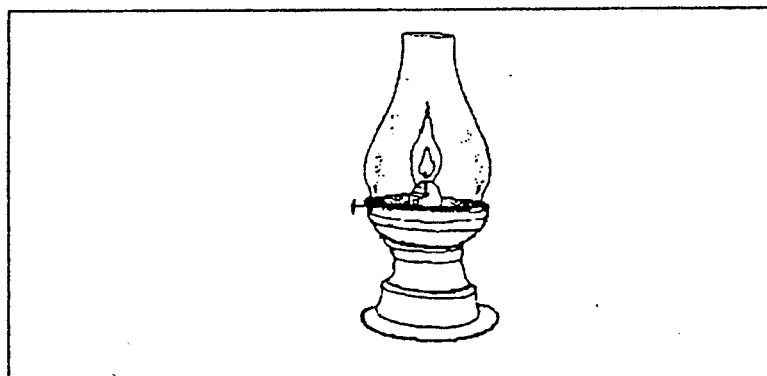
1

.....

.....

.....

.....

2

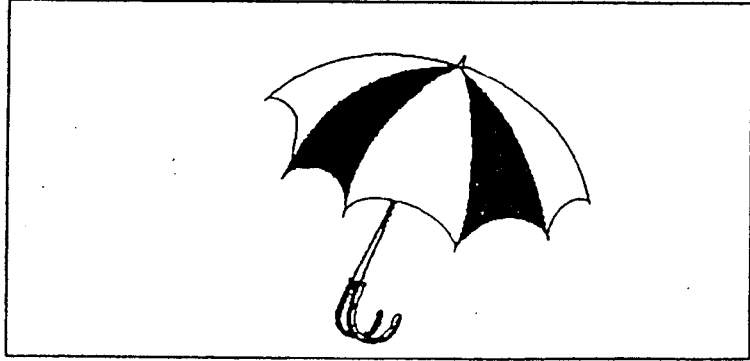
.....

.....

.....

.....

ให้นักเรียนเขียนชื่อสิ่งที่เป็นพวกเดียวกันกับภาพ

3

.....

.....

.....

.....

4

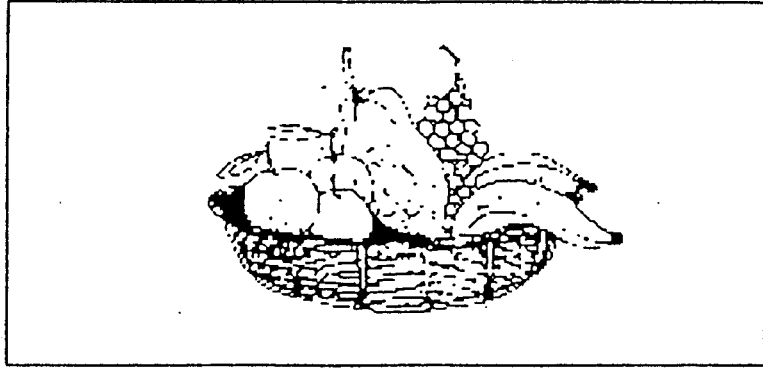
.....

.....

.....

.....

ให้นักเรียนเขียนชื่อสิ่งที่เป็นพวกเดียวกันกับภาพ

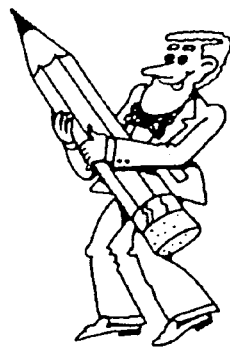
๕

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ฉบับที่ 2

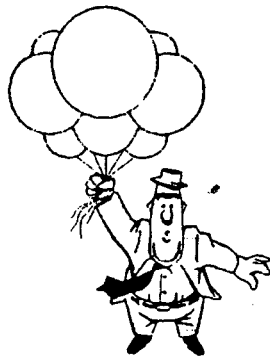
คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 10 ข้อ ใช้เวลา 20 นาที
2. ในแต่ละข้อให้นักเรียนเขียนคำที่มีความหมายตรงข้ามกับสิ่งที่กำหนดให้

ตัวอย่าง คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนข้อความที่มีความหมายตรงข้ามกับสิ่งที่กำหนดให้

สูง	คำตอบ ตรงข้ามกับ	ต่ำ เตี้ย
-----	------------------	-----------

3. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบทุกข้อ ข้อใดยังคิดไม่ได้ ให้นักเรียนข้ามไปทำข้ออื่นก่อน เมื่อมีเวลาเหลือจึงกลับมาทำในข้อที่ยังไม่ได้ทำ
4. ส่งแบบทดสอบทันที เมื่อหมดเวลาในการทำแบบทดสอบ

ให้นักเรียนเขียนข้อความที่มีความหมายตรงข้ามกับสิ่งที่กำหนดให้

เบา	คำตอบ ตรงข้ามกับ.....
-----	--------------------------------

ยาว	คำตอบ ตรงข้ามกับ.....
-----	--------------------------------

ดัง	คำตอบ ตรงข้ามกับ.....
-----	--------------------------------

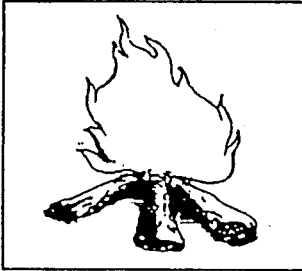
อ่อน	คำตอบ ตรงข้ามกับ.....
------	--------------------------------

ดี	คำตอบ ตรงข้ามกับ.....
----	--------------------------------

	คำตอบ ตรงข้ามกับ.....
---	--------------------------------

	คำตอบ ตรงข้ามกับ.....
---	---

ให้นักเรียนเขียนข้อความที่มีความหมายตรงข้ามกับสิ่งที่กำหนดให้

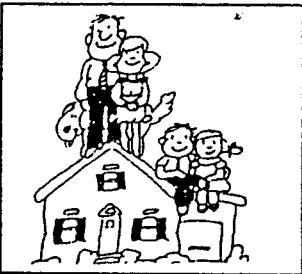
คำตอบ ตรงข้ามกับ.....

.....

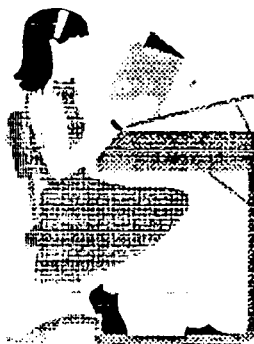
คำตอบ ตรงข้ามกับ.....

.....

คำตอบ ตรงข้ามกับ.....

.....

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ฉบับที่ 3

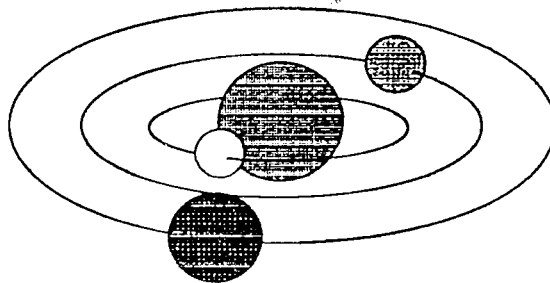
คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 5 ข้อ ใช้เวลา 20 นาที
2. ในแต่ละข้อ ให้นักเรียนแต่งประโยคจากพยัญชนะที่กำหนดให้ ให้ได้ประโยคมากที่สุด

ตัวอย่าง คำสั่ง ให้นักเรียนแต่งประโยคจากพยัญชนะที่กำหนดให้ ให้ได้ประโยคมากที่สุด

น ท ข	คำตอบ น้อยทำขนม นักเรียนทั้งขยะ นิภาทอดไข่ น้องนิตทุบขวด นายแดงไปเที่ยวงานที่วัดเขาบวช
-------	---

3. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบทุกข้อ ข้อใดยังคิดไม่ได้ ให้นักเรียนข้ามไปทำข้ออื่นก่อน เมื่อมีเวลาเหลือจึงกลับมาทำในข้อที่ยังไม่ได้ทำ
4. ส่งแบบทดสอบทันที เมื่อหมดเวลาในการทำแบบทดสอบ

ให้นักเรียนแต่งประโยคจากพยัญชนะที่กำหนดให้ ให้ได้ประโยคมากที่สุด

ม ต บ	คำตอบ.....
-------	---

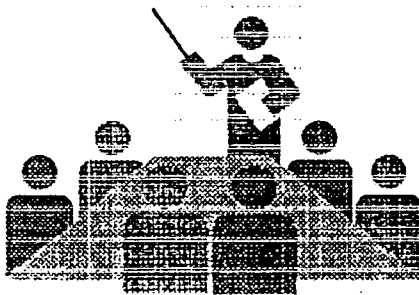
ส ก ป	คำตอบ.....
-------	---

พ ห น ก	คำตอบ.....
---------	---

ให้นักเรียนแต่งประโยคจากพยัญชนะที่กำหนดให้ ให้ได้ประโยคมากที่สุด

<p>ป ก ส น</p>	<p>คำตอบ.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
----------------	--

<p>พ ต ม ร</p>	<p>คำตอบ.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
----------------	--

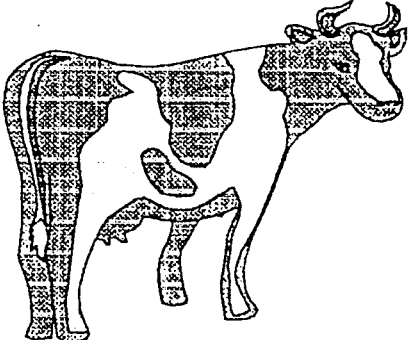

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ฉบับที่ 4

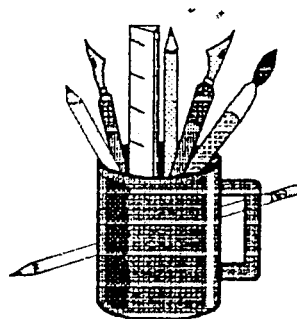
คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 5 ข้อ ใช้เวลา 20 นาที
2. ในแต่ละข้อ ให้นักเรียนบอกประโยชน์ที่ได้จากสิ่งที่กำหนดให้
ให้ได้คำตอบมากที่สุด

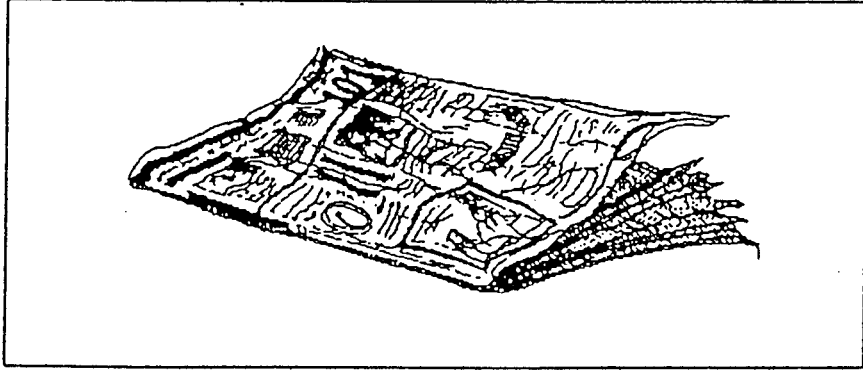
ตัวอย่าง คำสั่ง ให้นักเรียนบอกประโยชน์ที่ได้จากสิ่งของที่กำหนดให้
ให้ได้คำตอบมากที่สุด

	<p>คำตอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> ใช้เนื้อเป็นอาหาร ใช้ลากเกวียน ใช้ทำผลิตภัณฑ์นม ใช้หนังทำกลอง ใช้ทำเครื่องหนัง
--	---

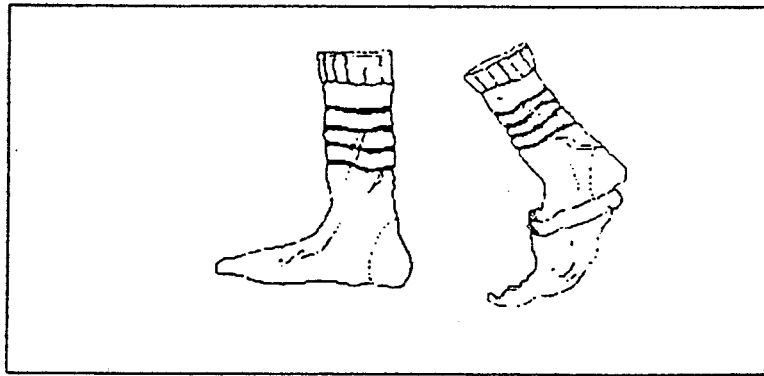
3. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบทุกข้อ ข้อใดยังคิดไม่ได้ ให้นักเรียนข้าม
ไปทำข้ออื่นก่อน เมื่อมีเวลาเหลือจึงกลับมาทำในข้อที่ยังไม่ได้ทำ
4. ส่งแบบทดสอบทันที เมื่อหมดเวลาในการทำแบบทดสอบ

ให้นักเรียนบอกประโยชน์ที่ได้จากสิ่งของที่กำหนดให้ ให้ได้คำตอบมากที่สุด

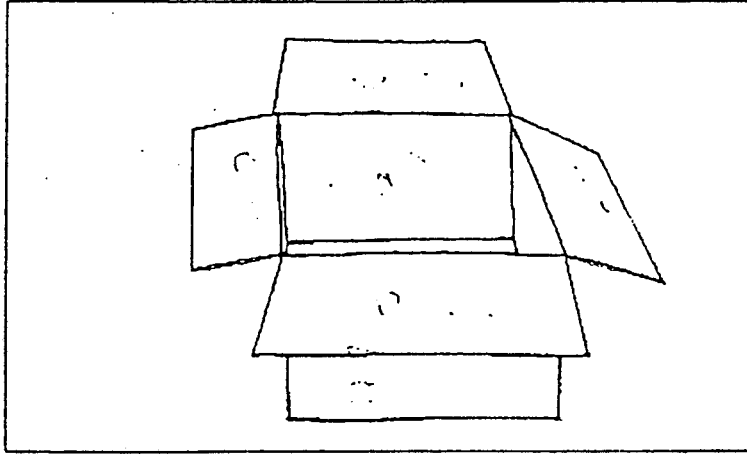

1

2

ให้นักเรียนบอกประโยชน์ที่ได้จากสิ่งของที่กำหนดให้ ให้ได้คำตอบมากที่สุด

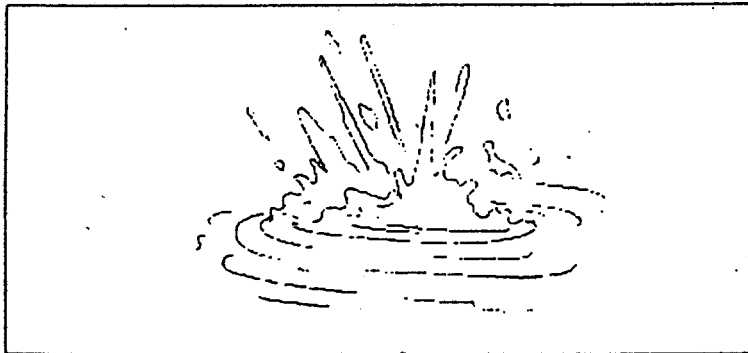
3

.....

.....

.....

.....

4

.....

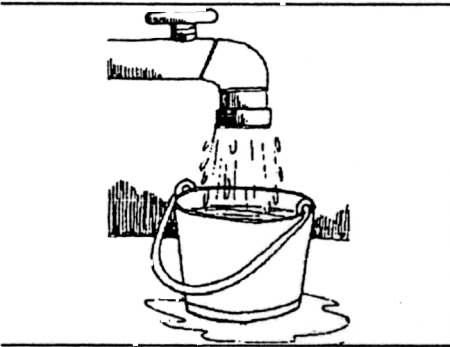
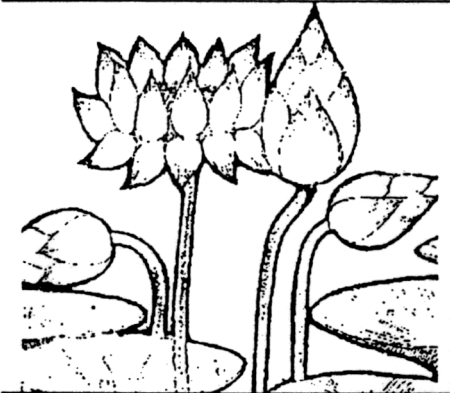
.....

.....

.....

แบบฝึกหัดที่ 8

เขียนประโยคเกี่ยวกับประโยชน์ของสิ่งที่ปรากฏในภาพจากภาพที่กำหนด
ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้ แล้วเขียนประโยชน์ของสิ่งที่ปรากฏในภาพ ให้ได้มากที่สุด

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ฉบับที่ 5

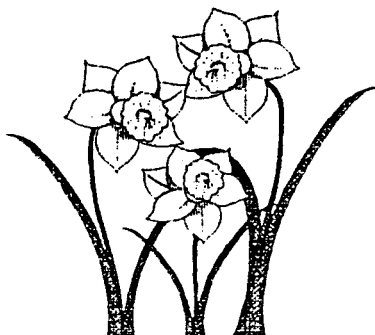
คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 5 ข้อ ใช้เวลา 20 นาที
2. ในแต่ละข้อ ให้นักเรียนบอกผลที่เกิดเหตุการณ์ที่กำหนดให้
ให้ได้คำตอบมากที่สุด

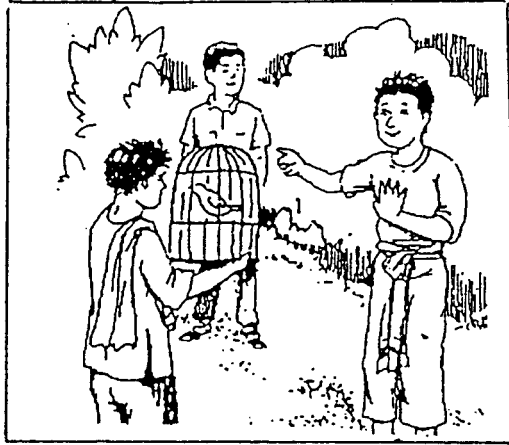
ตัวอย่าง คำสั่ง ให้นักเรียนบอกผลที่เกิดจากเหตุการณ์ที่กำหนดให้
ให้ได้คำตอบมากที่สุด

	<p>ไม่ต้องใช้รถยนต์ รถไม่ติด ประหยัดน้ำมัน ไม่ต้องสร้างสะพานลอย ไปทำงานทันเวลา ไม่มีมลพิษ ได้รับอากาศบริสุทธิ์ ร่างกายแข็งแรง ท่องเที่ยวไปทั่วโลก</p>
--	---

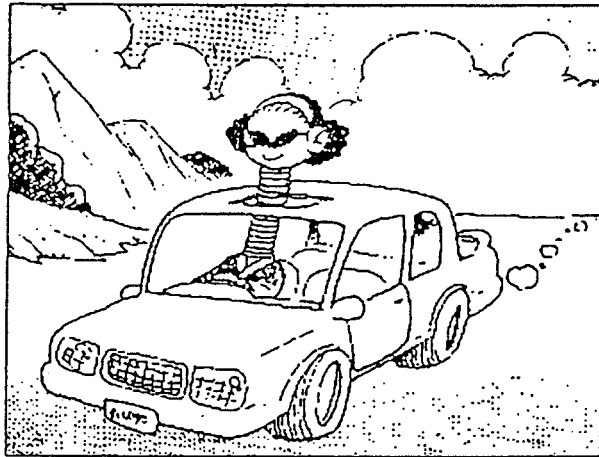
3. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบทุกข้อ ข้อใดยังคิดไม่ได้ ให้นักเรียนข้าม
ไปทำข้ออื่นก่อน เมื่อมีเวลาเหลือจึงกลับมาทำในข้อที่ยังไม่ได้ทำ
4. ส่งแบบทดสอบทันที เมื่อหมดเวลาในการทำแบบทดสอบ

ให้นักเรียนบอกผลที่เกิดจากเหตุการณ์ที่กำหนดให้ ให้ได้คำตอบมากที่สุด

1

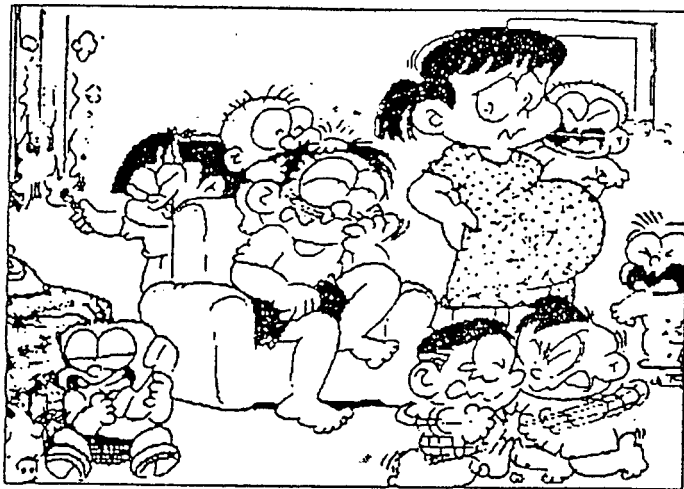

2

ให้นักเรียนบอกผลที่เกิดจากเหตุการณ์ที่กำหนดให้ ให้ได้คำตอบมากที่สุด

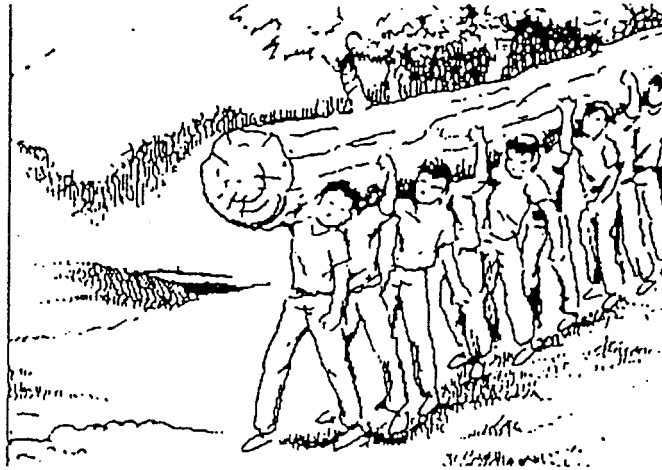

3

4

ให้นักเรียนบอกผลที่เกิดจากเหตุการณ์ที่กำหนดให้ ให้ได้คำตอบมากที่สุด

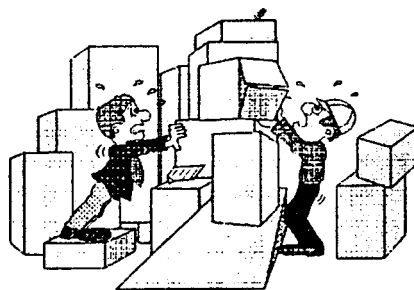
5

.....

.....

.....

.....

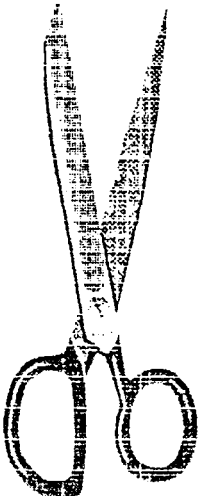

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ฉบับที่ 6

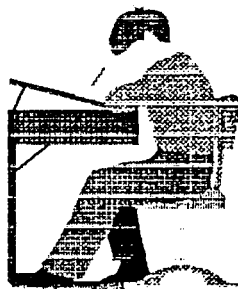
คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 5 ข้อ ใช้เวลา 20 นาที
2. ในแต่ละข้อ ให้นักเรียนบอกอาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาพ ให้ได้คำตอบมากที่สุด

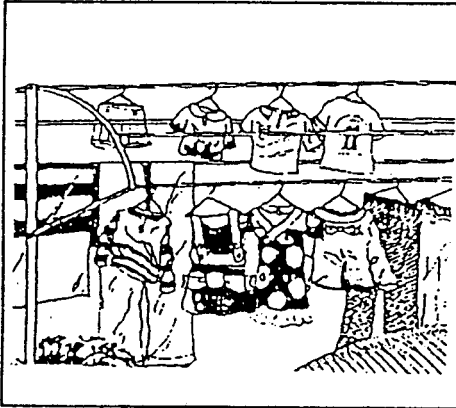
ตัวอย่าง คำสั่ง ให้นักเรียนบอกอาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาพ ให้ได้คำตอบมากที่สุด

	<p>คำตอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ช่างตัดเสื้อผ้า - ช่างเสริมสวย - ช่างตัดผม - ครู - แพทย์ - พ่อค้า - แม่ค้า - แม่บ้าน
--	---

3. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบทุกข้อ ข้อใดยังคิดไม่ได้ ให้นักเรียนข้ามไปทำข้ออื่นก่อน เมื่อมีเวลาเหลือจึงกลับมาทำในข้อที่ยังไม่ได้ทำ
4. ส่งแบบทดสอบทันที เมื่อหมดเวลาในการทำแบบทดสอบ

ให้นักเรียนบอกอาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาพ ให้ได้คำตอบมากที่สุด

1

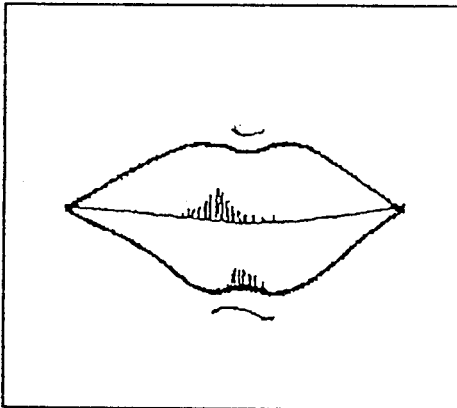
.....

.....

.....

.....

.....

2

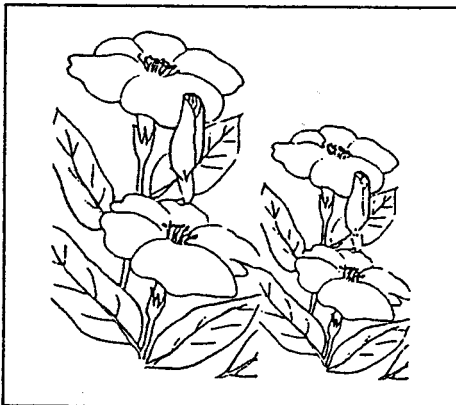
.....

.....

.....

.....

.....

3

.....

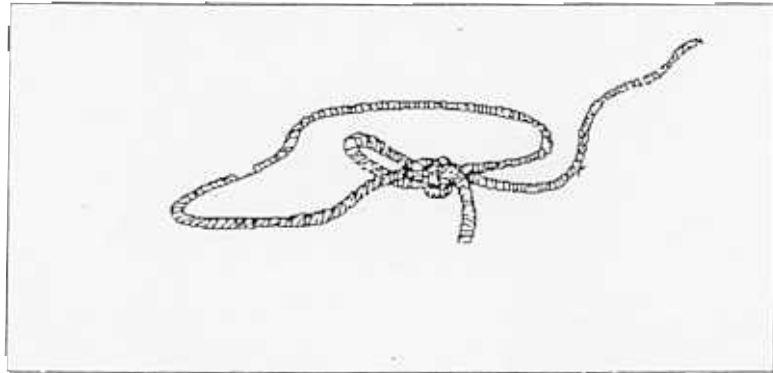
.....

.....

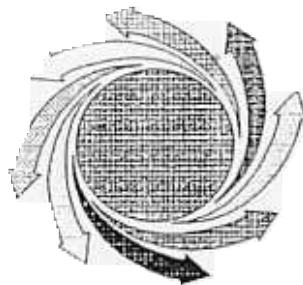
.....

.....

ให้นักเรียนบอกประโยชน์ที่ได้จากสิ่งของที่กำหนดให้ ให้ได้คำตอบมากที่สุด

๕

ภาคผนวก จ

คู่มือการใช้แบบวัดเจตคติต่อการเขียน

แบบวัดเจตคติต่อการเขียน

คู่มือการใช้แบบวัดเจตคติต่อการเขียน

วัตถุประสงค์

เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสอบถามความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการเขียน โดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

ลักษณะของแบบวัดเจตคติต่อการเขียน

แบบวัดเจตคติต่อการเขียน เป็นแบบวัดเจตคติที่มีคำตอบ 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย แบบวัดแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. แบบวัดเจตคติที่ข้อความเชิงนิมาน จำนวน 20 ข้อ
2. แบบวัดเจตคติที่ข้อความเชิงนิเสธ จำนวน 10 ข้อ

วิธีการใช้แบบวัดเจตคติต่อการเขียน

1. นำแบบวัดเจตคติต่อการเขียนฉบับนี้ สอบถามนักเรียนก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเขียน โดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง
2. นำแบบวัดเจตคติต่อการเขียนฉบับนี้ สอบถามนักเรียนหลังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเขียน โดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องอีกครั้ง

เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

1. แบบวัดเจตคติที่ข้อความเชิงนิมาน

เห็นด้วย	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 1 คะแนน
2. แบบวัดเจตคติที่ข้อความเชิงนิเสธ

เห็นด้วย	ให้ 1 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 3 คะแนน

แบบวัดเจตคติต่อการเขียน

แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเขียน

คำชี้แจง แบบสอบถามต่อไปนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเขียน
 ขอให้นักเรียนอ่านแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่า เห็นด้วย ไม่แน่ใจ หรือไม่เห็นด้วยกับ
 ข้อความนั้นๆ เมื่อนักเรียนตัดสินใจ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างซึ่งมีข้อความตรงกับ
 ความคิดของนักเรียน

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	ความรู้สึก		
		เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
0	นักเรียนคิดว่าการเขียนสร้างสรรค์จะช่วยทำ ให้นักเรียนสามารถเขียนได้ดี	✓		
00	การเขียนสร้างสรรค์ต้องคิดคำตอบหลาย ๆ แบบ ทำให้น่าเบื่อหน่าย			✓

คำอธิบาย จากตัวอย่าง ข้อ (0) แสดงให้เห็นว่าเมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้ว นักเรียนมีความ
เห็นด้วยกับข้อความนั้น

ข้อ (00) แสดงว่า เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้ว นักเรียนมีความรู้สึก
ไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น

แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 30 ข้อ ขอให้นักเรียนตอบทุกข้อ คำตอบของนักเรียนไม่มีผิด
หรือถูก นักเรียนมีอิสระที่จะตอบได้เต็มที่ และคำตอบของนักเรียนไม่มีผลต่อการเรียนของนักเรียน
แต่อย่างใด

ข้อที่	ข้อความ	ความรู้สึก		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1	การได้เขียนอย่างเสรี ช่วยให้นักเรียนมีความละเอียดรอบคอบในการใช้ภาษาไทยมากขึ้น	_____	_____	_____
2	ทักษะการเขียนเป็นวิชาที่น่าสนใจที่สุด	_____	_____	_____
3	การที่ต้องคิดและเขียนมาก ทำให้นักเรียนเรียบเรียงความคิดได้ต่อเนื่องชัดเจน	_____	_____	_____
4	นักเรียนรู้สึกว่าการวาดรูปและระบายสีในช่วงเวลาพัก เป็นสิ่งที่ไม่ดีมีประโยชน์	_____	_____	_____
5	นักเรียนได้เขียนเรื่องตามความต้องการและความสนใจ ทำให้อยากเขียน	_____	_____	_____
6	การเขียนอย่างอิสระ ทำให้นักเรียนเขียนเรื่องได้อย่างล้นหลาม เพราะต้องคิดขึ้นมาเองทั้งหมด	_____	_____	_____
7	นักเรียนคิดว่าการเรียนการเขียนไม่มีความสำคัญต่อการเรียนวิชาอื่น ๆ	_____	_____	_____
8	แบบฝึกการเขียนที่เขียนได้อย่างอิสระทำให้นักเรียนรู้สึกสนุก	_____	_____	_____
9	เมื่อฝึกทักษะการเขียนแล้ว นักเรียนมีความสามารถทางการเขียนดีขึ้น	_____	_____	_____
10	นักเรียนรู้สึกพอใจที่ได้รู้ผลของการทำแบบฝึกหัดในช่วงเวลาเรียน	_____	_____	_____
11	การเรียนการเขียนมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในอนาคต	_____	_____	_____
12	นักเรียนรู้สึกว่าการเขียนอย่างอิสระ ต้องเสียเวลาคิดมาก ทำให้เขียนเรื่องได้ช้า	_____	_____	_____
13	แบบฝึกการเขียนอย่างอิสระ ทำให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นมากกว่าวิธีอื่น ๆ	_____	_____	_____
14	การเขียนตามคำบอกเล่าของครูช่วยให้นักเรียนคิดได้อย่างคล่องแคล่ว	_____	_____	_____

ข้อที่	ข้อความ	ความรู้สึก		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ
15	แบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียนตามความพอใจ ทำให้นักเรียนมีความคิดกว้างไกลขึ้น	_____	_____	_____
16	การเรียนการเขียนช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจในภาษามากขึ้น	_____	_____	_____
17	แบบฝึกทักษะการเขียนอย่างอิสระ ทำให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น	_____	_____	_____
18	นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจทุกครั้งที่เรียนการเขียน	_____	_____	_____
19	การเรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนหลายวิธีทำให้นักเรียนอยากเรียนการเขียน	_____	_____	_____
20	เมื่อนักเรียนเรียนการเขียนแล้วนักเรียนรู้จักคิดริเริ่มคำใหม่ ๆ มากขึ้น	_____	_____	_____
21	นักเรียนรู้สึกสนุกเมื่อเรียนการเขียนหลายวิธี	_____	_____	_____
22	นักเรียนง่วงนอนทุกครั้งที่เรียนการเขียน	_____	_____	_____
23	การฝึกทักษะการเขียนเป็นการฝึกให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกต	_____	_____	_____
24	แบบฝึกการเขียนอย่างอิสระ ทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น	_____	_____	_____
25	เพียงแต่คิดว่าจะเรียนการเขียนก็ทำให้นักเรียนหงุดหงิดทันที	_____	_____	_____
26	ทักษะการเขียน เป็นวิชาที่ยิ่งเรียนยิ่งน่าสนใจ	_____	_____	_____
27	ถ้าให้อิสระในการเลือกเรียน นักเรียนจะไม่เลือกเรียนการเขียน	_____	_____	_____
28	นักเรียนจะทำกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนเมื่อครูบังคับ	_____	_____	_____
29	นักเรียนคิดว่าควรเพิ่มชั่วโมงการเขียนให้มากกว่านี้	_____	_____	_____
30	นักเรียนมักฝึกหัดเขียนเพิ่มเติมจากที่ครูให้	_____	_____	_____

ภาคผนวก ฉ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การหาค่าความเที่ยงแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน

ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ลิวน สายยศ และ อังคณา สายยศ . 2528 : 171-172) ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right\}$$

เมื่อ	α	คือค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง
	n	คือจำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	s_i^2	คือคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	s^2	คือคะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยง ดังตารางที่ 1 - 7

ตารางที่ 1 การหาประสิทธิภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ฉบับที่ 1

ข้อที่ คนที่	1	2	3	4	5	Σx	x^2
1	10	14	6	4	25	59	3481
2	20	7	4	4	19	54	2916
3	11	8	3	5	22	49	2401
4	14	8	6	8	20	56	3136
5	13	8	9	4	20	54	2916
6	7	5	6	4	16	38	1444
7	24	13	9	4	26	76	5776
8	22	15	11	4	30	82	6724
9	21	12	7	5	35	80	6400
10	10	6	5	7	23	51	2601
11	7	4	2	4	9	26	676
12	10	7	5	7	40	69	4761
13	4	5	3	5	17	34	1156
14	5	4	3	7	10	29	841
15	9	8	5	7	38	67	4489
16	12	4	4	7	22	49	2401
17	7	5	5	4	21	42	1764
18	11	11	7	9	27	65	4225
19	23	14	9	9	37	92	8464
20	12	5	7	9	7	40	1600
21	7	7	4	9	27	54	2916
22	4	5	3	4	9	25	625
23	5	5	5	8	15	38	1444
24	8	4	5	3	11	31	961
25	15	6	4	3	23	51	2601
26	12	8	6	2	21	50	2500
27	5	5	4	5	12	31	961
28	15	11	12	3	28	69	4761
29	9	7	7	5	21	49	2401
30	14	11	9	4	28	66	4356
Σx_i	346	232	175	164	659	1576	91698
Σx_i^2	4944	2120	1199	1018	16721		
S^2_i	31.78	10.86	5.94	4.05	74.83	127.46	296.85
						ค่าความเที่ยง =	0.77

ตารางที่ 2 การหาประสิทธิภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ฉบับที่ 2

ข้อที่ คนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Σx	x^2
1	1	1	3	1	2	2	3	1	2	2	18	324
2	1	1	1	1	3	3	2	1	2	2	17	289
3	1	1	2	1	1	1	1	2	2	1	13	169
4	1	1	1	1	1	2	3	2	1	0	13	169
5	1	1	1	1	3	3	1	1	2	1	15	225
6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
7	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	21	441
8	2	2	2	1	3	3	4	3	2	2	24	576
9	2	2	2	2	2	4	2	2	4	2	24	576
10	2	2	2	2	3	4	2	2	3	2	24	576
11	1	2	2	2	2	2	2	3	2	1	19	361
12	1	1	2	2	2	2	2	3	2	1	18	324
13	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	17	289
14	1	1	2	1	1	2	2	1	1	1	13	169
15	1	1	1	1	1	2	3	2	2	2	16	256
16	1	2	2	2	3	2	1	2	1	2	18	324
17	2	2	3	2	4	2	2	2	2	2	23	529
18	2	2	3	2	3	2	2	3	1	3	23	529
19	1	1	1	1	2	5	2	2	4	1	20	400
20	1	2	2	2	2	2	4	2	2	2	21	441
21	1	3	3	1	4	3	2	3	3	2	25	625
22	2	2	1	2	1	1	2	1	1	2	15	225
23	1	1	4	1	4	4	4	2	1	2	24	576
24	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
25	1	1	2	1	2	1	4	2	1	5	20	400
26	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	11	121
27	1	1	1	5	2	1	4	1	1	1	18	324
28	1	1	1	1	0	4	1	2	4	2	17	289
29	2	2	3	1	2	2	3	1	2	1	19	361
30	1	2	3	2	3	2	3	2	2	2	22	484
Σx_i	38	45	57	46	64	68	68	55	57	50	548	10572
Σx_i^2	54	77	129	90	168	188	184	115	133	106		
S_i	0.2	0.32	0.69	0.65	1.05	1.13	1	0.47	0.82	0.76	2.9	18.729
ค่าความเที่ยง =											0.96	

ตารางที่ 3 การหาประสิทธิภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับที่ 3

ข้อที่ คนที่	1	2	3	4	5	Σx	x^2
1	3	3	2	2	2	12	144
2	5	4	5	4	3	21	441
3	2	2	1	2	1	8	64
4	4	4	2	3	2	15	225
5	5	4	5	2	3	19	361
6	4	0	4	1	5	14	196
7	6	3	3	2	1	15	225
8	6	7	5	4	5	27	729
9	5	4	5	4	5	23	529
10	5	2	9	3	3	22	484
11	4	4	2	3	4	17	289
12	2	6	2	2	1	13	169
13	3	2	1	2	2	10	100
14	3	3	2	2	1	11	121
15	6	5	5	5	4	25	625
16	1	1	1	1	1	5	25
17	3	2	4	3	3	15	225
18	4	2	2	2	2	12	144
19	3	4	4	3	5	19	361
20	4	3	1	2	4	14	196
21	6	5	4	2	2	19	361
22	2	6	2	0	0	10	100
23	5	4	4	5	4	22	484
24	2	1	4	1	2	10	100
25	7	6	6	6	6	31	961
26	2	2	5	3	4	16	256
27	4	6	4	2	3	19	361
28	4	4	3	3	7	21	441
29	3	5	4	3	4	19	361
30	4	3	5	2	5	19	361
Σx_i	117	107	106	79	94	503	9439
Σx_i^2	521	467	470	257	380		
S^2_i	2.16	2.85	3.18	1.63	2.85	12.67	33.51
ค่าความเที่ยง =							0.82

ตารางที่ 4 การหาประสิทธิภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับที่ 4

ข้อที่ คนที่	1	2	3	4	5	Σx	x^2
1	9	3	7	12	8	39	1521
2	8	5	9	9	5	36	1296
3	11	5	10	6	8	40	1600
4	7	5	7	7	13	39	1521
5	9	5	6	7	0	27	729
6	7	6	3		0	17	289
7	5	2	4	7	3	21	441
8	11	6	6	11	7	41	1681
9	8	4	5	9	8	34	1156
10	8	5	5	7	5	30	900
11	5	2	3	4	4	18	324
12	6	2	5	6	5	24	576
13	3	2	2	8	4	19	361
14	4	4	5	3	6	22	484
15	4	2	3	4	4	17	289
16	3	3	2	2	2	12	144
17	3		1	3	1	9	81
18	3	4	5	4	4	20	400
19	7	4	3	8	10	32	1024
20	4	2	3	4	5	18	324
21	3		1	2	1	8	64
22	3	4	3	4	3	17	289
23	5	6	6	5	5	27	729
24	3	3	2	3	3	14	196
25	5	3	4	4	5	21	441
26	9	4	6	9	4	32	1024
27	6	3	3	6	4	22	484
28	8	4	7	12	7	38	1444
29	6	3	4	7	8	28	784
30	7	2	6	6	6	27	729
Σx_i			136		148		
Σx_i^2	1256	429	758	1326	974		
S^2_i	5.87	2.05	4.72	8.20	8.13	28.96	87.50
						ค่าความเที่ยง =	0.87

ตารางที่ 5 การหาประสิทธิภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับที่ 5

ข้อที่ คนที่	1	2	3	4	5	Σx	x^2
1	4	3	3	1	3	14	196
2	6	9	8	8	8	39	1521
3	0	4	5	2	1	12	144
4	8	6	8	0	6	28	784
5	8	4	8	8	7	35	1225
6	4	9	4	1	0	18	324
7	1	1	3	0	2	7	49
8	5	10	10	1	8	34	1156
9	6	6	8	9	6	35	1225
10	6	4	3	3	3	19	361
11	5	4	5	0	3	17	289
12	2	0	4	1	1	8	64
13	3	4	4	1	2	14	196
14	4	3	4	0	5	16	256
15	5	5	7	0	3	20	400
16	6	5	6	3	5	25	625
17	5	4	8	5	5	27	729
18	4	2	5	1	4	16	256
19	7	7	2	4	4	24	576
20	4	2	5	0	4	15	225
21	3	0	2	1	1	7	49
22	7	6	7	1	3	24	576
23	3	3	3	2	3	14	196
24	4	3	5	2	2	16	256
25	4	5	6	0	4	19	361
26	5	5	4	3	1	18	324
27	2	1	3	1	2	9	81
28	6	3	5	4	3	21	441
29	5	4	7	3	3	22	484
30	4	6	5	3	5	23	529
Σx_i	136	128	157	68	107	596	13898
Σx_i^2	720	722	947	332	505		
S^2_i	3.45	5.86	4.18	5.93	4.11	23.53	68.58
ค่าความเที่ยง =							0.86

ตารางที่ 6 การหาประสิทธิภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับที่ 6

ข้อที่ คนที่	1	2	3	4	5	Σx	x^2
1	2	6	3	7	3	21	441
2	3	5	5	5	5	23	529
3	2	0	1	4	2	9	81
4	1	4	1	5	3	14	196
5	2	8	2	7	3	22	484
6	1	2	1	4	2	10	100
7	3	3	4	2	2	14	196
8	3	4	2	4	2	15	225
9	5	7	3	5	5	25	625
10	2	7	4	8	3	24	576
11	3	5	2	7	4	21	441
12	3	4	1	7	2	17	289
13	3	9	3	6	3	24	576
14	4	5	2	4	5	20	400
15	3	4	1	5	3	16	256
16	1	2	2	2	2	9	81
17	2	3	1	2	3	11	121
18	5	4	3	4	2	18	324
19	3	6	4	3	4	20	400
20	4	5	2	4	4	19	361
21	1	2	1	3	2	9	81
22	2	4	3	4	3	16	256
23	0	0	0	0	0	0	0
24	1	6	2	4	2	15	225
25	2	5	1	5	2	15	225
26	1	6	2	4	2	15	225
27	2	2	1	2	1	8	64
28	2	4	2	2	2	12	144
29	1	4	3	2	4	14	196
30	3	3	3	2	5	16	256
Σx_i	70	129	65	123	85	472	8374
Σx_i^2	206	683	181	611	285		
S_i^2	1.42	4.28	1.34	3.56	1.47	12.07	31.60
						ค่าความเที่ยง =	0.82

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

แบบทดสอบ	จำนวนข้อ	เวลา (นาที)	ค่าความเที่ยง
ฉบับที่ 1	5	20	0.77
ฉบับที่ 2	10	20	0.96
ฉบับที่ 3	5	20	0.82
ฉบับที่ 4	5	20	0.87
ฉบับที่ 5	5	20	0.86
ฉบับที่ 6	5	20	0.82

ที่มา Microsoft Excel for Windows

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบเรียงความ
โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเคนดัล (Kendall) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2528 : 176)

นักเรียน	ครูคนที่			รวม
	1	2	3	
	25	--	--	74
2	6			21
3	2			6
4	30			90
5	3			10
6	26			79
7	21			72
8	7			24
9	23			68
10	8			19
11	20			54
12	12			38
13	24			78
14	19			56
15	5			8
16	18			52
17	28			65
18	29			87
19	15			51
20	9			48
21	14			35
22	13			43
23	17			43
24	11			37
25	10			26
26	22			49
27	27			75
28	16			59
29	4			20
30				8
รวม	465			

ที่มา Microsoft Excel For Windows

$$\text{สูตรหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบเรียงความ } W = \frac{12s}{K^2(n^3 - n)}$$

เมื่อ W คือสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของการจัดอันดับ

S คือผลรวมทั้งหมดของอันดับคะแนนของสิ่งของแต่ละอัน
ที่เบี่ยงเบนออกจากคะแนนอันดับเฉลี่ย

K คือจำนวนผู้จัดอันดับ

n คือจำนวนสิ่งของที่ถูกจัดอันดับ

วิธีคิด 1. หาคะแนนอันดับเฉลี่ย = $1395 \div 30 = 46.5$

$$\begin{aligned}
 2. \text{ หาค่า } S &= (74-46.5)^2 + (21-46.5)^2 + (6-46.5)^2 + (90-46.5)^2 + (10-46.5)^2 + (79-46.5)^2 + \\
 & (72-46.5)^2 + (24-46.5)^2 + (68-46.5)^2 + (19-46.5)^2 + (54-46.5)^2 + (38-46.5)^2 + \\
 & (78-46.5)^2 + (56-46.5)^2 + (8-46.5)^2 + (52-46.5)^2 + (65-46.5)^2 + (87-46.5)^2 + \\
 & (51-46.5)^2 + (48-46.5)^2 + (35-46.5)^2 + (43-46.5)^2 + (43-46.5)^2 + (37-46.5)^2 + \\
 & (26-46.5)^2 + (49-46.5)^2 + (75-46.5)^2 + (59-46.5)^2 + (20-46.5)^2 + (8-46.5)^2 +
 \end{aligned}$$

$$= 18257.5$$

$$\text{เมื่อ } S = 18257.5$$

$$K = 3$$

$$n = 30$$

$$\begin{aligned}
 2. \text{ แทนค่าสูตร } W &= \frac{12 \times 18257.5}{3^3(30^3 - 30)} \\
 &= \frac{219090}{242730} \\
 &= 0.903
 \end{aligned}$$

การหาค่าอำนาจของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเขียน

โดยวิธีการของการแจกแจงที (t-distribution) โดยใช้เทคนิค 25% ของกาเรตต์ (Garrett) แล้วคำนวณหาค่าเฉลี่ยและคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละกลุ่มและแทนค่าในสูตร(Edward .1957 : 152-154) (อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ . 2528 : 185-186)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	คือค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
	\bar{X}_H	คือคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	\bar{X}_L	คือคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	s_H^2	คือคะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	s_L^2	คือคะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	คือจำนวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มสูง
	n_L	คือจำนวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มต่ำ

ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก ดังตารางที่ 9

ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดเจตคติต่อการเขียน
แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเขียนมีทั้งหมด 30 ข้อ ปรากฏค่าอำนาจจำแนก
ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดเจตคติต่อการเขียน

ข้อ	ค่าในสูตร				
	\bar{X}_H	\bar{X}_L	S^2_H	S^2_L	t
1	3.000	2.760	0.000	0.356	2.009
2	2.400	1.720	0.250	0.460	4.035
3	2.600	2.000	0.583	0.250	3.286
4	2.800	1.800	0.250	0.333	6.547
5	3.000	1.760	0.000	0.273	11.866
6	3.000	1.800	0.000	0.416	9.295
7	2.680	1.760	0.560	0.440	4.600
8	2.800	2.000	0.166	0.416	5.237
9	3.000	2.120	0.000	0.276	8.365
10	2.920	2.040	0.076	0.290	7.266
11	2.840	1.880	0.140	0.610	5.543
12	2.600	2.080	0.500	0.493	2.609
13	2.920	1.960	0.160	0.206	7.934
14	2.400	1.960	0.666	0.373	2.157
15	2.760	1.960	0.190	0.456	4.974
16	2.840	2.120	0.140	0.526	4.409
17	3.000	1.880	0.000	0.610	7.170
18	3.000	1.920	0.000	0.660	6.647
19	2.880	1.800	0.110	0.416	7.441
20	2.800	1.840	0.116	0.306	6.977
21	2.640	2.030	0.240	0.243	4.027
22	3.000	1.960	0.000	0.456	7.695
23	3.000	1.960	0.000	0.623	6.586
24	3.000	2.040	0.000	0.373	7.856
25	3.000	1.960	0.000	0.123	14.807
26	3.000	1.840	0.000	0.140	15.501
27	2.960	1.800	0.040	0.166	12.758
28	2.800	1.920	0.250	0.576	4.839
29	2.160	1.760	0.640	0.356	2.003
30	3.000	2.040	0.000	0.540	6.532

ที่มา Microsoft Excel5 For Windows

ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามทั้ง 30 ข้อ นั้น ได้มากกว่า 1.75 ถือว่าข้อคำถามนั้น
จำแนกคนเป็น 2 กลุ่มได้

ตารางที่ 10 ค่าความเที่ยงของแบบวัดเจตคติ

แบบวัดเจตคติด้วยที่

คนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	2
1	3	3	1	3	3	3	1	3	3	2	3	3	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	
2	3	3	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
3	1	2	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1	3	3	2	3	3	2	3	3	3	
4	3	3	1	3	3	3	1	3	3	3	1	1	3	3	3	3	3	1	1	3	3	3	3	1	1	1	
5	3	2	1	3	2	2	3	2	3	2	3	3	2	1	2	3	3	2	3	3	2	2	2	2	2	1	
6	3	3	1	3	3	3	3	2	3	3	2	1	3	3	3	2	3	3	2	3	2	3	3	3	3	3	
7	3	2	3	1	1	3	3	3	3	1	3	3	3	1	2	3	3	2	2	3	2	3	2	3	3	3	
8	3	2	3	2	3	3	1	3	3	2	3	3	3	1	3	3	2	1	3	3	2	1	3	3	3	3	
9	2	3	1	3	3	2	3	2	3	3	2	2	1	2	2	1	3	2	1	2	3	2	1	3	2	3	
10	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1	2	3	3	3	3	2	2	3	3	3	3	3	
11	3	3	2	3	3	3	3	2	3	2	3	3	3	2	2	3	3	3	3	2	2	3	3	3	3	3	
12	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
13	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
14	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2	3	3	3	3	2	1	2	1	2	3	2	2	
15	3	1	1	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1	2	3	3	3	3	2	
16	3	3	3	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
17	3	3	1	1	3	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2	3	3	3	3	3	
18	3	3	1	1	3	3	1	3	3	3	3	1	3	1	3	3	3	3	1	3	1	3	3	3	3	3	
19	3	3	1	1	1	3	3	1	3	3	2	3	2	1	2	3	3	3	2	3	1	3	3	3	3	3	
20	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	3	1	2	3	3	3	3	2	2	3	3	3	3	3	
21	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
22	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
23	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
24	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
25	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
26	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
27	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
28	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
29	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
30	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
$\sum X_i$	87	82	68	76	84	86	78	83	90	81	35	82	81	66	82	87	86	82	79	80	76	84	83	86	85	84	
$\sum X_i^2$	257	232	180	212	244	252	222	237	270	227	247	236	231	166	230	257	252	234	221	224	204	244	237	252	247	244	
S^2	0.16	0.26	0.86	0.65	0.29	0.18	0.64	0.25	0.00	0.28	0.21	0.40	0.41	0.69	0.20	0.16	0.18	0.33	0.43	0.36	0.38	0.29	0.25	0.18	0.21	0.29	

การหาค่าความเที่ยงของแบบวัดเจตคติต่อการเขียน

1. หาค่าความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

$$\begin{aligned}
 \text{สูตร} \quad S^2 &= \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N^2} \\
 &= \frac{(30 \times 201774) - (2405)^2}{(30)^2} \\
 &= \frac{6053220 - 600250}{900} \\
 &= \frac{50720}{900} \\
 &= 56.36
 \end{aligned}$$

2. หาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตร Cronbach

$$\begin{aligned}
 \text{สูตร} \quad \alpha &= \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_1^2}{s^2} \right\} \\
 &= \frac{30}{30-1} \left\{ 1 - \frac{9.69}{56.36} \right\} \\
 &= \frac{30}{29} \times (1 - 0.17183) \\
 &= 1.034483 \times 0.82807 \\
 &= 0.856624 \\
 &= 0.86
 \end{aligned}$$

ตารางที่ 11 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียน (Pretest) ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ที่	แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์						เรียง ความ	คะแนน รวม	$X - \bar{X}$	$(X - \bar{X})^2$
	1	2	3	4	5	6				
1	32	12	12	20	13	23	27	139	-12.83	164.61
2	35	14	14	31	14	21	29	158	6.17	38.07
3	41	13	10	21	17	20	27	149	-2.83	8.01
4	43	11	20	33	16	32	37	192	40.17	1613.63
5	51	10	13	18	22	23	29	166	14.17	200.79
6	48	10	14	33	22	22	22	171	19.17	367.49
7	56	12	12	28	18	22	36	184	32.17	1034.91
8	59	12	12	22	13	30	30	178	26.17	684.87
9	48	14	11	20	11	23	27	154	2.17	4.71
10	42	11	14	35	17	25	28	172	20.17	406.83
11	38	12	13	11	11	20	28	133	-18.83	354.57
12	35	10	13	25	14	32	20	149	-2.83	8.01
13	40	11	12	20	10	28	28	149	-2.83	8.01
14	36	7	8	11	11	14	22	109	-42.83	1834.41
15	43	16	10	13	15	27	30	154	2.17	4.71
16	31	12	15	20	24	23	33	158	6.17	38.07
17	42	10	11	18	17	26	28	152	0.17	0.03
18	46	9	9	19	18	19	33	153	1.17	1.37
19	44	9	10	15	10	26	33	147	-4.83	23.33
20	40	12	14	12	23	24	34	159	7.17	51.41
21	38	11	18	17	11	23	31	149	-2.83	8.01
22	25	14	11	18	13	15	34	130	-21.83	476.55
23	26	11	13	10	14	28	33	135	-16.83	283.25
24	39	10	11	13	18	20	35	146	-5.83	33.99
25	48	12	13	13	10	19	29	144	-7.83	61.31
26	20	11	15	30	13	22	28	139	-12.83	164.61
27	44	10	15	28	15	25	27	164	12.17	148.11
28	50	9	14	29	14	28	27	171	19.17	367.49
29	12	8	7	18	13	21	22	101	-50.83	2583.69
30	35	10	16	25	11	32	21	150	-1.83	3.35
							รวม	4555	-	10978.17
							คะแนนเฉลี่ย	151.83	-	-

ที่มา Microsoft Excel For Windows

สูตรหาค่าความแปรปรวน

$$s^2 = \frac{\sum(x - \bar{x})^2}{n - 1}$$

แทนค่าสูตร

$$s^2 = \frac{10978.17}{29}$$

ค่าความแปรปรวน

$$= 378.56$$

ตารางที่ 12 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียน (Pretest) ของนักเรียน
ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

ที่	แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์						เรียง ความ	คะแนน รวม	$X - \bar{X}$	$(X - \bar{X})^2$
	1	2	3	4	5	6				
1	32	13	15	22	18	32	26	158	6.17	38.07
2	35	12	20	25	17	19	37	165	13.17	173.45
3	40	20	9	23	22	28	39	181	29.17	850.89
4	51	15	23	15	23	20	29	176	24.17	584.19
5	30	14	16	19	13	23	35	150	-1.83	3.35
6	39	16	14	23	21	26	30	169	17.17	294.81
7	41	17	11	20	24	22	27	162	10.17	103.43
8	38	9	12	26	11	19	30	145	-6.83	46.65
9	50	12	16	24	15	12	29	158	6.17	38.07
10	51	14	16	28	18	28	28	183	31.17	971.57
11	49	15	18	26	21	22	37	188	36.17	1308.27
12	41	12	14	14	20	26	32	159	7.17	51.41
13	40	14	12	19	10	29	23	147	-4.83	23.33
14	42	11	15	10	12	18	31	139	-12.83	164.61
15	33	11	10	17	10	14	27	122	-29.83	889.83
16	48	11	13	22	14	33	30	171	19.17	367.49
17	42	10	15	21	22	29	30	169	17.17	294.81
18	24	13	20	21	17	31	38	164	12.17	148.11
19	21	10	7	15	5	21	24	103	-48.83	2384.37
20	28	9	9	16	11	25	23	121	-30.83	950.49
21	48	16	13	20	20	28	39	184	32.17	1034.91
22	38	10	14	21	22	22	31	158	6.17	38.07
23	34	12	12	21	12	19	30	140	-11.83	139.95
24	50	13	10	13	9	20	28	143	-8.83	77.97
25	42	11	11	11	10	13	26	124	-27.83	774.51
26	39	14	17	22	11	14	22	149	-2.83	8.01
27	29	14	12	12	18	17	36	138	-13.83	191.27
28	42	12	11	18	14	20	21	138	-13.83	191.27
29	20	8	10	19	12	16	22	107	-44.83	2009.73
30	23	14	12	18	13	21	26	127	-24.83	616.53
							รวม	4538	-	14769.39
							คะแนนเฉลี่ย	151.27	-	-

ที่มา Microsoft Excel For Windows

$$\begin{aligned}
 \text{สูตรหาค่าความแปรปรวน} & & s' &= \frac{\sum(X - \bar{X})^2}{n-1} \\
 \text{แทนค่าสูตร} & & s' &= \frac{14759.87}{29} \\
 \text{ค่าความแปรปรวน} & & &= 508.96
 \end{aligned}$$

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ก่อนเรียนและหลังเรียน
 ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 โดยใช้ t-test แบบ Dependent (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538: 37)

$$\text{สูตร} \quad t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ D คือผลต่างระหว่างการสอบครั้งหลังและครั้งแรก

D^2 คือ(ผลต่าง)²ระหว่างการสอบครั้งหลังและครั้งแรก

n เป็นจำนวนนักเรียน

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 > \mu_2$$

$$\alpha = .01$$

จุดวิกฤติจากตาราง t ที่มีค่า $df = n - 1 = 29$ มีค่า 2.462

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียน
 ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

คนที่	สอบก่อนเรียน (X)	สอบหลังเรียน (Y)	ผลต่าง (Y-X) = D	(ผลต่าง) ² D^2
1	139	186	47	2209
2	158	223	65	4225
3	149	106	-43	1849
4	192	242	50	2500
5	166	223	57	3249
6	171	268	97	9409
7	184	241	57	3249
8	178	233	55	3025
9	154	225	71	5041
10	172	221	49	2401
11	133	163	30	900
12	149	185	36	1296
13	149	186	37	1369
14	109	180	71	5041
15	154	230	76	5776

ตารางที่ 13 (ต่อ)

คนที่	สอบก่อนเรียน (X)	สอบหลังเรียน (Y)	ผลต่าง (Y-X) = D	(ผลต่าง) ² D ²
16	158	198	40	1600
17	152	191	39	1521
18	153	207	54	2916
19	147	213	66	4356
20	159	205	46	2116
21	149	228	79	6241
22	130	184	54	2916
23	135	191	56	3136
24	146	180	34	1156
25	144	175	31	961
26	139	186	47	2209
27	164	224	60	3600
28	171	247	76	5776
29	101	145	44	1936
30	150	204	54	2916
รวม				

$$\text{แทนค่าสูตร } t = \frac{1535}{\sqrt{\frac{(30 \times 94895) - (1535)^2}{30 - 1}}}$$

$$\frac{1535}{\sqrt{16918.103}}$$

$$\frac{1535}{130.069}$$

$$11.80$$

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียน
 ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง
 โดยใช้ t-test แบบ Dependent (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538: 37)

$$\text{สูตร } t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}}$$

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 > \mu_2$$

$$\alpha = .01$$

จุดวิกฤติจากตาราง t ที่มีค่า df = n - 1 = 29 มีค่า 2.462

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียน
 ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนดเรื่อง

คนที่	สอบก่อนเรียน (X)	สอบหลังเรียน (Y)	ผลต่าง (Y-X) = D	(ผลต่าง) ² D ²
1	158	192	34	1156
2	165	208	43	1849
3	181	187	6	36
4	176	213	37	1369
5	150	192	42	1764
6	169	204	35	1225
7	162	165	3	9
8	145	180	35	1225
9	158	194	36	1296
10	183	235	52	2704
11	188	227	39	1521
12	159	208	49	2401
13	147	176	29	841
14	139	177	38	1444
15	122	153	31	961
16	171	233	62	3844
17	169	207	38	1444
18	164	214	50	2500

ตารางที่ 14 (ต่อ)

คนที่	สอบก่อนเรียน (X)	สอบหลังเรียน (Y)	ผลต่าง (Y-X) = D	(ผลต่าง) ² D ²
19	103	134	31	961
20	121	128	7	49
21	184	207	23	529
22	158	188	30	900
23	140	177	37	1369
24	143	153	10	100
25	124	128	4	16
26	149	175	26	676
27	138	179	41	1681
28	138	145	7	49
29	107	150	43	1849
30	127	157	30	900
รวม	-	-	948	36668

$$\begin{aligned}
 \text{แทนค่าสูตร } t &= \frac{948}{\sqrt{\frac{(30 \times 36668) - (948)^2}{30 - 1}}} \\
 &= \frac{948}{\sqrt{6942.62}} \\
 &= \frac{948}{83.332} \\
 &= 11.38
 \end{aligned}$$

ตารางที่ 15 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียน (Posttest) ของนักเรียน
ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ที่	แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์						เรียง ความ	คะแนน รวม	$X - \bar{X}$	$(X - \bar{X})^2$
	1	2	3	4	5	6				
1	44	18	12	25	17	24	46	186	-20.40	416.16
2	46	17	14	40	28	44	34	223	16.60	275.56
3	60	15	11	24	22	33	41	206	-0.40	0.16
4	71	12	21	28	28	35	47	242	35.60	1267.36
5	64	15	18	25	27	36	38	223	16.60	275.56
6	59	14	20	46	22	69	38	268	61.60	3794.56
7	63	15	19	38	20	44	42	241	34.60	1197.16
8	67	16	15	31	23	37	44	233	26.60	707.56
9	65	16	17	32	15	37	43	225	18.60	345.96
10	61	13	16	42	20	33	36	221	14.60	213.16
11	46	7	16	20	18	18	38	163	-43.40	1883.56
12	43	12	13	30	15	26	46	185	-21.40	457.96
13	47	13	17	24	14	38	33	186	-20.40	416.16
14	62	8	14	26	18	25	27	180	-26.40	696.96
15	71	16	15	27	22	45	36	232	25.60	655.36
16	36	15	21	35	15	32	44	198	-8.40	70.56
17	46	12	22	25	21	30	35	191	-15.40	237.16
18	58	15	17	31	22	25	39	207	0.60	0.36
19	59	11	10	39	22	30	42	213	6.60	43.56
20	47	12	15	27	23	37	44	205	-1.40	1.96
21	61	11	25	35	18	39	39	228	21.60	466.56
22	48	17	12	25	20	17	45	184	-22.40	501.76
23	57	12	18	18	13	38	35	191	-15.40	237.16
24	48	13	13	21	20	28	37	180	-26.40	696.96
25	54	14	16	15	11	22	43	175	-31.40	985.96
26	35	15	15	36	19	34	32	186	-20.40	416.16
27	51	18	16	35	22	44	38	224	17.60	309.76
28	75	15	22	43	23	34	35	247	40.60	1648.36
29	13	14	10	31	15	30	32	145	-61.40	3769.96
30	56	14	18	35	14	35	32	204	-2.40	5.76
							รวม	6192	-	21995.20
							คะแนนเฉลี่ย	206.40	-	-

ที่มา Microsoft Excel For Windows

$$\text{สูตรหาค่าความแปรปรวน} \quad s' = \frac{\sum(x - \bar{x})^2}{n - 1}$$

$$\text{แทนค่าสูตร} \quad s^2 = \frac{21995.20}{29}$$

$$\text{ค่าความแปรปรวน} = 758.46$$

ตารางที่ 16 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียน (Posttest) ของนักเรียน
ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

ที่	แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์						เรียง ความ	คะแนน รวม	$X - \bar{X}$	$(X - \bar{X})^2$
	1	2	3	4	5	6				
1	40	12	9	23	27	40	41	192	-14.40	207.36
2	60	14	7	32	19	33	43	208	1.60	2.56
3	52	20	5	29	29	10	42	187	-19.40	376.36
4	65	16	9	30	24	26	43	213	6.60	43.56
5	60	12	14	24	20	27	35	192	-14.40	207.36
6	65	9	15	27	27	30	31	204	-2.40	5.76
7	40	10	13	22	28	27	25	165	-41.40	1713.96
8	60	10	12	28	18	20	32	180	-26.40	696.96
9	67	11	17	31	17	20	31	194	-12.40	153.76
10	70	11	19	35	26	35	29	225	18.60	345.96
11	71	12	13	30	25	32	44	227	20.60	424.36
12	48	18	21	23	24	37	37	208	1.60	2.56
13	58	7	14	31	10	32	24	176	-30.40	924.16
14	68	10	13	12	20	20	34	177	-29.40	864.36
15	54	10	11	18	15	18	27	153	-53.40	2851.56
16	70	13	15	37	25	38	35	233	26.60	707.56
17	64	14	13	25	25	36	30	207	0.60	0.36
18	65	12	12	30	18	36	41	214	7.60	57.76
19	44	10	10	16	15	18	21	134	-72.40	5241.76
20	35	10	12	17	22	18	24	138	-68.40	4678.56
21	70	11	11	33	21	19	42	207	0.60	0.36
22	54	10	11	24	26	23	40	188	-18.40	338.56
23	56	13	15	24	15	29	25	177	-29.40	864.36
24	44	12	12	20	11	22	32	153	-53.40	2851.56
25	38	12	10	14	12	16	26	128	-78.40	6146.56
26	49	12	10	35	15	20	34	175	-31.40	985.96
27	49	9	9	23	33	20	36	179	-27.40	750.76
28	35	13	7	23	15	23	29	145	-61.40	3769.96
29	46	11	10	29	12	20	22	150	-56.40	3180.96
30	49	14	13	20	10	23	28	157	-49.40	2440.36
							รวม	5486	-	40836.00
							คะแนนเฉลี่ย	182.87	-	-

ที่มา Microsoft Excel For Windows

$$s^2 = \frac{\sum(x - \bar{x})^2}{n - 1}$$

สูตรหาค่าความแปรปรวน

$$s^2 = \frac{26424.91}{29}$$

แทนค่าสูตร

$$= 911.2$$

ค่าความแปรปรวน

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนด เนื้อเรื่อง โดยใช้ t-test แบบ dependent (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2528: 84)

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

เมื่อ \bar{X}_1 เป็นคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

\bar{X}_2 เป็นคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

n_1 เป็นขนาดของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

n_2 เป็นขนาดของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

s_1^2 เป็นความแปรปรวนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

s_2^2 เป็นความแปรปรวนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$$

$$\alpha = .01$$

จุดวิกฤติจากตาราง t ที่มีค่า df = 57 มีค่า 2.423

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } t &= \frac{206.4 - 182.87}{\sqrt{\frac{(29 \times 759.49) + (29 \times 911.2)}{58} \left\{ \frac{1}{30} + \frac{1}{30} \right\}}} \\ &= \frac{23.67}{\sqrt{55.69}} \\ &= \frac{23.67}{7.462} \\ &= 3.172 \end{aligned}$$

การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
โดยใช้ t-test แบบ dependent (ล้วน สายยศ และ อังคนา สายยศ 2528: 37)

$$\text{สูตร} \quad t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ D คือผลต่างระหว่างการสอบหลังเรียนและก่อนเรียน

D^2 คือ(ผลต่าง)² ระหว่างการสอบหลังเรียนและก่อนเรียน

n เป็นจำนวนนักเรียน

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 > \mu_2$$

$$\alpha = .01$$

จุดวิกฤติจากตาราง t ที่มีค่า df = n - 1 = 29 มีค่า 2.462

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน
ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

คนที่	สอบก่อนเรียน (X)	สอบหลังเรียน (Y)	ผลต่าง (Y-X) = D	(ผลต่าง) ² D ²
1	77	88	11	121
2	80	88	8	64
3	78	89	11	121
4	75	88	13	169
5	76	85	9	81
6	77	84	7	49
7	75	79	4	16
8	75	83	8	64
9	71	77	6	36
10	70	88	18	324
11	72	81	9	81
12	68	86	18	324
13	77	86	9	81
14	71	82	11	121
15	74	85	11	121
16	69	79	10	100

ตารางที่ 17 (ต่อ)

คนที่	สอบก่อนเรียน (X)	สอบหลังเรียน (Y)	ผลต่าง (Y-X) = D	(ผลต่าง) ² D ²
17	68	81	13	169
18	74	86	12	144
19	75	79	4	16
20	72	76	4	16
21	58	88	30	900
22	67	72	5	25
23	68	77	9	81
24	66	81	15	225
25	73	90	17	289
26	63	80	17	289
27	65	80	15	225
28	73	80	7	49
29	58	83	25	625
30	65	79	14	196
รวม	2130	2751	621	5122

ที่มา Microsoft Excel5 For Windows

$$\begin{aligned}
 \text{แทนค่าสูตร } t &= \frac{350}{\sqrt{\frac{(30 \times 5122) - (350)^2}{30 - 1}}} \\
 &= \frac{350}{\sqrt{1074.48}} \\
 &= \frac{350}{32.78} \\
 &= 10.68
 \end{aligned}$$

การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง
โดยใช้ t-test แบบ dependent (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2528: 37)

$$\text{สูตร} \quad t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ D คือผลต่างระหว่างการสอบหลังเรียนและก่อนเรียน
D² คือ(ผลต่าง)²ระหว่างการสอบหลังเรียนและก่อนเรียน
n เป็นจำนวนนักเรียน

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 > \mu_2$$

$$\alpha = .01$$

จุดวิกฤติจากตาราง t ที่มีค่า df = n - 1 = 29 มีค่า 2.462

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน
ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

คนที่	สอบก่อนเรียน	สอบหลังเรียน	ผลต่าง	(ผลต่าง) ²
	(X)	(Y)	(Y-X) = D	D ²
1	61	74	13	169
2	72	76	4	16
3	62	83	21	441
4	65	84	19	361
5	72	71	-1	1
6	66	84	18	324
7	75	79	4	16
8	68	70	2	4
9	64	73	9	81
10	65	68	3	9
11	71	86	15	225
12	69	74	5	25
13	67	79	12	144
14	75	76	1	1
15	65	68	3	9
16	65	78	13	169

ตารางที่ 18 (ต่อ)

คนที่	สอบก่อนเรียน (X)	สอบหลังเรียน (Y)	ผลต่าง (Y-X) = D	(ผลต่าง) ² D ²
17	65	82	17	289
18	69	77	8	64
19	71	85	14	196
20	61	75	14	196
21	70	75	5	25
22	64	84	20	400
23	74	80	6	36
24	68	81	13	169
25	63	71	8	64
26	63	79	16	256
27	71	85	14	196
28	69	76	7	49
29	61	83	22	484
30	58	71	13	169
รวม	2009	2600	591	4588

ที่มา Microsoft Excel5 For Windows

$$\begin{aligned}
 \text{แทนค่าสูตร } t &= \frac{318}{\sqrt{\frac{(30 \times 4588) - (318)^2}{30 - 1}}} \\
 &= \frac{318}{\sqrt{1259.17}} \\
 &= \frac{3}{3.4} \\
 &= 8.96
 \end{aligned}$$

ตารางที่ 19 คะแนนแบบวัดเจตคติต่อการเขียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

คนที่	กลุ่มทดลองที่ 1			กลุ่มทดลองที่ 2		
	x	$x - \bar{x}$	$(x - \bar{x})^2$	x	$x - \bar{x}$	$(x - \bar{x})^2$
1	88	5.33	28.41	74	-3.57	12.74
2	88	5.33	28.41	76	-1.57	2.46
3	89	6.33	40.07	83	5.43	29.48
4	88	5.33	28.41	84	6.43	41.34
5	85	2.33	5.43	71	-6.57	43.16
6	84	1.33	1.77	84	6.43	41.34
7	79	-3.67	13.47	79	1.43	2.04
8	83	0.33	0.11	70	-7.57	57.30
9	77	-5.67	32.15	73	-4.57	20.88
10	88	5.33	28.41	68	-9.57	91.58
11	81	-1.67	2.79	86	8.43	71.06
12	86	3.33	11.09	74	-3.57	12.74
13	86	3.33	11.09	79	1.43	2.04
14	82	-0.67	0.45	76	-1.57	2.46
15	85	2.33	5.43	68	-9.57	91.58
16	79	-3.67	13.47	78	0.43	0.18
17	81	-1.67	2.79	82	4.43	19.62
18	86	3.33	11.09	77	-0.57	0.32
19	79	-3.67	13.47	85	7.43	55.20
20	76	-6.67	44.49	75	-2.67	6.60
21	88	5.33	28.41	75	-2.67	6.60
22	72	-10.67	113.85	84	6.43	41.34
23	77	-5.67	32.15	80	2.43	5.90
24	81	-1.67	2.79	81	3.43	11.76
25	90	7.33	53.73	71	-6.57	43.16
26	80	-2.67	7.13	79	1.43	2.04
27	80	-2.67	7.13	85	7.43	55.20
28	80	-2.67	7.13	76	-1.57	2.46
29	83	0.33	0.11	83	5.43	29.48
30	79	-3.67	13.47	71	-6.57	43.16
รวม	2480	-	588.67	2327	-	845.37
คะแนนเฉลี่ย	82.67			77.57		

ที่มา Microsoft Excel5 For Windows

สูตรหาค่าความแปรปรวน

$$s^2 = \frac{\sum(x - \bar{x})^2}{n - 1}$$

$$s^2 = \frac{\sum(x - \bar{x})^2}{n - 1}$$

แทนค่าสูตร

$$s^2 = \frac{588.67}{29}$$

$$s^2 = \frac{845.37}{29}$$

ค่าความแปรปรวนกลุ่มทดลองที่ 1 = 20.3

กลุ่มทดลองที่ 2 = 29.15

การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง โดยใช้ t-test แบบ dependent (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2528: 84)

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

เมื่อ \bar{X}_1 เป็นคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

\bar{X}_2 เป็นคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

n_1 เป็นขนาดของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

n_2 เป็นขนาดของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

s_1^2 เป็นความแปรปรวนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

s_2^2 เป็นความแปรปรวนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 > \mu_2$$

$$\alpha = .01$$

จุดวิกฤติจากตาราง t ที่มีค่า df = 57 มีค่า 2.423

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } t &= \frac{82.67 - 77.57}{\sqrt{\frac{(29 \times 20.299) + (29 \times 29.151)}{58} \left\{ \frac{1}{30} + \frac{1}{30} \right\}}} \\ &= \frac{5.1}{\sqrt{1.648}} \\ &= \frac{5.1}{1.284} \\ &= 3.972 \end{aligned}$$

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประเทือง คล้ายสุบรรณ
ภาควิชาภาษาไทย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
2. ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ
ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง
3. นายสมมาตร จัยทอง
ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง
4. นายธวัช แก้วอนันต์
ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง
5. นายเสกสรรค์ อรรถยานันท์
ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช
สำนักบรรณสารสนเทศ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางสาววันเพ็ญ เนียมสุข
เกิด 14 กุมภาพันธ์ 2500
อายุ 38 ปี
การศึกษา ปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอก ภาษาไทย
วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดทองกลาง(ประชากรอุปถัมภ์) อ.โพธิ์ทอง จ.อ่างทอง
ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 6

T